

"El vostre país és un parany de guineu que combat amb la hiena i l'engany de la hiena que lluita contra el llop. És una partida d'escacs entre l'arquebisbe i el general. És un parell d'homes: l'un paga impostos i l'altre els cobra. Són uns esclaus que es creuen lliures tot i que llurs grillons rovellats sols han estat mudats per uns altres de ben lluent. El meu país és el jovent enfilant-se per cims de rocam. Vosaltres teniu el vostre país i jo el meu".

(Khalil Gibran, poeta libanès, s. XX).

**DÉU SALVE
EL NOSTRE
POBLE ! ! ! !**

L'ESTEL

de Mallorca

A.P.P.E.C.
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

ANY XVII. NÚMERO 384

1er DE ABRIL DE 1998

PREU: 200 PTS

Compte enrera per a l'Efecte 2.000

La manca de previsió es connatural a l'home, o això sembla. I al factor huma, ara, s'hi afegeix l'evolució vertiginosa de la informàtica, tant en la seva vessant del Hardware com en la del Software. La sensació que es percep és que tot és efímer i que res no és definitiu; i, així, adoptem una actitud d'equilibri dinàmic: mentre correm, ens mantindrem dempeus, si parem, caurem. Després tot seran plors i lamentacions. Aquesta reflexió me l'han suggerida les declaracions del Comissari Europeu de Telecomunicacions del passat 25/II/98 sobre els costos de l'anomenat Efecte 2.000. En que consisteix l'Efecte 2.000 es molt senzill. Els ordinadors i els programes estan dissenyats per a tenir en compte només les dues darreres xifres dels anys per a tota mena de càlculs. A mi, personalment, em recorda aquells rebuts antics on, a la data, ja hi havia impresos els primers tres dígitos de l'any, de manera que només calia omplir les unitats. Llavors, passava que, en començar una nova dècada -com que calia aprofitar les restes de l'estoc, i els nous talonaris sempre feien tard-et trobaves que tots duien corregida la xifra de les desenes.

L'ordinador, però, no es pot potinejar d'aquesta manera, i com que assumeix "per defecte" que les dues primeres són "19", qualsevol data posterior al 1.999 serà considerada pertanyent al segle anterior. Us imagineu que contractaveu un préstec a tornar el 2.001 i, al cap d'uns mesos rebeu una factura cobrant-vos els interessos d'un termini del 1.901? Terminis, credits, hipoteques, factures, interessos... un caos econòmic. I també informàtic: qualsevol fitxer creat a partir del 2.000 pot ser automàticament considerat anterior als de fins el 1.999. Llavors, la paraula "actualitzar" amb la darre-

ra versió o còpia o backup, no només deixara de tenir sentit, sinó que serà altament perillosa, ja que les còpies anteriors sobrescriuran (actualitzaran) les noves! Be, que cadascu s'ho apliqui com mes li convingui.

Estadístiques de previsors

Aquest fenomen es conegut des de fa alguns anys. I no han faltat profetes que ens han advertit, i quin es el resultat? El de sempre. L'any passat, un equip de Brussel·les va realitzar una enquesta -publicada l'octubre- sobre una base de mil empreses, on resultava que un 45% de les empreses europees no té prevista cap solució. I això a dos anys del canvi de dígit (que no de segle), és a dir, que seguim amb l'equilibri dinàmic, pretenem resoldre-ho tot sobre la marxa. Que potser dubteu que no ho aconseguirem? es clar que sí! però... a quin preu?

L'Efecte 2.000, "El Niño" o el "drac" informàtic?

Bangemann va pintar la situació molt peluda: "El problema pot arribar a fer perillar la continuïtat de moltes pimes". I és que, a la comunicació presentada el passat dilluns 25/II, els costos de prevenció i/o reparació dels efectes del canvi de dígit es calculen en 88 bilions Pt. (per estar al dia: 500.000 milions d'euros).

El Comissari també ha promès que la Comissió Europea -que ja està en guardia- coordinarà els esforços del sector de les telecomunicacions (entre altres) per minimitzar i pal·liar els efectes de tan devastador problema.

Ara, ens cal un paladí d'aquells que ja no se'n fan per vencer el drac i salvar la princesa Pime. potser, no, de ben segur que el cavaller Sant Jordi de torn que ens matara l'aranya 2.000 seran les empreses desenvolupadores de

Software. Vaja, potser les mateixes que van crear el drac!?

La culpa la pinten molt negra certament, la despesa sembla inevitable, i l'haura de fer la Unió Europea amb els diners de tots. Però, de responsabilitats n'hi haurà i, fins i tot, les empreses de software encara en podran treure algun benefici afegit. Per una banda, l'usuari llicenciat d'aquests programes i maquinària, no es el responsable del trasbals. Que potser us van advertir, quan va comprar el producte, que deixaria de ser eficaç el 2.000? Doncs, ai las!, on diu que això tingui data de caducitat? La responsabilitat, en el cas de productes sense data de caducitat ni avis similar, potser acabara sent de les marques que desenvolupen i comercialitzen el producte. Però és que, com deia abans, enmig d'una voragine com la que es produeix al sector informàtic, qui anava a dir a qualsevol d'ells que el seu producte concret encara seria vigent a la fi del mil·lenni. Fins i tot, estic segur que molts dels que m'es-

teu llegint, a menys de dos anys vista del canvi de dígit, penseu que el problema encara es massa lluny i que el temps dirà... Però les solucions no surten d'un dia per l'altre, i les empreses responsables de trobar una solució s'han de posar mans a l'obra ja. I això té un cost, ja. De totes maneres, no tot són ombres en aquest panorama. Fins i tot, se m'acut un recurs que malmetria la pirateria i la posaria en evidència. Si les empreses de software ofereixen actualitzacions -de les bones- dels seus productes als usuaris llicenciats... capejarien en certa manera el problema, "fidelitzarien" la seva clientela i, al mateix temps, etzibarien un bon cop als qui recorren a productes distribuïts de forma il·legal.

Al cap i a la fi, el problema es prou greu com per fer un front comú i cercar la manera de no carregar-lo sobre cap sector especialment, i mirar de sortir-nos-en amb els menors danys possibles. Però vagi la lliço per a tots. Ω

Samuel Sais

**Especial dedicat a les barriades
FIRES DE SON FERRIOL
I LES BARRIADES
CIUTADANES DE BONS
AIRES, S'ESCORXADOR
I ES CAMP RODÓ**

**Si vos ha agradat,
telefonau al 26 50 05
i el vos enviarem cada
quinze dies.**

FUSTERIA CIRER

PORTES, PERSIANES, MARCS
CRISTALLERIES, MOLDURES,
ESCALES, ARRAMBADORS
TORNEJATS, ETC.

Maddekör

MOBLES DE CUINA
MOBLES DE BANY I DECORACIÓ
ARMARIS EMPOTRATS INTERIORS
FABRICACIÓ PRÒPIA

Avinguda del Cid, 2-4 Tlf./Fax. 971 42 77 29
SON FERRIOL
07198 Ciutat de Mallorca

MATERIALS PER A LA CONSTRUCCIÓ

Ca'n Mari, S.L.

Carretera de Manacor, 403
Tlf. 42 83 00
Fax 42 86 61
07198 SON FERRIOL

SUMARI

- 2 Catalunya croata: Espanya serbia
- 4 Les dones s'han d'estimar
Fer Zapping
Escoles d'objectors
- 5 L'agnè d'en Jordi Pujol
Els angelets de la terra
- 6 La Taula d'Aram:
L'alienació religiosa. Marx (II)
El primer intent d'enfonçar la llengua catalana data de l'any 1285
- 7 L'Associació d'amitã Andalusia-Katalunia/Associació d'amistat catalanoandalusa
Els "Ultra Sur" Antena-3 i Europa
- 8 Les lluites dels anys vuitanta: Les renúncies de la transició: Francesca Bosch abandona el partit "comunista" (P"CE"), l'antiimperialisme de Nostra Paraula
- 10 Les mans al foc (XX):
L'esperit de propietat
- 11 Indignació i vergonya
Diferències conjugals
- 12 Cronologia de la història de Catalunya plena (XX)
- 13 Isaac Rabin, un soldat valent al servei del seu país i de la pau
- 14 Pla d'ocupació (III)
Llibres que cal llegir
- 16 Les notícies
- 17 I si canto trist
- 18 Petit anuncis
- 19 Carta d'Enric Valor als Blocs Jaume I amb motiu del Correllengua 96
- 20 No a l'augment dels pressuposts de defensa! No a la professionalització de l'Exèrcit!
- 21 L'Evangeli
Enric Valor
- 22 En pere "enlletrat"
- 23 Escòcia
- 24 Solidaritat amb les dones maltractades
Les tortures
La marca de l'esclau
- 25 Nacionalisme ja, nacionalisme ara
Ciutadans de primera, de segona, de tercera
- 26 Cins accions no violentes
Llengües vives
- 27 Refranys popular (I)
Contestador de Telefónica en català
Passatemps
- 28 Es Gall: Jaume Matas, vida i miracles -IX-
Profecia
El castell de Bellver

Catalunya croata: Espanya serbia (La pedagogia del *Kalashnikov)

FRANCESC CASTANY DE CASO, ESTAT CATALÀ

L'intent de iugoslavitació de Catalunya és un fet evident. Els espanyols s'estan preparant per a la futura contingència de dirimir amb la dissidència separatista, i no em refereixo ni a l'ERC, ni el PI, ni tan sols Estat Català, que d'ací a poc temps (en un període d'uns tres a cinc anys) pot prendre el poder al Principat i estendre'l arreu de tota la Nació. El pujolisme fa figa, malgrat que pugui semblar que s'enrobusteix contra en Maragall a les properes autonòmiques del "nordeste", mentre que sociològicament es tornen a reactivar els ressorts nacionals d'una manera discreta, però d'impuls sociològic innegable, que marca una tendència clara. Dos fets, sobretot per la percepció que en fan els espanyols, l'avalen: l'edició de "El Periódico" en català ven de mitjana 100.000 exemplars (un 41% del rotatiu de més tiratge i venda del Principat i en només quatre mesos des de l'aparició de la versió en català el 28/10/1997) i el creixent debat sobre l'esgotament del model autonòmic i estatutari per a Catalunya. Només amb aquests dos punts socio-polítics es valora que Catalunya no encaixa a Espanya ni per casualitat. No és estrany que els aprenents de Radovan Karadzic s'hagin activat de mala manera en els darrers temps. "Babélicos" i "tolerantes" han protagonitzat un patètic escarfall contra els catalans: Catalunya esclavitzava i subnormalitzava els que no parlen en català. De fet, el model d'aquests agents espanyols és el mateix que empraren els serbis a Croàcia i Bòsnia. Es tracta de presentar-se com a víctimes quan de fet són els botxins (el filòleg valencià Jesús Tusón ho ha descrit meridianament, diari "Avui" 26/2/1998: "Sospiro que algun d'aquests crítics que està al Foro Babel si poguessin prémer un botó perquè la llengua catalana desapareixés del mapa, ho farien de seguida, perquè el català els fa nosa. Reclamen el bilingüisme perquè són monolingües"). Però l'estratègia espanyola és clara: cal activar i reforçar els illots espanyols existents a Catalunya perquè proveeixin el suport social a la quintacolumna babélica-botiflera que ha de neutralitzar l'hegemonia nacional-catalana arreu de Catalunya. L'inefable espanyol del diari "El País", Patxo Unzueta, marcava l'objectiu a assolir per les quintacolumnes espanyoles a Euskalherria i a Catalunya en un sucós article intítulat "De interés para nacionalistas" aparegut el 26/2/1998:

"Los nacionalistas dan por supuesto que el derecho de autodeterminación es algo indiscutible, que nadie podría negar sin mala fe. Al argumento práctico de los efectos derivados de su aplicación en la antigua Yugoslavia y otros lugares oponen el caso de Quebec. Sin embargo, puede haber motivos morales para oponerse a la autodeterminación, y no es seguro que el de Quebec sea un modelo a imitar.

El Gobierno de Canadá acaba de plantear al Tribunal Supremo una consulta sobre si su Constitución o el derecho internacional otorgan a Quebec el derecho a decidir unilateralmente su

separación. ¿No deberían ser consultados los demás canadienses sobre una decisión que les afecta en muchos aspectos? No es la única duda. ¿Por qué varios referendos con resultado negativos se consideran provisionales, y definitivo e irreversible uno que resultara favorable aunque fuera por escaso margen? Obligar a los votantes a elegir soberanía en términos excluyentes polariza a la población y lo único que garantiza es que ninguna de las dos respuestas posibles obtenga menos de, digamos, el 40% de los votos. Convertir en derrotados sobre una cuestión de ese calado a cerca de la mitad de los ciudadanos no parece muy inteligente, si puede evitarse. Además, a poco compleja que sea la situación, los derrotados en el conjunto podrán ser mayoritarios en determinadas zonas (Alava, Santa Coloma), lo que plantearía serios problemas de cohesión interna. De ahí la superioridad moral y práctica de la fórmula autonómica, con la que se identifica no la mitad sino fácilmente el 80% de la población."

L'espanyolada, en el fons, s'ho veu negre. Saben que els separatistes som majoria i el que busquen és entorpir el nostre natural procés d'alliberament nacional creant Krajinas, Móstars, Bihacs i Pales espanyols arreu de la nostra Nació. És l'única alternativa que els resta veient la creixent desvertebració política d'Espanya que esperen els anhels populars de bascos i catalans. L'advertència del president del Congrés espanyol, Federico Trillo, que normalitzar-se políticament (és a dir, espanyolitzar-se) reclama eliminar del llenguatge polític termes com sobirania o autodeterminació és simptomàtica. Però la bomba que ens voldran fer esclatar ens la serveix en carn crua el "maestro de maestros" Federico Jiménez Losantos en un "epílogo balcánico" que apareix al seu llibre "Lo que queda de España" ("Temas de hoy", 1995):

"Dos modelos de división nacional se ofrecen a nuestros ojos en la Europa salida de los escombros del Muro de Berlín y, por ende, de la intangibilidad de fronteras decretada por la Guerra Fría. El primer modelo de ruptura es el de Checoslovaquia, hoy ya Chequia y Eslovaquia. La ruptura, sin consulta popular, fue producto de la voluntad de dos clases dirigentes ideológicamente opuestas los anticomunistas checos, con Klaus a la cabeza y Havel de coartada, que deseaban una democracia típicamente occidental y una economía liberal, en la práctica satélite de Alemania y, por parte eslovaca, los comunistas travestidos de nacionalistas, con la minoría húngara como factor a la vez disolvente y cohesionador de su nacionalismo. La voluntad de poder de estos dos grupos dirigentes facilitó la ruptura, amén de la homogeneidad cultural checa y del carácter artificial y relativamente reciente del estado checoslovaco, que apenas tenía setenta años. De momento, la ruptura ha sido como su revolución: de terciopelo. Otra cosa es el futuro de Eslovaquia y los problemas

entre los eslovacos y los húngaros de Eslovaquia, así como entre Eslovaquia y Hungría.

En España, al margen de la voluntad de las clases políticas dirigentes, nada permite pensar en una ruptura tan fácil. En primer lugar porque no sería una sola: a una secesión le sucedería otra, u otras. En segundo lugar, porque la pluralidad de territorios nacionalmente conflictivos alberga otras tantas minorías españolas que participan de muy distinta forma en los procesos autonomista y secesionista, sin que nadie pueda aventurar cuál sería su comportamiento político si se le planteara la disyuntiva de la separación: ¿sometimiento, conflicto civil, adhesión a un españolismo resistente o nacimiento de un españolismo violento y antidemocrático? El sometimiento actual no es fácil que durase mucho en el caso de que no se mantuviera una buena relación con España o lo que de ella quedase. Y en tercer lugar, nada en la historia de España, empezando por el tiempo de su unidad, se parece a la de Checoslovaquia. Sólo una voluntad de autodisolución haría posible el comienzo, sólo el comienzo, de una ruptura aterciopelada. Sin embargo, la lógica de las cosas presentes y pasadas nos encaminaría probablemente hacia el otro modelo de ruptura de un Estado, que es el balcánico, o sea, el de la antigua Yugoslavia.

También es muy distinto el proceso de unificación de España, desde los romanos hasta la fecha, del de Yugoslavia. Nada tiene que ver la guerra de unidad nacional que fue la Guerra de Independencia a comienzos del siglo XIX con las guerras de serbios y croatas. No ha existido una frontera religiosa en la España de los últimos cinco siglos, e incluso los ocho anteriores, desde comienzos del VIII hasta finales del XV, son los del avance plural de una misma frontera religiosa en búsqueda de la primitiva unidad cristianorromana y goda.

Sin embargo, hay algo que sí puede asemejar la situación española a la yugoslava y es la existencia de una auténtica piel de leopardo lingüística y geográfica, tanto en las fronteras regionales como en los límites reclamados por los nacionalistas secesionistas, e incluso dentro de las grandes ciudades como Barcelona, Valencia, Bilbao, San Sebastián, Vitoria, La Coruña, etc. Lo propiamente balcánico del conflicto nacional español es que cada comunidad alberga en su interior, aún de forma marginada o periférica, otra comunidad de distinta lengua y de distinta obediencia política nacional, al menos hasta el momento. Como tampoco los límites reivindicados por los nacionalistas coinciden con límites lingüísticos y administrativos reconocidos tradicionalmente por todos -empezando por la parte de la población que no reconoce otro límite o frontera a sus derechos que los de la España actual-, el conflicto, una vez puesto en marcha, sería a la vez plural, desigual, fragmentario y de violencia incontrolable.

Por ejemplo, el proyecto nacionalista catalán sería factible en un primer momento -aunque luego pudiera crearse un movimiento de reintegración española entre los inmigrantes recientes y castellanohablantes- si se circunscribiera a los límites de las cuatro provincias catalanas, pero al identificar la nación con la lengua y sus límites con los de los Països Catalans, tras la independencia de Cataluña se plantearía la de Baleares y, con la máxima gravedad, la de la Comunidad Valenciana. Para cumplir pacíficamente el deseo separatista del catalanismo en Valencia habría que romper la región, los límites del antiguo Reino, viejos de siete siglos, afrontar la división lingüística pueblo por pueblo y, además, tanto en Castellón como en Valencia y Alicante acallar la oposición de una parte importantísima de la población castellanohablante y de origen aragonés, castellano, murciano o andaluz. El sentido del voto en la actualidad permite aventurar, por tanto, una fórmula de separación en la Comunidad Valenciana extremadamente violenta. Conste que esto no es una amenaza, sino una constatación, un hecho con el que se debe contar tanto desde un lado como desde el otro. El conflicto civil, por no llamarlo guerra, en la Comunidad Valenciana seguiría casi inevitablemente a la independencia de Cataluña y es, en sus ingredientes sociales y culturales, lo más parecido a Bosnia-Herzegovina que puede encontrarse en la Europa actual."

L'espanyol dretà Jiménez Losantos fa bona la recepta de l'espanyol esquerrà Vázquez-Montalbán quan diu en un dels seus descalabrats articles de dèries hispàniques ("Calamity Albright" a "El País" 9/3/1998): "Con 20 duros de ideología, 50 de etnia y algo más de armas te montas una guerra civil en cualquier parte, te libras de 200.000 o 300.000 civiles presuntos pensionistas y luego ya vendrán los norteamericanos, los cascos azules y los sociólogos a poner paz en el asunto, y esté por escrito". És a dir, la de Jiménez Losantos no deixa de ser una interpretació civil i per tant amb possibilitat de projecció pública d'allò que es pensa als "cuartos de banderas" dels uniformats espanyols, però que no poden dir; per no esverar més el galliner del que ja ho està. Però venint la prospectiva d'un dels ideòlegs més influents i més ben relacionats de l'espanyolisme, no val a prendre's-ho com una collonada qualsevol. Ja pel 1991 l'estació de la CIA nord-americana a Madrid va elaborar un dossier estratègic sobre Espanya on s'afirmava que l'estat d'Europa que tenia més possibilitats de dissoldre's a l'estil iugoslau era l'espanyol. La previsió segueix amant, però rebaixada per l'efecte neutralitzador que en un principi ofereix el procés d'unificació europea. Ara bé, la Unió Europea és un projecte que neix ferit de mort per culpa del jacobinisme de l'estat-nació. L'actual europeisme s'articula per una confluència d'interessos monetaris i mercantils (UEM), però acf s'acaben les unitats objectives. Com diu el conegut analista de política europea Andreu Claret ("Avui", 26/2/1998): "L'error és no adonar-se que vivim un període de transició, on les coincidències més insospitades són possibles (i necessàries), mentre que només d'ací a uns anys, quan Europa sigui un fet inqüestionable, i hagi esdevingut referent inequívoc de tota acció política, tornaran a prendre cos les velles batalles polítiques". I les velles batalles polítiques quines seran? Les nacionals, sense cap dubte. És d'aquesta inflexió que Catalunya n'ha d'aprofitar la conjuntura per independitzar-se i fer bandera de l'autèntic projecte europeu que és el de bastir l'Europa de les nacions, per articular-lo en la Unió Transatlàntica d'Europa i Amèrica per reforçar i donar preeminència a la Civilització Occidental. El projecte d'independència de Catalunya és un procés metòdic que ha de resultar de la més refinada acció internacional i de la irrupció d'un caràcter directiu sòlid i consistent. Cal tenir ben presents les paraules del coronel republicà Vicenç Guàrdia a la postguerra de la derrota del 1936-39: "Pensar que el fruit ens caurà de l'arbre tot madur i que l'entomarem amb les mans, com a conseqüència d'un estat de descomposició que sorgirà espontàniament, i que serà general a Catalunya i a Espanya, és inútil. Perquè, si nosaltres no tenim esperit militar, i preparació adequada, i si, a més, no ens hem sabut guanyar l'ajut dels Aliats, no farem res en el sentit nacional que som-niem".

El camí és aquest si es vol arribar a bon port. Un exemple ben recent de com poden degenerar conflictes nacionals mal conduïts pels autòctons és el cas de Kosovo (per entendre'ns és com si una Girona musulmana es volgués independitzar d'Espanya). Desemparrats per Albània, la nació natural dels kosovars, i sense padrins internacionals declarats recorren a la seva ETA particular, l'Exèrcit d'Alliberament del Kosovo. Els atacs de la guerrilla kosovar són contestats pels serbis amb accions terroristes contra civils kosovars al més pur estil dels que els criminals de guerra Dragan i Arkan realitzaren per terres bosnianes. De fet s'ha constatat que aquests dos terroristes serbis ja s'han desplaçat al Kosovo; senyal que la guerra i la neteja ètnica estan a punt de reiniciar-se de manera dramàtica. I la conseqüència d'una mala estratègia d'internacionalització la resumeix l'editorial del "The New York Times" (9/3/1998) afirmant: "La comunitat internacional hauria de recordar als albanesos del Kosovo que el món no ensorrarà la consecució de nacions multiètniques tot donant suport a un Kosovo independent". Una altra vegada es vol contenir un problema nacional allargant-ne l'agonia i la Unió Europea demana que Sèrbia concedeixi una "autonomia plena" al Kosovo; vaja com la que se suposa que tenim bascos i catalans. Una vegada més es confirma que, en el fons, Espanya és l'altra Iugoslàvia d'Europa. Els EE.UU han dit que són prestos a intervenir militarment per evitar una guerra que es vol evitar a tota costa per les seves repercussions regionals (es tem que un conflicte a Kosovo arrossegaria immediatament Macedònia i Bòsnia amb la participació estratègica de Grècia, Bulgària, Albània i Turquia), però el problema no se solucionarà perquè sempre queda viu el germen de la discòrdia que en el cas dels Balcans és Sèrbia, en l'ibèric Castella i a nivell europeu el jacobinisme de França. Quan es va saber internacionalitzar i donar el to geopolític adequat a les independències eslovèna, croata, bosniana i macedònia ningú va patir pel trencament d'un estat multiètnic com l'antiga Iugoslàvia; però quan no se sap internacionalitzar ni donar el to geopolític adequat, com és el cas del Kosovo, és quan les potències es preocupen del trencament d'un estat multiètnic.

I es preocupen per la senzilla raó que no saben d'avançada l'estatus i acció política que es busca i el marc territorial on s'ha d'aplicar i quin àmbit d'influència ocuparà.

Els catalans, de totes totes, hem d'evitar la davallada iugoslavitzada buscant l'aliança de les dues potències preventives del nostre àmbit civilitzador: Alemanya i molt especialment els Estats Units d'Amèrica (EE.UU.) i confiant només en líders que sàpiguen internacionalitzar el plet nacional català. Perquè malgrat l'esperit anti-americà que guia les ànimes ressentides de diversa fauna comunista (que a sobre té la barra de fer-se passar pels més patriotes dels catalans) que es mou pel nostre país; la nostra principal tasca nacional, des del punt de vista de la internacionalització de la independència de Catalunya, és guanyar-nos la confiança i favor geopolític dels EE.UU. L'encarnació dels EE.UU. no deixa de ser la realització d'un projecte polític que té les seves arrels espirituals projectades des de Catalunya, bressol de democràcia i llibertats individuals, encara que plenament materialitzades a través d'una filla discolora (Anglaterra) i d'un clònic renà (Holanda). L'esperit marcadament mercantil i el sentit liberal de la tradició política catalana són un bon nexa d'unió que permet una bona entesa amb el poble americà, tan important a l'hora d'establir aliances duradores. Si a més, es vol reforçar l'àmbit de la Civilització Occidental (avui ja interès vital dels EE.UU.) s'haurà de superar l'etapa jacobina d'Europa d'una vegada per totes i donar pas a l'Europa de les nacions on Catalunya pot jugar un paper de primer ordre al ser el potencial motor disruptiu del triangle jacobí per excel·lència de Madrid-París-Roma. A la reforma dels estats espanyol, francès i italià ressorgirien brots vitalissims, l'alliberament dels espais naturals com diria l'occità Robert Lafont, del vell rostre europeu que vigoriarien i dinamitzarien de nou Europa encadenant fructíferament l'Eix Transatlàntic d'Unificació Occidental. La commemoració enguany dels 80 anys dels Catorze Punts per a l'autodeterminació nacional del president Woodrow Wilson hauria de tenir la seva continuació política en aquest procés de neutralització del jacobinisme. Potser és el que d'alguna manera insinua el catedràtic de sociologia de la Universitat d'Alacant, José María Tortosa en el seu estudi "El patio de mi casa" (ed. Icaria/ col. Más Madera, 1996) sobre el nacionalisme:

"La tendencia en el Norte parece ir a favor de los estados proteccionistas, es decir, que practican el nacionalismo estatal, razón por la cual el caso vasco y el irlandés son de difícil solución mientras tengan enfrente un fuerte nacionalismo español e inglés respectivamente

Cataluña es diferente: el apoyo a la independencia es mayor y el modelo no es el de las guerras de liberación nacional, sino el proceso lituano que se basa en el colapso del Estado en el que estaban incluidos anteriormente y que va debilitándose hasta la crisis final o el referéndum quebequense, perdido por segunda vez, pero que podrá ser ganado a la tercera. En otras palabras, el modelo es la debilidad del Estado y/o la fuerza de los votos a medio plazo. Su base social también es diferente: la hegemonía de la burguesía catalana produce un

consenso que podría aumentar en el futuro si los gobiernos españoles hicieran que los nacionalistas catalanes estuvieran todavía más incómodos con lo que el victimismo propio de todos los nacionalismos encontraría un argumento adicional. De todas maneras nada de violencia, como corresponde, sino una "revolución tranquila" como ha estado siendo la del Quebec".

Ara bé, Tortosa l'encerta i l'erra a la vegada. L'encerta dient que a Catalunya hi ha majoria separatista i que el model en principi no és el de les guerres d'alliberament. També l'encerta focalitzant el paper de la burgesia com a gran motor social de pressió independentista. Però l'erra estrepitosament comparant el pujolisme (que Tortosa, encara que no ho digui, entén com la manera catalana de debilitar l'estat fins la crisi final) amb el procés lituà o quebequès. La independència lituana, a l'igual que la de la resta dels països bàltics, estava recolzada políticament pels EE.UU amb la premissa diplomàtica de qüestió "d'interès vital" per als seus interessos nacionals. De fet, el finançament internacional (Banc Mundial, FMI etc...) de la transició russa del comunisme a un formalisme democràtic capitalista estava condicionat a l'acceptació de les independències bàltiques per part de Rússia. I les independències eren una necessitat vital per neutralitzar la base naval russa més important ubicada al port de Krasnoïarsk; a la mar Bàltica. És a dir, les independències bàltiques foren "comprades" pels EE.UU i proclamades en un moment de canvi geopolític totalment desfavorable a l'estat ocupant que era Rússia. Al moviment separatista intern del "Sajudis" ("Moviment" en lituà) de Vitautas Landsbergis, que va ser auspiciat i finançat per la CIA, s'hi va saber oposar una activa política d'internacionalització i una sàvia gestió geopolítica. El cas del Quebec, si bé diferent, parteix d'un actiu apadrinament de l'encara influent França i d'una legitimació jurídica (el govern del Quebec té capacitat jurídica pròpia per convocar referèndums vinculants) que els empara el dret internacional; a part que els canadencs anglofons són d'una altra psicologia que russos i espanyols.

Per tant, els catalans, ho tenim bé i ho tenim malament alhora. Potencialment la situació és esperançadora, però sense vertebració interna (lideratge per a crear un "Sajudis" català) i projecció exterior (acció d'internacionalització del plet català, amb focalització preeminent en Washington i Bonn/Berlín) la nostra no serà una "verdad de derecho natural" sinó "una tesis específicamente nacionalista" (Fernando Savater dixit a "El País" 9/3/1998) i per tant serem una "anomalia" que ningú acceptarà. I d'ací al Holocaust per netejar l'"anomalia" només hi ha un pas.

Amb tot plegat, doncs, hem de tenir molt clar que les polítiques de resistència, ben afaïonades, només són òptimes per bastir una consciència nacional, però no per assolir l'alliberament nacional. L'historiador Jesús Mestre recorda (diari "El País" 4/3/1998) que "allò que és decisiu i important és que hi hagi un conjunt humà, allò que denominem un poble, que tingui, que conservi la seva pròpia personalitat i que estigui orgullós. A partir d'ací, tot és qüestió de voluntat i de temps". Aques-

ta "voluntat" i "temps" deu ser la que el president d'Eslovènia, Milan Kucan, en el cinquè aniversari de la independència, deia que "Eslovènia ja s'armava des d'abans del 1990, preveient una guerra" i que "la Unió Europea (entenguí's Alemanya) va jugar un gran paper a l'hora de fer possible la ruptura de Iugoslàvia". Però on és el Milan Kucan català? Esperem que ningú el confongui amb el patètic de Jordi Pujol i Soley. La component iugoslavitzada del pujolisme queda patent quan el 10/3/1998 en el Fòrum Comarcal de Sallent, Pujol es despenja amb els "èxits" del pujolisme: "Va ser molt negatiu que la qüestió autonòmica catalana no quedés ben resolta en el moment de la Transició", "El sentiment anticatalà té arrels històriques i no s'ha superat, a desgrat de l'actitud de col·laboració positiva que hem tingut en l'estabilitat", "La mala imatge de Catalunya a la resta d'Espanya ha de preocupar però no en excés. La prioritat és ser forts a casa sent lleials a la resta de l'Estat, encara que no agradi". Però allò més simptomàtic és la frase més polèmica: "¿A qui hem de deixar de matar els catalans per ser més simpàtics que els bascos? ¿Quants atemptats no hem de fer a Madrid o Sevilla?". I és en aquesta darrera frase on hi ha la clau de volta. Pels espanyols, els bascos són uns "desafectos pero con cojones" (collons en el sentit positiu de dignitat, valentia, orgull i noblesa) i en canvi els catalans són uns "desafectos pero judíos" (jueus en el sentit pejoratiu de covards, lladres, usurers, malfiats i traïdors). Això em recorda una anècdota que vaig tenir amb un feixista espanyol, amb carnet d'alferes provisional i "simpatizante activo" de la Falange Española, que literalment es cagava amb els catalans. La meua reacció catalanista i el fet que li acabés dient que arribaria un dia que a tots els que eren com ell els passàrem a baioneta calada va comportar que em digués: "El día que todos los catalanes tengan los cojones tan bien puestos como tú, ese día España habrá perdido". Això demostra que els espanyols només entenen actituds com les seves. El problema és que els catalanets et confonen la fermesa de caràcter i la determinació patriòtica com un tic feixista o de fer "independentisme a l'espanyola" com una vegada un comunista envejós em va espetar per criticar-me la contundència d'Estat Català. I és que si els espanyols a Macià el respectaven, malgrat odiar-lo molt, era perquè els tenia ben posats i si a Jordi Pujol el tenen considerat com un pellerinca, encara que no ho diguin, és perquè el veuen ja no com un "judío", sinó com un "judío de mierda" com el mateix fatxa amb el que em vaig encarar me'l va definir. Perquè Jordi Pujol respon més al perfil, encara que no li arribi a la sola de la sabata, d'un altre pobre home, el president de Bòsnia Alija Izetvegobic (o el que jo en dic el Lluís Companys musulmà). En el diari "El Mundo" (29/12/1995) el filòsof francès Bernard-Henri Levy, gran amic i coneixedor de les intimitats personals i polítiques d'Izetvegobic, diu del personatge: "Hi ha homes als que la guerra excita. Hi ha caps d'Estat que experimenten en la conducció de la guerra la mesura del seu poder i el plaer que pot oferir. A ell, en canvi, la guerra li fa por. La detesta. Sempre va pensar que era l'home d'Estat menys preparat per a la guerra i per a les borratxeries que aquesta pot deparar. Vol dir

tot plegat que Izetvegobic va dirigir malament aquesta guerra? O de mala gana? De cap manera! Al contrari. Perquè aquest melancòlic, aquest somniador va aconseguir un enorme èxit. I sol o quasi sol. Va aconseguir mantenir a ratlla a un Exèrcit i a unes milícies que semblaven tan terribles als ulls dels occidentals. I després, quan els croates, primer, i els occidentals, després, van acabar per donar-li una mà, va llançar el seu Exèrcit a l'assalt dels feixistes serbis i de les seves posicions inexpugnables. Però malgrat ser un bon estrateg i un gran guerriller sospito que mai va poder treure's del cap la idea que no estava fet per això. Com és lògic havia de complir el seu paper. El paper que la sort li havia confiat. En cert sentit, no tenia cap altra sortida. Però ell seguia pensant que la sort s'havia equivocat. Com sol passar molt sovint, la sort havia colpejat fora del clau. Perquè aquesta guerra li havia caigut al damunt com un mal auguri".

Després d'haver llegit aquests paràgrafs crec que ningú vol tenir irresponsables que per por a la guerra deixin el seu poble desprotegit com un anyell davant un ramat de llops, que ja saliven sang abans i tot de clavar mossegada (a Bòsnia es calcula que van morir 250.000 persones de les quals una gran majoria eren civils desarmats). Espanya sap que aviat les demandes catalanes es desbordaran del marc constitucional del 1978 i que seran difícils de reconduir en la seva obsessió pel "proyecto común español". Les deficiències econòmiques i polítiques que Espanya aporta a una Catalunya amb mercats exteriors justos cada vegada més importants i la perspectiva del fracàs polític de la Unió Europea només aguditzaran la demanda d'independència i de constitució de l'Estat català independent. Per això necessitem un nou Macià, un Milan Kucan català (i oblidem-nos de "vedettes" com Colom/Rahola o d'un Carod-Rovira que desitja fer d'home de Tia-

nanmen davant els tancs en un hipotètic conflicte armat). Ara bé, aquesta necessitat catalana també genera una necessitat espanyola que s'ha de concretar en un nou Franco, un Slobodan Milosevic espanyol. És ací on es genera el punt d'inflexió crític. Per més bé, i pacíficament, que conduïm el procés d'independència, allò que cal tenir clar és que en algun moment o altre haurem d'afrontar una davallada violenta (una autodeterminació dura). I no serà per iniciativa nostra, sinó que l'espanyolada la buscarà i provocarà més quan els empara mandat constitucional; és a dir legitimitat (per això la insistència en el procés d'internacionalització perquè és amb aquesta arma que es pot neutralitzar que el plet català sigui considerat per la comunitat internacional com un afer intern espanyol; que és el pitjor que ens podria passar i la principal carta que jugaran els espanyols). És per això que el coronel Vicens Guarné també té una frase lapidària per prevenir-nos contra les dues amenaces més fermes contra l'assoliment de la independència nacional: els Izetvegobics catalans (l'amenaça interna del mesellisme o del retorn "als campsaments d'hivern" pujolistes) i els Milosevics espanyols (l'amenaça externa de la reacció o el retorn de "las banderas victoriosas" primoriveristes). La sentència diu: "Els pitagòrics a Grècia, escrivien al frontispici de llurs acadèmies: No passi ningú sense conèixer la Geometria. Al frontispici dels nostres edificis, a Catalunya, seria convenient escriure: NO PASSI NINGU SENSE CONÈIXER ART MILITAR".

(*) El terme "Kalashnikov" del títol es refereix al nom popular que se li dona al fusell metralador AK-47 dissenyat per l'enginyer militar rus Mikhail Kalashnikov; que va ser l'arma bàsica que s'utilitzà en la guerra per resoldre el conflicte nacional entre les diverses ètnies que composaven l'antiga Iugoslàvia.

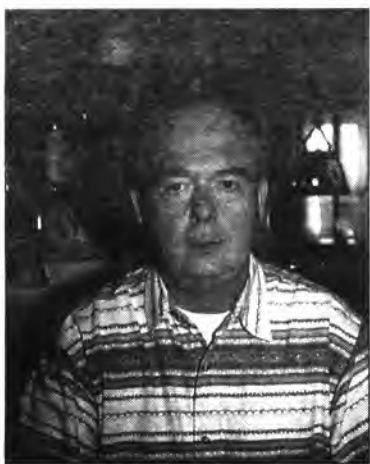
FIGURE 3-9 IBERIA

A l'atles de relacions internacionals "Nations and States. A geographic background to world affairs" (Prentice Halls, 1995) del professor Thomas M. Poulsen i que és usat pel Departament d'Estat dels EE.UU. es diu: "Espanya actualment emmascara una mitja dotzena d'àrees singulars que han estat lluitant entre elles durant segles i encara avui amenacen amb la separació". Més concretament referint-se als catalans diu: "Un altre grup (a part de gallecs i bascos) que ha resistit la centralització castellana i la homogeneïtzació és el poble català, que viu en ambdós costats dels Pirineus i habita les Illes Balears, la franja oriental de l'Aragó i la major part de València. Els catalans són els més europeus dels grups espanyols. Com els bascos, els catalans són econòmicament molt més avançats que la resta d'Espanya. La seva llengua romànica és singular, essent més propera al Llanguedoc de França que al castellà, a part de tenir una rica herència literària".

La il·lustració, del mateix atlas, reproduïx la "mitja dotzena d'àrees singulars" que formen la Península Ibèrica (Galícia, Portugal, Euzkalduneri, Andalusia, Castella i Catalunya).

En Pau Llagostera de Catalunya fa 19 anys que va obrir el **Tallers de Pneumàtics son Ferriol**. Ara va dos anys que ha obert sucursal al Pont d'Inca.

N'Otto Adam d'Alemanya acaba d'inaugurar el Restaurant "Don Otto" al començament del carrer Blanquera de Ciutat: despatxa les amanides, les tapes i la cuina internacional. El plat del dia val 900 ptes. A la carta se menja a partir de els 1000 ptes.

En Salvador Martin de s'Arenal regenta des de fa 7 anys la Perruqueria Martin a la barriada de Bons Aires de Ciutat. En Salvador va tenir durant 19 anys la Perruqueria Martin a s'Arenal de Lluçmajor.

En Manuel Aragón és el curandero de la Soledat que cura tots els dolors i malalties. El trobareu al carrer de n'Antoni Rosselló Nadal, 60-1 de la Ciutat de Mallorca.

Les dones s'han d'estimar

JAUME SIMONET I BORRÀS

Sembla que s'ha posat de moda fa una temporada, el que cada cop que ETA fa una animada, el penjar-se llaços blaus pel pit, fins i tot a la Sala de Ciutat i durant una bona temporada la disfressaren amb un floc blau més gros que els gegants que treuen al carrer al costat de les portasses els dies de festa grossa. Tota aquesta gentada s'anomena ella mateixa gent de bé, i sol braver de solidaria, de amorosa, de pau, d'ordre, de justa i de tot allò que vulgueu afegir-hi. No els agrada que ningú ella bellugui el sistema establert i sobre tot estan orgullosos de la seva espanyolitat i del "imperio hacia Dios". A mi també em sap greu quan E.T.A. mata o segresta algú, no és just que ningú mori per la brutalitat d'uns subjectes que amagant-se en la covardia s'aprofiten de la confiança de la gent per assassinar-la.

Clar que hi estam tots en contra dels que maten, siguin d'Eta, dels Gal, de les tortures dins comissaria o dels homes que maltracten a les dones. I tant. Però el que a mi me fa mal a l'enteniment, és el veure que cap d'aquests personatges que sovint desfilen

amb aquestes processons anti-Eta, mouen un dit quan violen, maltracten o maten una dona, sembla que no els cogui gaire la mort d'una mestressa de casa i que només es belluguin per voler demostrar el seu rebuig al fet que ETA mati per aconseguir la independència. I aquest és el gran problema, perquè als espanyols no els fa por el terrorisme, als espanyols el que temen és a l'independentisme.

Si be és cert que més de noranta persones reberen amenaces d'Eta durant el 1997, el que és esgarriós és que dins l'Estat el mateix any, cinquanta set dones foren assassinades pel seus companys o marits, més de vint i quatre mil denunciaren els maltractaments, més de cent mil sofriren cremades, vexacions o violacions, i la majoria de les denúncies quedaren arxivades o oblidades. Només al nostre país tingueren lloc més de cent casos de maltractaments a menors i més de quatre-centes denúncies de dones maltractades i desgraciadament moltes d'elles, tot i haver denunciat les amenaces foren brutalment assassinades a tirs, a ganivetades, a destrallades o cremades vives.

Deu meu!. No m'ho acabo de creure, tants de botifarres a la plaça de Cort plens de llaços blaus perquè per allà, per Espanya, han segrestat o mort algú i quan aquí, al nostre País, infants i dones són violats i assassinats, cap d'aquests "salvadors de la pàtria" ni es manifesta ni porta cap llaç rosa penjat al pit. Fariseus.

Qui faci mal a una dona mal li pegui un llamp forcat, que li rebenti el fetge i també li rebenti el cap, que es podreixin ses entranyes, que romanguí sord i mut, que tingui caguetes eternes i els budells li facin nuus, les orelles li rebentin, que sigui un mal nascut, aquest desgraciat de merda que romanguí porc i brut, que la fel li torni dolça i amarg li torni el cor, que qui maltracta a una dona mereix ser penjat pel coll.

L'home que maltracta a una dona se li ha de tallar la mà, perquè l'home és fill de dona i la dona s'ha d'estimar. Ω

Jaume Simonet i Borràs

Fer Zapping

Un dia era a classe parlant de zapping. Ja sabeu, el zapping és el canvi de canal de la televisió quan hi ha anuncis o quan el que s'està veient no resulta prou gratificador. Pensava parlar de les diverses modalitats de zapping que es coneixen: zapping, zipping, flipping, i grazing. I pensava fer un comentari que acostum fer en aquests casos: acostumo a dir que vivim en una cultura del zapping, és a dir, que el zapping s'està convertint en una actitud davant la vida, i no només davant el televisor.

Pensava dir tot això. Però una alumne se'm va avançar. Quan vaig preguntar qui practicava amb intensitat totes aquelles modalitats de zapping, una alumna va aixecar la mà i va explicar els problemes que li comportava a ca seva la seva addició al zapping, els conflictes que li creava amb la família. Li havien hagut de comprar un televisor perquè veiés la televisió ella sola, a la cuina. I va acabar dient, amb el testimoni de la seva pròpia vida, el que jo pensava dir en teoria. Va dir: el pro-

blema és que això et marca, i després, quan estàs parlant amb una persona, al cap de deu minuts ja t'has cansat i necessites que en vengui una altra.

Em va fer pensar. Vivim, efectivament, en una cultura de zapping. Podríem dir que anem per la vida amb el comandament a distància a la mà, canviant de canal continuament. Sovint, per exemple, no es va al bar sinó que es va als bars, és a dir, que es passar d'un bar a l'altre amb molta rapidesa. El cotxe i la moto ofereixen també l'oportunitat d'anar canviant de lloc continuament. A les converses es canvia de tema amb la mateixa freqüència amb la que es canvia de canal davant del televisor. Els àpats tradicionals van essent substituïts cada vegada més pels menjars a deshora, desprogramats, a base de picades. A les eleccions polítiques es tendeix a canviar de partit com qui es canvia de jaqueta. I fins a nivell matrimonial, amb tots els respectes, es podria parlar de zapping: quan s'arriba el tercer, el setè o el vuitè divorci, és que també en la relació de parella es va amb el comandament a la

mà.

Fer zapping en el televisor de vegades es fins i tot saludable. El perill és que visquem continuament en actitud de zapping, és a dir, que anem com les papallones de flor en flor sense aturar-nos mai enlloc, que siguem incapaços de concentrar-nos, d'aprofundir en les coses, de ser constants i fidels. Ω

Joan Ferrés i Prats

Vocabulari:

Zapping: canviar de canal de forma més o menys ràpida per evitar anuncis o per alguna altra raó.

Zipping: accelerar les imatges.

Flipping: canvi de canal constant només per canviar.

Grazing: canvi de canal per seguir diversos programes.

Escoles d'objectors

Davant la proposta anunciada pel Ministeri de defensa d'introduir la formació de l'esperit militar a les escoles, la **Fundació per la Pau** ha optat per promoure que els Centres d'Ensenyament es declari "objectors de consciència". El passat dia 30 de gener, Dia Escolar per la Pau i la Noviolència, la Fundació proposà als centres d'ensenyament de signar una declaració per la qual refusaven col·laborar amb la militarització del món educatiu i feren una aposta ferma per l'educació per la pau.

Us reproduïm a continuació, el comunicat de premsa que des de la **Fundació per la Pau** varem fer públic immediatament després de conèixer-se la intenció del govern.

"la Fundació per la Pau, vol expressar rotundament el seu rebuig als plans previstos pel govern espanyol de potenciar l'educació i el foment de l'esperit militar als centres d'ensenyament de secundària.

Davant les informacions que apunten cap a la utilització de les escoles com a forma d'incrementar el coneixement de les forces armades entre la gent jove, així com de fomentar l'esperit militar i la consciència nacional, la Fundació per la Pau vol advertir del perill de convertir el món de l'ensenyament en un àmbit d'introducció i expansió del militarisme.

Per la Fundació per la Pau, aquestes informacions desmascaren el concepte de la "cultura de la defensa", tant reiteradament expressat per part del govern, i evidencien quin és el seu real significat: introduir valors militaristes en la societat, i no pas promoure un debat en profunditat sobre les necessitats i perspectives de la defensa.

Quan cada cop més, s'admet que la seguretat depèn més de la gestió de variables com els drets humans, l'equilibri mediambiental i la justícia social, creure encara en esquemes de seguretat basats en conceptes de defensa militar és totalment caduc. Però voler introduir aquesta visió en els centres d'ensenyament és completament absurd i anti-educatiu.

Des de la Fundació per la Pau, apostem clarament per l'Educació per la Pau, els Drets Humans i la Tolerància, ja que aquestes són les necessitats educatives en un món cada cop més complex i conflictiu. Educar en la prevenció i resolució dels conflictes és molt més modern i eficaç que educar en esquemes militaristes desfasats. Ω

Fundació per la Pau

L'agnè d'en Jordi Pujol

Hi ha qui afirma que la política podreix, corromp les persones, però el que no imaginava és que el poder polític fes la competència a les cases de cosmètica i estètica. Liposomes? Elixirs? Cirugies? Res de tot això!!! Un escò al parlament o la presidència d'una Generalitat fa meravelles. Et fa perdre el sentit del ridícul o la vergonya, fins a transportar-te a l'il·lusori de creure't eternament jove. Bajanades?

Sense anar més lluny, el proppassat 5 de març de 1998, tot llegint *El Periódico* arribo al resum informatiu de la conferència que Jordi Pujol féu a l'Universitat Pompeu Fabra on digué el següent: **Respecte a la jubilació, el president va tirar per llarg: Un dia d'aquests me retiraré. No sé quan serà ni tampoc ho he d'anar dient.** Si puc, si no hi ha res de nou, faré eleccions d'aquí un any i m'hi presentaré. I encara seré molt jove! La sentència és tot un poema: Si als 69 anys en Jordi Pujol encara pense ésser molt jove, quan és que començarà a envellir? No creurà pas que acaba d'entrar a la pubertat? És més, si ell es defineix com a jove, per lògica, el públic universitari que l'escoltava els hem de considerar, com a mínim, simples espermes. Valorades les coses d'aquesta manera, no m'extranyaria gens ni mica veure a les properes eleccions un Pujol carregat de maquillatge per tal de tapar-se l'incipient agnè.

Amb tot, què li pot produir a Jordi Pujol aquestes tocadetes de cornet? Personalment, només m'ho puc explicar a través del meu llibre *Converses amb Carles M. Espinalt* quan en un dels capítols intitulat *La mentalitat dels Pares de l'Imperio*, el professor Carles M. Espinalt descriu la forma d'ésser dels nostres veïns amb aquestes paraules: **Mai no responen a les**

normes de la lògica. El seu estat natural és l'absurd. Confonen la coherència amb la simplicitat i això no els plau. Per a ells l'home important és el que té "doblez". Els pares de l'Imperio desconeixen el sentit de les proporcions, s'animen entre sí per veure en quin d'ells la vida presenta més facultats per a assolir impossibles. Barregen constantment els deliris amb la realitat. La realitat seca i pelada la troben ordinària, no fa per ells. Ben a l'inrevés dels catalans que es vanen de tenir un permanent sentit de la mesura. D'aquí que bon punt es posen en contacte amb el nostre proverbial "tocar de peus a terra", amb l'imprescindible afegit, que es allò que podríem dir-en el "parlem-ne", es converteix tot plegat, en un joc de disbarats a l'hora de dialogar amb la gent de "la vida es sueño". Els pares de l'Imperio, es creuen una puntual perfecció i en realitat van sempre a tres quarts de quinze. Són la mateixa hipocresia personificada, Prediquen tot allò que no creuen. Cànovas del Castillo, en la seva gestió pública, va restaurar la monarquia borbònica i, en privat, segons narra Perez de Ayala, declarava: *Los españoles tenemos que hacernos perdonar del resto del mundo, cuatro vegüenzas: los borbones, la intolerancia religiosa, los pronunciamentos i la viruela.* Així, en permanent contacte amb una gent tan forassenyada - qui va amb un coix, al cap l'any ho són tots dos - a qui li extranya que en Jordi Pujol visqui el somni de la joventut eterna? Per acabar de demostrar les concommitàncies entre "la mentalitat dels pares de l'Imperio" i els estirabots d'en Jordi Pujol, seguiré amb el relat que el

Prof. Carles M. Espinalt fa en el meu llibre: "vull remarcar-te que sempre m'ha semblat el "Sant Patró" dels pares de l'Imperio", un dels conqueridors d'Amèrica de qui, els encarregats de fer panegírics d'aquella conquesta, gairebé mai no en parlen. Citar-lo els fa una mena de vergonya, com si els deslluís la gesta evangelitzadora. Aquest conqueridor a qui es voldria relegar a l'ostracisme, potser per ser l'exemplar més típic d'una manera de procedir, és Juan Ponce de Leon. I saps que va fer? Senzill: l'any 1512, va descobrir i dominar La Florida. Una península d'una extensió territorial un xic més gran que els Països Catalans. Doncs bé, mentre que oficialment volia convertir els indis que trobava, perquè un cop morts poguessin gaudir de la glòria del cel després d'alliberar-se d'aquesta paorosa vall de llàgrimes que es la terra, ell no tenia altre obsessió que comprovar si era veritat tot allò que altres indis li havien dit: que a La Florida hi havia la font de l'eterna joventut. El cronista Herrera explica que Ponce de Leon, *dando en esto crédito a los indios de Cuba y otros de la Española, decían que bañándose en el río o en la fuente, los hombres viejos se volvían mozos...; y no quedó río, ni arroyo, en toda florida, hasta lagunas y pantanos donde no se bañase.*

Obsessionat, Jordi Pujol, com Juan Ponce de Leon, a ésser eternament jove, no m'extranyaria que com el conqueridor anès sucant el seu cuilet en tots els tolls, fonts i riuetes que troba al seu pas. I, tanmateix, ja és ben trist que hom comenci la seva carrera política intentant dotar Catalunya d'un cert poder polític i acabi tan tronat com Juan Ponce de Leon. Ω

Encarna Parreño, deixeble del Prf. Carles M. Espinalt

Els angelets de la terra

El 17 de novembre de 1659 es signà el Tractat dels Pirineus, pel qual França s'annexava les terres septentrionals del nostre país, després d'una guerra no volguda pels catalans (el conflicte inicial era entre castellans i francesos, però ens agafaren als catalans al mig en contra de la nostra voluntat, ja que Catalunya volia la pau).

Però poc temps després de la desfeta, l'any 1662, esclatà la revolta contra els dictadors gavatxos, sobretot a la contrada del Vallespir. Els impostos amb els que els francesos gravaven la sal acabaren per aixecar als pagesos en armes, l'any 1663, contra els ocupants (coneguts pel nom de "gabelots"). Els camperols es digueren els Angelets de la Terra, clarament independentistes.

Les guerrilles catalanes actuaren al Vallespir entre l'agost del 1663 i

el 1672, i al Conflent entre 1668 i el 1673. Els Angelets controlaren les valls de la Tet i del Tec, els èxits guerrillers foren nombrosos en aquella època. Tanmateix, els valents catalans cometeren una errada estratègica, que fou la de sortir a camp obert a batallar contra un exèrcit de 4.000 soldats francesos manats per Chamilly, el 5 de maig de 1670, concretament al coll de la Regina. Els guerrillers catalans foren derrotats pels ocupants i els seus principals dirigents, en Josep de la Trinxeria i en Joan Miquel Mestre es refugiaren a la Catalunya Central. Però en Josep de la Trinxeria encara feu algunes accions al Vallespir fins l'any 1673.

Seguí una fortíssima repressió contra la població civil catalana per part dels ocupants francesos, amb multes, empresonaments, galeres i assassinats. Cal remarcar que la

revolta dels Angelets tingué la complicitat i el suport del total de la població nord-catalana.

Els complots contra França s'hi succeïren: el de l'abat de Sant Genís de Fontanes, el 1667; o les conspiracions de Vilafranca del Conflent i de Perpinyà, totes dues l'any 1674.

Des d'aleshores la resistència nord-catalana ha estat constant, sobretot des del camp de la defensa de la nostra cultura i llengua, fins avui mateix, que encara són molt/moltes els/les patriotes que lluiten a les terres del nord per aconseguir la tan delejada reunificació i independència de tot Catalunya. Els catalans de la resta del país tenim el DEURE de no oblidar aquesta part de la nostra terra, bressol de Catalunya, i reclamar-la com a nostra, com a catalana. I els gavatxos?, a França!

(Aquesta és la història que n'Esperanza Aguirre no vol que s'ensenyi en les escoles catalanes).

Alternativa per Mallorca critica la campanya contra en Josep Palou

Alternativa per Mallorca vol fer pública la seva solidaritat amb el professor i militant independentista Josep Palou, davant el atac que està rebent des de sectors espanyolistes, que han intentat polititzar un conflicte purament acadèmic per convertir-lo en un acte de criminalització de la ideologia independentista. Hi ha hagut un intent de linxament moral d'en Josep Palou pel fet de defensar unes idees diferents a les d'altres membres de la nostra societat.

Alternativa per Mallorca, organització cívica independentista, observa amb preocupació l'existència d'una campanya contra els qui defensam l'alliberament nacional del nostre país, campanya a la que participen organitzacions d'extrema dreta i el diari ultradretà ABC i a la qual sembla que s'hi afegirà interessadament, el Govern Balear.

Des d'**Alternativa per Mallorca** reivindicam del dret de tots els mallorquins a la lliure expressió de les idees a tots els àmbits, aplicable en el cas d'en Josep Palou. I denunciem els intents reiterats de presentar una visió negativa dels qui feim feina per la llibertat del nostre poble.

Finalment, feim una crida a la concòrdia entre els sectors enfrontats al centre d'ensenyament, per tal d'arribar a una entesa que faci possibles avanços en el procés de normalització lingüística i nacional del nostre país. Ω

Macià-Josep Calafat i Bellver, Àrea de Comunicació

El Senyor Martí és el curandero de ses Cadenes, està veïnat de L'ESTEL de Mallorca. Diuen que cura quasi totes les malalties.

Fa 4 anys que na Dolors Amador de Barcelona regenta la casa de Menjars Preparats **Don Plato** al camp Rodó. Recomana els pollastres a l'ast i les croquetes. Ven menús a 800 ptes. A la foto amb els seus ajudants.

Fa 5 anys que en Ricard Valverde de Granada, regenta el Quiosc del Complex Cultural s'Escorxador. Té molta premsa en català.

Na Cristina Terrassa és la dependenta de la **Floristeria Mestres** a Cas Capiscot.

La Taula d'Aram

L'alienació religiosa. Marx (II)

EN JOAN QUETGLES, PROFESSOR DE FILOSOFIA

La Taula d'Aram

L'alienació religiosa. Marx (II).

En Joan Quetgles, professor de Filosofia

No basta dir que En Marx ha mort, o que les teories marxistes són inconsistentes, o que la filosofia d'En Marx ja és esgotada. Tampoc és suficient fer arguments contra un determinat concepte o una concreta teoria d'En Marx. Quan des d'una posició marxista clàssica es fa crítica a una determinada ideologia, queda ben palès que l'autor de la crítica és adscrit al pensament marxista. Al temps present, una crítica al marxisme ha de dur implícita una declaració expressa del posicionament filosòfic d'aquell que fa la crítica. **No s'hi val llançar la pedra i amagar el braç. Cansa veure que es critica el marxisme com a pensament passat, del segle XIXè, per part d'autors que van armats amb la teoria tomista (Tomàs d'Aquino: segle XIIIè).**

En comptes d'evitar una excessiva dispersió, en aquest article me centraré al voltant de la crítica marxista a la Religió - l'alienació religiosa -. Les tesis marxistes significaven un aprofundiment de la crítica tradicional d'esquerres del països catòlics. L'esquerra del països catòlics - especialment, França, Espan-

ya, Catalunya, Itàlia - menava un doble front de lluita contra l'Església Romana i contra la Religió en general. Per una banda, la Religió era el principal obstacle que s'oposava a l'extensió de la Il·lustració a les amples capes populars; és a dir, la Religió era sinònim de superstició, ignorància, fanatisme i barbàrie. Per l'altra, l'Església era el principal suport dels règims absolutistes, era l'enemic polític que calia destruir (d'aquí les cremes d'esglésies i convents cada vegada que hi havia un avallot popular). Per a aquelles capes populars ciutadanes, l'Església esdevenia el símbol de l'opressió i de la injustícia. Però, un segle o dos abans, En Voltaire havia dut una intensa campanya per a enderrocar el poder de l'Església, i signava les missives juntament amb un "Écrassez l'infame" (Esclafeu l'infame), on l'infame era l'Església catòlica.

Les tesis d'En Marx eren noves i seductores. La Religió és una alienació que deriva de l'alienació fonamental, la social-econòmica. El llenguatge d'En Marx és magnífic; diu: "...La crítica de la religió és, doncs, en germen, la crítica a d'aquesta vall de llàgrimes, de la qual la religió n'és l'aureola... La crítica de la religió desil·lusiona a l'home, per a que pensi, actui i formi la seva realitat com a un home que ha esdevingut raona-

ble, per a que es mogui al voltant de sí mateix, i, per consegüent, al voltant del vertader Sol. La religió no és més que el Sol il·lusori... I la primera tasca de la Filosofia, la qual és al servei de la Història, consisteix... en desemmascarar aquesta renúncia en les seves formes profanes. La crítica del Cel es transforma així en crítica de la Terra; la crítica de la religió en crítica del Dret, i la crítica de la Teologia en crítica de la política" (*Contribució a la crítica de la Filosofia de l'Estat d'En Hegel*).

Fer crítica a En Marx, sí, però per a avançar, no per a tornar enrera. Des d'En Hume i d'En Kant, al segle XVIIIè, va quedar palès i establert que la Metafísica no era possible com a Ciència. Per tant, les pretensions de demostrar l'existència de Déu no solament són inconsistentes, sinó històricament desfasades (Em sap greu, però he de dir que les pretensions del bo de Ricard Colom són pura il·lusió, boira d'estiu. Déu no existeix ni pot existir. El "Deus sive Natura" d'En Spinoza - Déu o Naturalesa - s'hauria de transformar en "O Déu o Naturalesa", com a enunciat més pròxim a la realitat. El combat d'En Luter (En Colom és luterà) no era contra els descreguts, sinó contra l'Església de Roma i contra el seu cap, el Papa, denunciat com a l'Anticrist. A què ve ara aquesta santa aliança amb els papistes?).

Cal criticar a En Marx, però recollint els avenços d'En Marx. Que les religions són un producte

social, això és inqüestionable. Però la tesi marxista descansa en una visió limitada al model de l'Església Romana i de l'Església alemanya luterana del segle XIXè. Partint d'un marc històric concret, En Marx fa una teoria general de l'alienació religiosa. Les religions, els moviments religiosos i les esglésies queden reduïts a un sol concepte pejoratiu, amb notable menyspreu de la realitat històrica, tan complexa i diversa. Dit breument i en Taula d'Aram: **Les religions són productes socials com a realitats històriques extraordinàriament diverses en el temps i l'espai. En una situació de conflicte social, la religió pot ésser utilitzada de diversa manera per les classes socials antagòniques.** Així com diu la lletra original d'Els Segadors, la revolta de Catalunya contra Castella a 1640 es feia en nom del Crist i "Crist és nostre capità". Semblantment, al nostre temps, l'Islam ha estat un instrument decisiu per a les guerres d'alliberament dels pobles musulmans i per a aconseguir la Independència.

És més - i definint una via post-marxista -, per a tota la humanitat prehistòrica, la religió ha estat l'instrument essencial per a defugir l'amenaça real de desintegració social. En Freud, a l'obreta Totem i tabú, descriu quins eren els mecanismes subtils que inventava aquella humanitat primigènia per a superar una guerra d'extermini. Alienació? Clarament, hem de respondre que no. Tot i la limitada capacitat imaginativa d'aquells pobles paleolítics, els objectius que perseguïen - i aconseguïen! - era assentar les bases fermes d'una cultura "nacional".

Sense religió, no hi havia identitat; i sense identitat no hi havia salvació terrena. En contra de la presumpció marxista, les creacions religioses tenien la vista ben dirigida a la terra i no al Cel. Vegem dos exemples molt notables. Els sumeris - 3000 anys aC. - inicien una civilització superior i de molt llarga durada - civilització assumida i mantinguda per Babilònia - i la peça mestra d'aquesta creació social és el *Poema de Gilgamesh*, el llibre que recull la teogonia i cosmogonia sumèries. L'altra gran fenomen de caràcter religiós que va canviar el món i que encara avui té un pes decisiu és el moviment que va desfermar En Mahoma, l'Islam. Tant En Hegel com En Marx sembla que defugen el tema de l'Islam. L'Islam - la seva aparició i la seva expansió - posa de manifest la inconsistència de la Filosofia de la Història d'ambdós pensadors. El marxisme no pot enfrontar-se amb el fet de l'Islam. Un poble petit - al segle VIIè, 500.000, 600.000 habitants? - i tirat allà a la pols del desert de l'Àrabia - només tenia dues modestes ciutats - crea una religió universal i una civilització superior en menys de cent anys! I, fitxem-nos, que promet el Cel, però - i és allò que m'interessa subratllar - allibera d'immediat a totes les poblacions sotmeses a esclavitud o a servatge, allibera als pobles oprimits des de l'Índia a l'Atlàntic i fins als Pirineus. És el major alliberament d'esclaus i d'oprimits de tota la Història de la Humanitat! Sobre aquesta qüestió es tornaria a formar la pinça catòlica-comunista: els infames llibres de text hispans parlaven del fanatisme religiós, els marxistes parlaven d'alienació. Ω

El primer intent d'enfonsar la llengua catalana data de l'any 1285

Som catalanistes perquè ens n'han fet. Privar-nos de la nostra llibertat ha convertit en una militància allò que tan sols hagués estat una circumstància geogràfica talment com no hi ha suïssistes ni holandesistes,

sinó suïssos i holandesos, els catalans fórem, si ens haguessin deixat exercir com a tot arreu, Catalans. I haguéssim deixat els -ismes per a qüestions ideològiques. Tisner

L'idioma, com qualsevol altre

símbol nacional, és molt significatiu. És la columna vertebral d'una nació. L'eix sobre el qual es fonamenta una cultura. Per exemple si diem: *cama*, interpretem com l'extremitat que va de la pelvis al turmell. En canvi, per a altres *cama*s interpreta un jaç per estirar-s'hi. Si ens tornem a fixar en un altre mot com *tasca*, posem per cas, pensem tot seguit en el treball que un té l'obligació de fer.

En canvi, per a d'altres *tasca* pot ser la botiga per anar a fer un glop de vi. Amb això es demostra un cop més, que per entendre els idiomes no n'hi ha prou amb una simple traducció de mots, sinó que són una interpretació i a voltes una filosofia de vida. No és perquè sí que els continus atacs a Catalunya, tinguin la llengua nacional com un dels principals punts de mira. Paga la pena, doncs, recordar - per no oblidar -, alguns paràgrafs que sobre la llengua catalana han fet personatges de dins i fora del nostre terror.

JORDI Romeguera i Cubedo

Vergonya eterna a aquells que, menyspreant el seu idioma, alaben el dels altres. Àngel Guimerà. Barcelona. 1895

Catalunya viu per la seva llengua i té raó de viure per la seva llengua. Tots els altres fets són accidentals, el llenguatge no. J. Garriga Massó. Barcelona. 1935

Ens trobem dins Catalunya quan pensem, sentim, parlem o escrivim en català. Per mantenir i augmentar les possibilitats futures de la llibertat nacional, hem de servir, honorar i conrear la llengua pròpia. La llengua ha salvat Catalunya, una, dues, tres vegades en el passat. La llengua tornarà a salvar-la. L'esforç dels escriptors ajudarà decisivament l'esforç dels polítics i dels combatents. Les plomes també són armes. Són les millors armes de l'esperit, que mena el món. Antoni Rovira i Virgili. Bons Aires. 1939

Per això penso que si en el curs d'una altra generació no hem superat el bilingüisme, mai no hi haurà independència catalana; haurem perdut del tot allò que encara conservem d'una identitat que ens fa reclamar-la. Vull dir que érem (seran) uns altres que ja els costarà d'entendre que en el passat, avui, l'hàgim volguda. Manuel de Pedrolo. Barcelona. 1988

Al mateix temps, vaig començar a estudiar català, i no solament perquè hi havia inclosos en la bibliografia els llibres en català, sinó també, vaig pensar, perquè devia tractar el problema de Catalunya sense saber-ne la llengua... Ko Tazawa. Barcelona 1993.

Crida de l'Associació d'amistat Andalusia-Païssos Catalans L'Associassion d'amitã Andalussia-Katalunia/ Associació d'amistat catalanoandalusa

Proclama:

-Que els pobles andalus i català tenen un munt d'interessos comuns perfectament compatibles, de trets comuns, de contactes culturals que poden ser molt més creatius, i de raons de solidaritat mútua.

-Que és des del règim centralista/espanyolista des d'on intenten desnacionalitzar-nos, perquè el règim és en el fons tan feble que sols atiant odís entre dominats pot autopetruar-se en una espiral de miserables i mesquines campanyes calumnioses. Un imperi tronat basat en la mentida i la malícia està damnat a esfondrar-se, i cal que aconseguim que, en caure, faci el mínim de mal a les nostres poblacions civils que ell expolia, enganya i enfronta.

Denuncia:

-Que tots els intents de lerrousisme (de divisió cultural colonialista als Païssos Catalans) protagonitzats bàsicament pels mass media imperials (ABC, COPE, Antena 3, Las Provincias, El Mundo, El País etc.), pel PP, el PSOE, el P.A. i U.V., i per la majoria de **Cases regionals** andalusos (i d'altres **comunitats** autònomes) als Païssos Catalans.

-El meenfotisme i panxacontentisme autoindulgent i temoreuc del **nacionalisme** català incapaç quasi sempre de cap política d'aliances audaç amb els creixents nacionalismes no espanyols (canaris, asturians, aragonesos, andalusos i àdhuc castellans), cosa que no pot extranyar-nos, puix que ni tan sols es prenen gens a pit el **galeusca**, pactat amb la sang de molts màrtirs catalans, bascos i gallecs sota tortures i bales de la Dictadura terrorista del General Franco. Ni tampoc la pròpia estructuració nacional pancatalana no es prenen com a projecte.

Particularment denunciabile és

l'actitut insolidària i esclava de la **raó d'Estat** jacobina que de vegades gosa fer esment CiU, la qual s'ha dedicat sovint a entrebancar vergonyosament uns altres grups nacionalistes (PNB, CC...) que la deixaven en evidència en la seva fluixesa i indolència, i manca de coratge.

-Els intents de **ghettització** dels immigrants a tot Catalunya, promoguts pels partits i mitjans comunicacionals imperials (espanyolistes), així com per part de les **Casas regionales**, tot cercant sempre de mantenir una borsa de vots no integrats (P.P. - PSOE.)

La no integració dels immigrants no sols desvertebra i divideix la nació catalana sinó que dificulta el desplegament potencial humà i econòmic d'aquests nous Catalans i hipoteca el futur de llurs fills i filles que se sentiran sempre estrangers... a la terra on han nascut!

-L'ús d'Andalusia com a bossa de vots captius dels dos gran partits espanyolistes (PP-PSOE), els quals, des de Madrid sempre, controlen ajudes d'enorme nombre d'aturats andalusos, i tot per passar la cultura andalus (folklore, vitalitat, accent...) com a **typical spanish**, o sia, expropiant-la a Andalusia, utilitza part de la massa desinformada d'andalusos (emigrants o no) com a tropa de xoc d'espanyolismes i lerroxismes esclavitzadors per al conjunt de la ciutadania (catalana, andalus, etc.).

Proposa:

L'ampliació del **Galeusca** per a incloure-hi el País Guanxe (Canàries), Astúries - Lleó, Andalusia, Aragó, Castella, Aran-Occitània, Melília, Berberia, Septa-Almagrícia i el poble caló, com a nacions amb uns drets capgirats i ofegats per la tètrica i obsessivament unificista carcassa estatal espanyola.

-La creació d'una xarxa de turisme alternatiu per a independentistes d'arreu.

-Els intercanvis d'experiències, publicacions, contactes, cartes, etc. entre tots els no-espanyols obligats a dur un D.N.I. espanyol, a fi de madurar plegats en la gestació cívica i tranquil·la d'uns saludables i responsables estats que heretin l'imperi en descomposició anomenat **España**.

-La solidaritat mútua incondicional en tota mena de campanyes respectuoses, civils i noviolentes entre els diferents col·lectius i nacions.

CRIDA a participar-hi tot escrivint-nos i afegint-hi noves adreces a:

-tots els nacionalistes descontents amb el passaport espanyol, l'himne, la bandera, l'Exèrcit, etc...
-immigrants integrats que vul-

guin integrar-se nacionalment als Païssos Catalans, llur cultura i idioma.

-catalans conscients que viuen a Andalusia.

-famílies mixtes, i gent andalus que ha viscut a Catalunya positivament, o catalans qui han viscut a Andalusia amb obertura i interès.

-catalanòfils (Penyes Barça, per ex.) a Andalusia.

A.A.A.K. - A.A.P.C.A. (no posar-hi sigles, sols l'adreça,

-Ap. 74 - San Fernando 11100 - Cadis

Pl. Poeta J. Boscan, 4, 4, C - Granada 18013

Bústia Postal 73 - Montcada i Reixac 08110 (El Vallès)

Bústia Postal 1171 Castelló 12005 (La Plana)

Bústia Postal 124 - s'Arenal - 07600 (Mallorca) Ω

Els "Ultra Sur", Antena-3 i Europa

En un recent viatge del Real Madrid a Alemanya, els "Ultra-Sur" es dedicaren a fer les salutacions nazis i resta de parafernàlia que solen fer a Espanya amb els somriures amables de llurs protectors. Però allí és delictiu i uns quant acabaren allà on devien: a la presó.

També podrien haver-los ficat en alguns 200 a Brussel·les o Estrasburg, a fi que en Europa cop-sin que és l'espanyolisme.

Als pocs dies el Barça apallissà al Real Madrid per 3-0. Ja sabem que quan el Barça juga bé o es cosit a puntades de peu pels jugadors madriliters, llavors el protagonista a *Marca* o *Antena-3* són

"el palco" o algun àrbitre "no afectat al règim". Cal dir que Lorenzo Sainz, presi del Madrid i el cap d'antena-3 són consogres, d'ací el delirant madrilenyisme d'aquesta Tele-Carrascal.

Fungairiño, el jutge suprem del PP, denegà extradicions de neonazis a Austria (després se queixen que Bèlgica no extradita etarres!), alguns lloctinents de Hitler han viscut tota la vida plàcidament a la costa del Sol (on governa Gil y Gil) i la legió espanyola s'omplí de S.S. l'any 1945.

Espanya, està clar, és un paradís internacional i dels cappelats espanyolassos. Ω

JAUME TALLAFERRO

Fa 3 mesos que en Miquel Pol ha obert la botiga d'informàtica MIG COMPUTERS al Camp Rodó.

Fa 5 anys que en Martí López de so n'Espanyollet regenta l'Hamburgueseria McToni's al Camp Rodó.

Fa 11 anys que n'Antònia Alacid d'Artà, regenta la **Perruqueria Rissos** al camp Rodó.

Fa 23 anys que el matrimoni Ribes-Artieda obren el magatzem-botiga **Exclusives Riarti** al camp Rodó. Venen embutits, formatges i pernils a l'engròs i a la menuda.

Tallers Brasil

Gabriel E. Amengual i Gonzalez
D.N.I. 43.021.240 - Q

**MECÀNICA
ELECTRICITAT
PNEUMÀTICS**

Carretera Manacor, 391 - Tlf. 42 83 53
07198 Son Ferriol - Ciutat de Mallorca

TINTORERIAS
Blanquerna

Som especialistes en:
DANT, NAPA I ALTRES PELLIS, TENYITS, RENTAT EN SEC, NETEJA DE CATIFES

Carrer Blanquerna, 14 - A Carrer Benet Pons, 1 - A
Tlf. 75 14 42 Tlf. 27 67 89
CIUTAT DE MALLORCA

Les lluites dels anys vuitanta

Les renúncies de la transició: Francesca Bosch abandona el partit "comunista" (P" C" E"); l'antiimperialisme de Nostra Paraula

MIQUEL LÓPEZ CRESPI, ESCRIPTOR

1983: Francesca Bosch contra la política carrillista del temps de la transició (abandonament de la lluita per la República, l'autodeterminació i el socialisme)

D'ençà finals de l'any 1983, en la mateixa mesura en què les relacions de na Francesca amb l'eurocomunisme illenc es refredaven, els nostres contactes anaven adquirint força intensitat. Aleshores, juntament amb Antoni Serra -que dirigia la secció "Cultura" del diari Última Hora-, jo escrivia cada setmana en aquesta publicació. Vaig aprofitar l'avinentsa per a obrir el suplement cultural a la històrica direcció del carrillisme a les Illes (P "C" E), que en aquells moments (febrer de 1984) començava a qüestionar la política duita a terme per la direcció del P "C" E en temps de la transició. El diumenge 12 de febrer de 1984, en una entrevista que li feia, ella posava a revisió públicament tota la seva vida política d'ençà l'època en què era secretària general del PCE a Balears (1968-1978). En aquells moments (estam en el febrer de l'any 1984) era fortament crítica amb l'experiència tenguada amb les fantasmals organitzacions promogudes pel carrillisme. Ens referim a la tasca de promoció que ella va fer de la Mesa Democràtica (1972) o de la Junta Democràtica (1974). No en parlem de quina era la seva opinió referent a la política de "reconciliació nacional" amb els franquistes i els capitalistes que promovia el Comitè Central del P "C" E, del qual havia format part! Però malgrat aquest inici d'anàlisi -crítica, lúcida- del que havia estat la política reformista en temps de la transició, encara intentava justificar cert aspectes del carrillisme dient, per exemple, que: "La Junta Democràtica fou una unió conjuntural i crec era una idea correcta". Més endavant, emperò, ja parlava del cost polític -immens, en la seva opinió- que havia significat la legalització del (P "C" E). "Una legalització" -jo li deia- "amb un preu polític molt elevat: renún-

cia del leninisme; renúncia de la República com a forma d'Estat; renúncia a l'autodeterminació de les nacionalitats, etc". Em contestava na Francesca: "No cal dir que en temps de la transició hi hagué greus errors polítics que som els primers en reconèixer. A vegades semblava que volíem ocupar l'espai electoral del PSOE. Hi hagué un oblit del paper del Partit dins els moviments de base. Potser era una visió molt electoralista de la nostra feina. Però ha de quedar ben clar que els vertaders comunistes mai no hem renunciat al leninisme ni a l'internacionalisme proletari. Tot allò fou quelcom de provisional i conjuntural. Però dels pactes amb UCD i el PSOE no hem tret res de profit. Nosaltres lluitàvem per un Programa de Solidaritat Nacional per sortir, entre tots -obers i patrons-, de la crisi, de l'atur, etc. La dreta i el PSOE no ho entengueren com nosaltres ho enteníem".

"Nostra Paraula serà conseqüent en la defensa de tots aquests punts i en la lluita contra el reformisme i el revisionisme anticomunista dins el moviment obrer i popular" (Francesca Bosch)

Més endavant, li deia: "D'ençà 1977 són molts d'anys sense treure Nostra Paraula. Ara surt enmig d'una conjuntura ben difícil per al vostre partit...".

Contestava: "La V Conferència de l'any 1981 ja prengué un acord per editar-la de nou. Però els entrebancs i problemes de determinats camarades del Comitè d'Illes amb una visió reformista, revisionista i socialdemòcrata de la realitat illenca i de l'Estat feren impossible tirar endavant el projecte. Ara hi ha un Comitè sense reformistes ni socialdemòcrates, un comitè d'Illes comunista que porta a terme aquesta tasca. Nostra Paraula vol ajudar a la clarificació ideològica. Amb tanta crisi interna i amb tanta confusió política cal fer una revista com la nostra que ajudi a clarificar l'espai d'una política comunista per a

Gaspar Soler, històric militant republicà i comunista, abandonà el Partit "Comunista" (P" C" E) a començaments dels anys vuitanta juntament amb Francesca Bosch, Miquel Rosselló, Josep Valero, Lila Thomàs i ingressà igual que ells en el PCPE. Gaspar Soler, amic íntim de Francesca Bosch i Miquel López Crespi, lluità fins al final de la seva vida contra el feixisme i el capitalisme defensant la República, el marxisme revolucionari i la llibertat de tots els pobles.

la nostra terra".

En aquell moment (febrer de 1984) jo recordava a la perfecció la Conferència del P "C" E celebrada en el Poble Espanyol de Ciutat (sota la vigilància inquisitorial del membre del Comitè central, el camarada Zaldívar, futur trànsfuga, en busca de diners i poder, al PSOE), en la qual la direcció illenca del carrillisme rebutjaven públicament l'herència històrica de la Gran Revolució Socialista d'Octubre i tots els avenços pràctics i teòrics del leninisme dins del camp del marxisme revolucionari. Hi érem presents com a convidats: en Sebastià Serra per part del PSM; en Ramon Aguiló per part del PSOE; i jo, que hi anava per part de l'OEC i vaig llegir -una vegada enterrat el comunisme- un missatge en nom del meu partit. Bé; com deia abans: recordant aquell funeral de les idees socialistes oficial per la direcció carrillista de les Illes, li vaig demanar:

"Novament leninistes?".

Francesca Bosch pareixia voler oblidar, enterrar definitivament aquell recent passat de renúncies i traïcions a la causa obrera i popular, a les idees del socialisme, de republicanisme, de llibertat per als

pobles de l'Estat oprimits per l'imperialisme. En definitiva, em digué:

"Sempre fórem i som leninistes! Potser ens falti ara un element d'autocrítica per clarificar davant el poble la nostra posició actual. Nostra Paraula també complirà aquesta tasca fent una sincera reflexió dels nostres errors polítics, dels nostres canvis. He de dir que els mateixos esdeveniments polítics ajuden a la clarificació. El Congrés d'Unitat dels Comunistes, per exemple. La lluita per la reagrupació dels comunistes després de la dispersió a causa de la socialdemocratització del Partit duta a terme pels revisionistes. Les feines són moltes! Portar endavant una crítica a la política antiobrera i antipopular del PSOE, la lluita per la Pau i el Desarmament que tan conseqüentment impulsa i defensa la Unió Soviètica. Volem una Espanya neutral i fora de l'OTAN, sense bases ianquis. Nostra Paraula serà conseqüent en la defensa de tots aquests punts i en la lluita contra el reformisme i el revisionisme anticomunista dins el moviment obrer i popular. La classe obrera mallorquina té novament en les seves mans el portaveu de les seves justes reivindicacions contra el

capitalisme i l'imperialisme americà".

1983: lluny dels fastos antileninistes de la Conferència del P "C" E a Formentera l'any 1976

Que lluny estava, na Francesca, en el moment de començar el seu darrer període polític, d'aquells "fastos" antileninistes de Formentera (23 de setembre de 1976)! Vuit anys abans, sota la presidència d'un Ignacio Gallego aleshores a les ordres de Carrillo per a fer abandonar el que restava dins del P "C" E de leninisme, de marxisme revolucionari, de lluita pel socialisme, per l'autodeterminació, i amb l'objecte de dinamitar a fons el combat per la República Federal, Francesca feia i deia tot el contrari del que ara afirmava públicament des de Nostra Paraula i des de les pàgines del suplement "Cultura" de Última Hora: "No cal dir que en temps de la transició hi hagué greus errors polítics que som els primers en reconèixer. A vegades semblava que volíem ocupar l'espai electoral del PSOE. Hi hagué un oblit del paper del Partit dins els moviments de base. Potser era una visió molt electoralista de la nostra feina. Però ha de quedar ben clar que els vertaders comunistes mai no hem renunciat al leninisme ni a l'internacionalisme proletari. Tot allò fou quelcom de provisional i conjuntural. Però dels pactes amb UCD i el PSOE no hem tret res de profit." (Entrevista abans esmentada. Última Hora 12-II-84).

Federico Melchor, Biel Bassa, Francesca Bosch, Miquel López Crespi, Manel Domènech, Josep Valero, Armando López Salinas, Isidre Forteza, Carles Manera, Òscar (que amagava sota aquest pseudònim el tinent Rafel Morales) i Lila Thomàs: el nucli de Nostra Paraula

Record que foren uns anys, els darrers de la seva vida, intensos. Una segona joventut. Tornava jove davant el paper imprès. Romania tot el dia a la redacció, arreglant els articles de companys que quasi no sabien

EP!!

PARES, EDUCAU-ME EN CATALÀ, A MALLORCA HI HA EL MEU FUTUR

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA (1950-1970) IV part

de M. López Crespi

Cada quinze dies a L'ESTEL de Mallorca (d'agost del 1997 fins a l'agost del 1998)

Per demanar números endarrerits, telefona al **26 50 05**

Nostra Paraula agrupà els comunistes que havien abandonat el Partit "Comunista" (P"CE) oficial i nombrosos anticapitalistes independents. **Nostra Paraula** es convertí en la millor defensora de l'autodeterminació dels Països Catalans, la República i el marxisme. Hi col·laboraven Margalida Thomàs, una de les actuals dirigents d'Esquerra Unida, Carles Manera (Vicerector de planificació econòmica administrativa UIB), Francesca Bosch (directora) i l'escriptor independent Miquel López Crespi.

escriure. Els corresponents obrers! Imaginava les cobertes, els titulars. Periodisme marginal, el dels comunistes, a Mallorca. Tiratges reduïts. Dos o tres mil exemplars eren un fet extraordinari. Cercar fotografies adequades. Entrevistes a les jornalers en vaga. Anar a les mines, als hotels. I no per a guanyar uns vots, obtenir un escó! Res més lluny de la seva imaginació!

La seu de **Nostra Paraula** era un món vivent, vibrant. Sense aturar la feina, hi fèiem la xerrada d'actualitat, enmig dels papers, el soroll de la màquina d'imprimir. Dibueixava les cobertes a mà. Uns dibuixos no gaire valorats, lluny del que paguen els especuladors de l'art per unes retxes sense gaire significat, però útils per a decorar l'entrada del banc, els despatxos de la burocràcia oficial.

Per la redacció hi compareixíem sovint els pocs intel·lectuals mallorquins que mai no s'han avergonyit (ben al contrari, ho hem con-

siderat un honor) de col·laborar amb grups que es reclamen del comunisme. Parl de l'amic Carles Manera -amb els seus articles damunt la situació d'Amèrica Llatina i el Tercer Món- i jo mateix, que, per continuar amb la tradició, ara que na Xesca havia trencat amb Carrillo, vaig considerar oportú ajudar-la en l'edició de **Nostra Paraula**. En certa manera no m'havia acostumat a la desaparició de **Democràcia Proletària** (la revista de l'OEC) i trobava necessària l'existència d'un publicació revolucionària a les Illes. Jo hi vaig col·laborar d'ençà el primer número, en la segona quinzena de febrer del 84, fins al 1988, malgrat mai no vaig ser membre del PCB-PCPE tot i el càrrec de vice-president de l'Ateneu Popular "Aurora Picornell". El primer nucli de redacció (en aquest febrer de 1984) el formàvem: en Federico Melchor, en Biel Bassa, na Francesca Bosch, en Miquel López Crespi, en Manel Domènech, en Josep Valero, n'Armando López Salinas, n'Isidre Forteza, en Carles Manera, n'Oscar (que amagava sota aquest pseudònim el tinent Rafel Morales) i na Lila Thomàs. Un parell d'anys més endavant, l'equip de **Nostra Paraula** va quedar reduït a la mateixa Francesca Bosch, en Josep Valero, en Manel Domènech, n'Oscar, na Lila

i jo mateix. En Biel Bassa i na Carmen Vázquez s'encarregaven del disseny i la composició i en feien de secretàries tècniques na Lluïsa Thomàs i na Magdalena Massanet. De primer, la redacció la teníem en el carrer del Sindicat, 74, 1er. Posteriorment, amb la construcció del nou local del PCB-PCPE, aquesta mateixa redacció passà al carrer de Lluís Martí, 9, baixos. El nou local del PCB-PCPE (i per tant la nova redacció de **Nostra Paraula**) va ser inaugurat el dissabte dia 11 d'octubre de 1986.

Francesca Bosch i Gaspar Soler

En els darrers anys de la seva vida, na Francesca tingué posades les esperances de canvi del socialisme en les reformes de Gorbtxov. S'enfadava moltíssim si li insinuaves que la situació, a la Unió Soviètica, era de restauració capitalista. No suportava tampoc les crítiques a la burocràcia que ella encara volia creure que no era tan perversa ni degenerada com li contàvem. S'aferrava a les velles il·lusions del passat i callava quan li anomenaves l'assassinat, en temps de la guerra, d'Andreu Nin, en mans dels "camarades" soviètics i del PCE. Creia fermament que les reformes de Gorbtxov podrien salvar el socialisme del fang i la brutor on havia estat

portat per la nova burgesia soviètica.

Na Francesca i jo teníem un amic íntim, en aquests anys. Em refereixo al company Gaspar Soler (Sant Llorenç des Cardassar 13-III-1916/Ciutat de Mallorca 11-III-1990). En Gaspar Soler descansa en la mateixa tomba que na Francesca, en el cementiri de Ciutat. Ho dic per a deixar constància de fins on arribava la seva amistat: fins al greu de descansar, tots dos, sota la mateixa bandera roja del proletariat universal, ben a prop de la fossa comuna on reposen els millors fills i filles de Mallorca -i altres indrets de les Illes i l'Estat- assassinats pel feixisme mallorquí en temps de la guerra. Ella i en Gaspar havien lluitat tants d'anys junts que, sense por d'errar-nos gaire, quasi podríem afirmar que na Francesca compartia moltes de les idees d'en Gaspar. I si algunes -potser massa extremades en la defensa dels principis republicans i comunistes- no podien ser compartides públicament per la companya Francesca Bosch, el cert és que a l'hora del dinar o del cafè en el Bar Nilo, en el Triquet, o en el restaurant del costat del local del PCB, en el carrer de Lluís Martí, 9, na Francesca compartia totes les asseveracions d'en Gaspar. En el número 9 (de març de 1989) de la Revista de l'Organització Comunista Balear (OCB) **El Comunista**, pàgs. 8 i 9, després reproduïda a **Flor de Card** de Sant Llorenç des Cardassar, en Gaspar deia, coincidint amb les declaracions que ja hem reproduït de Francesca Bosch a **Última Hora** (12 de febrer de 1984): "Durant es franquisme, durant sa dictadura ets únics que lluitàrem activament per sa democràcia i sa llibertat vàrem esser es comunistes, primerament en es maquis i després de formapacífica; i sa repressió va esser duríssima. Molts de camarades foren afusellats p'es feixisme i d'altres romangueren anys a sa presó. Ja t'he dit abans que en aquells temps de sa repressió més inhumana únicament es comunistes se jugaven sa pell per sa llibertat. Però amb sa democràcia també va arribar sa trampa i ses estafes: desgraciada-

ment es nostros dirigents de l'any 76 vengueren tota sa lluita d'es comunistes p'es plat de lleties de sa legalització i sa poltrona parlamentària. En Carrillo i es seus acceptaren sa monarquia que mos va deixar en Franco i en un sant-i-amén en lloc de ser republicans estàvem defensant sa monarquia. Aquest glop era mal de beure per sa 'vella guàrdia'. Sa crisi d'es comunisme ve precisament d'aquestes traïcions d'es nostros dirigents a tants d'anys de lluita popular. Es carrillisme va arribar a sa barbaritat de no deixar-mos aixecar es puny i dur banderes republicanes a ses manifestacions. En Carrillo també mos volia fer creure que en Lenin estava 'superat', que havíem d'abandonar es leninisme, i no en parlem de sa dictadura d'es proletariat! Aquests abandons són es que han produït sa crisi, però amb s'esperit de lluita, com sempre, aconseguirem superar s'herència d'es qui mos han traït i tornarem tenir un gran Partit Comunista Marxista-Leninista..."

El company Rafel Morales, n'Assumpta Massanet, en Gaspar Soler, na Francesca Bosch: reunions de l'Ateneu Popular "Aurora Picornell" i de Nostra Paraula

Els esdeveniments de l'Est foren terribles per a ella, que tota la vida cregué que la construcció socialista, a l'URSS, era irreversible. Solia dir-nos: "Si en Hitler no pogué enfonçar la bandera roja, com volem que l'enfoncin els mateixos companys de la causa, per molt errats que vagin. Els errors poden corregir-se. Els pobles de la Unió Soviètica no voldran tornar mai al capitalisme!". Era la seva fe. En això potser era més clarividient en Gaspar Soler, el seu amic de l'ànima, el company sempre recordat. Aquelles discussions eternes a casa de n'Assumpta Massanet i el tinent Rafel Morales, abans o després de la reunió de la redacció de **Nostra Paraula**! En Gaspar morí tenint ben clar que la perestroika de Gorbtxov portaria -fossin quines fossin les intencions dels seus promotors- a la restauració del capitalisme a Rússia. Ω

ZAPEL'S
• MODA EN PELL •

Carrer General Riera, 51
Tlf. 20 97 68
07010 CIUTAT DE MALLORCA

Tlf. 55 15 84
Mòbil 989 68 68 97

CENTRE D'ESTUDI DE JUDO

Renshinkan

— LLEVANT MALLORQUÍ —

RECORDA

Quan hakis llegit aquest periòdic, si no en fas la col·lecció, regala'l a un amic, veí o parent

EL PAÍS HO NECESSITA

Fa 8 mesos que na Francesca Canyelles de Portol ha obert la **Floristeria son Ferriol** just darrera l'església del poble.

La Família Diaz regenta des de fa 16 anys la **Sabateria i Esparteria Diaz** a son Ferriol.

Es la madona del local de Pollastres i conills a l'ast "El Cruce" de son Ferriol. A la foto amb la seva neta.

La Família Gonzalez, procedent d'As-túries, regenta des de fa 4 anys el **Restaurant Andreu** a son Ferriol. Despatxen menús a 775 ptes.

En Bartomeu Bauçà de s'Arenal acaba d'inaugurar la **ferreteria Les Meravelles** a la rotonda de La Porciúncula. També tenen sucursal a s'Arenal de Lluçmajor.

Fa 2 anys que na Pilar Moragon de Múrcia regenta l'**Acadèmia de Pintura Artís** a son Ferriol. Té 48 alumnes que aprenen a pintar. A la foto amb els seus fills.

LES MANS AL FOC (XX) L'esperit de propietat

PERE GRI

Segons Enrich Fromm, l'**esperit de propietat es manifesta principalment en les relacions socials, per exemple amb els metges, els dentistes, els advocats, els patrons i els obrers. La gent ho expressa dient: "El meu metge", "el meu dentista", els meus obrers", etc.; però a més de la seva actitud de propietari dels éssers humans, la gent considera que són de la seva propietat un nombre infinit d'objectes i fins i tot de sentiments, per exemple la salut i la malaltia".**

El qui parla de la seva salut ho fa amb esperit de propietari i es refereix a les "seves" malalties, "les seves" operacions, "les seves" dietes, "les seves" medicines. Els individus evidentment consideren que la salut i les malalties són propietats; la seva relació de propietari amb la seva mala salut és anàloga, diguem, a la de l'accionista les accions del qual perden part del seu valor original en una baixada del mercat.

Les idees, les creences i fins i tot els hàbits es poden convertir en propietats. El qui pren un berenar idèntic a la mateixa hora cada matí es pot sentir molest si s'introdueix un lleuger canvi en aquesta rutina, perquè el seu hàbit es converteix en una propietat, la pèrdua de la qual posa en perill la seva seguretat.

Parlant d'aquestes qüestions, encara tenc molts de records del que era l'antiga Casa Consistorial de Porreres, ubicada davant l'actual, on ara hi ha un bar i la vivenda d'un regidor.

Ho dic, perquè segons he pogut veure llegint llibres d'actes de l'Ajuntament, en una sessió ordinària celebrada el dia 8 de març de 1937, la comissió gestora que presidia n'Enric Julià, va deliberar sobre el que es convertiria en el principal assumpte de la política municipal dels anys de la Guerra civil, la remodelació del que llavors era la Sala.

L'acte diu el següent: **Llavors va fer ús de la paraula la presidència manifestant que amb data de 23 de juny de 1931 la comissió permanent acordà la construcció d'una Casa Consistorial encarregant els plànols, pressupost i plec de condicions a l'arquitecte Guillem Fortesa, unes obres que no va ser possible dur-se a efecte donada l'importància de les mateixes, pel fet que el pressupost pujava a unes 100.000 ptes, motiu pel qual aquestes quedaren en suspens, sense que s'hagi fet cap gestió encaminada a la realització d'aquell projecte.** Continua el senyor batlle en l'ús de la paraula, indicant que davant les nombroses deficiències que s'observen en les oficines municipals, la desentertada distribució de les seves dependències i la manca d'oficines

com són, el despatx de la batlia, de secretaria, de dipositària, de recapitació d'arbitris, i de treballadors tècnics titulars, proposa a la Comissió Gestora acordi dur a efecte amb tota urgència una reforma que respongui a les necessitats indicades, però tenint en compte els fons disponibles del municipi.

Aquesta intenció de reformar la Casa Consistorial, finalment es va poder dur a la pràctica, i així quedà reflectit en els següents plens municipals. Faig comptes explicar-vos ho fil per randa, pel fet moral que si un any abans l'atenció dels polítics de signe contrari estava posada en la construcció de l'edifici de les escoles, llavors els polítics feixistes posaren tota la seva il·lusió en engrandir un dels símbols del "seu" poder. L'esperit de propietari els hi estava sortint pels queixals.

Més endavant, es va veure el que varen ser capaços de fer amb allò que havien aconseguit amb unes actuacions clarament enfrontades amb l'ètica i la moral. Per ficar-se allà on estaven, primer havien desallotjat els antics "propietaris", els havien afusellat, i tot, només per poder dur a terme la idea absurda de deixar a un costat la construcció de l'escola i utilitzar els mateixos recursos per "engrandir" l'ajuntament.

Segons Kant, **"el valor moral de les accions radica en la màxima d'acord amb allò que s'ha decidit"**. Una "màxima és" explica, "el principi subjectiu de l'acció...", això vol dir, "el principi d'acord amb el que ell ha d'actuar". La màxima d'una persona és una norma general que tria ella per seguir-la en les seves accions. El fet d'adoptar-la implica que la persona intenta amollar-se a la seva màxima, sense que es vulgui dir que sempre ho hagi de fer. Tots tenim màximes que almenys algunes vegades violam i que de cap manera es limiten a la moralitat. Poden concernir a tot tipus d'activitat sempre que tenguem sentit dir que poden ser complides o violades per una acció. Dir que actuem d'acord amb una màxima no significa que, abans de l'acció o durant ella, "ens ho haguem de dir" a nosaltres mateixos o que, de forma conscient, l'haguem de dur a la nostra atenció. En l'altre extrem estan els casos límits en els que pot resultar difícil distingir i actuar, segons la màxima (o la violació d'ella) d'un moment de conducta purament automàtica. Tals casos límits constitueixen ells mateixos, l'evidència de que adoptam màximes per les nostres accions, àdhuc quan les formulam en poques ocasions. Només arriben a formular-se i a ser conscients com a normes quan som reclamats o quan ens reclamam a nosaltres mateixos per justificar les nostres accions; o si les màximes que de fet no hem adoptat ens són imputades...". Ω

La Família Sansó, d'Artà, regenta des de fa 34 anys el **Taller de Xapisteria Sansó** al Camp Rodó.

En Bernat Serra de Muro regenta des de fa 10 anys el **Taller BMG** al camp Rodó. A la foto amb en Joan Dalmau empresari de construcció de son Sardinà.

Fa mig any que en Guillem Vallori de sa Vileta ha obert la **Perruqueria Vallori** a s'Escorxador.

El matrimoni Ruiz regenta des de fa 3 anys el **Taller Kialami** al Camp Rodó, abans, durant 10 anys tengueren el taller a son Rapinya.

Indignació i vergonya

PERE FELIP I BUADES

Indignació és el que jo sent pels fets ocorreguts, setmanes enrera a l'Institut Aurora Picornell, del Polígon de Llevant de Ciutat. Indignació gran me provoquen els insults, vexacions, agressions psíquiques i físiques, que patiren la meua llengua i la meua cultura, la llengua dels meus pares, la dels meus avis, aquella que els meus em llegaren amb amor i la que faig comptes llegar als meus fills i als meus nets, la dels meus amics i veïns. Tots ens sentim avui ultratjats per aquests energúmens que van a passar l'estona a l'Institut Aurora Picornell de Ciutat. I no parl només als alumnes, també als professors i professores que, pel cap baix, han demostrat ser uns hipòcrites, uns falsos i uns cínics que pretenen amagar que, amb l'agressió i l'assalt a que sotmeteren al professor Josep Palou, estaven agredint a tots els mallorquins que, avui en dia, amb una actitud valenta i decidida, lluitem pels nostres, per la nostra terra, pels nostre patrimoni, per la nostra cultura, per la nostra llengua.

Perquè això és el que va passar. Va passar allò que està passant a tot arreu on se troben un o uns mallorquins i un a uns forasters i, que passa? Idò que amb la passivitat i covardia dels mallorquins, amagada sota l'aparença del seny o de l'educació, els forasters va imposant-nos les seves males costums, els seus lladronicis, les seves vagàncies, el seu llenguatge vulgar i groller... Ens furten la llengua, ens furten la cultura, els nostres costums, la nostra terra, la nostra vergonya. Ens estan convertint en poble sotmès, derrotat, ultratjat. Però no tots els mallorquins són així, no tots són uns covards. També n'hi ha de valents com es ara en Josep Palou que, al manco per part meua i d'altres molts amics, té tota l'admiració i respecte.

Vergonya és allò que jo sent, per tots aquests mallorquins covards, que no és que no sàpiguen allò que són, que si que ho saben. El que passa és

que no es poden allunyar gaire de l'escussat. No ho poden fer en cap moment, ni ho farien si vessin assaltat a son pare, per defensar aquella que, abans de l'invasió forastera, era la seva llengua, allò que era la seva cultura.

Vergonya sent jo de les institucions que, essent mallorquines, són tan forasteres.

Vergonya sent jo dels polítics mallorquins que, a més de covards, són uns irresponsables venedors del nostre patrimoni.

Vergonya sent jo dels partits nacionalistes. I què esperen? Per què serveixen? Potser és falsa aquesta etiqueta de nacionalisme de que presumeixen? Anem a pams. Quan ens demanin el vot nacionalista, amb quina cara ho faran? Amb la verda? Amb la falsa? En una paraula, senyora i senyors, si continuau així, amb aquesta indefinició, no només sortiran més plataformes, fronts, alternatives, associacions, etc., que lluitaran per defensar lo nostre, sinó que fins i tot és possible que vosaltres penseu que heu de prendre el lloc als partits centralistes. En una paraula, és possible que penseu que aquells que us han de votar, són aquests, els forasters agressors d'en Josep Palou, o els mallorquins covards que els ajuden o els recolzen. També sent vergonya per vosaltres, senyora i senyors.

Són també responsables de la repressió que pateix la nostra llengua i cultura tots els mallorquins i mallorquines que en confraternitzar amb els forasters, fan lliurament indigne de l'ús de la nostra llengua. Ho són també els qui ignoren, de manera intencionada, la situació d'opressió en que vivim, i la repressió i censura de que som objecte aquells que d'alguna manera, lluitem per recuperar la dignitat d'un poble.

Darreres víctimes fins ara: **Cristòfor Soler i Josep Palou**. Quasi segur, que en el futur anirem ampliant la llista. Ω

Diferències conjugals

RECULL DE RICARD COLOM

"La música en unes noces sempre em fa pensar en la que acompanya els soldats qui se'n van a la guerra"

(Heinrich Heine, 13.12.1799 Düsseldorf - 17.2.1856 París, escriptor bilingüe alemany).

"L'amor és una cosa ideal; el matrimoni, una cosa real; la confusió d'allò real amb allò ideal no queda mai sense càstig".

(Johann Wolfgang Goethe; 1749-1832, precursor del romanticisme).

"Estimar algú a través de la seva realitat és una experiència que, de sobte, trastorna els matrimonis de noventa anys".

(J. Chardonne)

"L'amor és un home i una dona que es troben d'acord en un punt i en desacord en tots els altres".

(E. Jardiel Poncela, autor còmic madrileny, 1901-1952).

"L'afinitat de gustos i mentalitats és un bon terreny per a l'amistat, però és una base desastrosa per al matrimoni. I és que el matrimoni suposa activitat sexual i aquesta és empre hostil a les relacions personals i mentals entre els individus dels dos sexes. El matrimoni de dos personalitats acaba sempre, en decidida aversió física".

(David Herbert Lawrence, 11.9.1885 Easwood - 2.3.1930 Vence, escriptor anglès).

"Quan un home i una dona que viuen plegats tenen els dos personalitat i una gran divergència de sentiments i de parers, arriben a odiar-se".

(Pío Baroja, 1872-1956, escriptor basc).

"L'home i la dona han nascut per estimar-se; però no per a conviure. Algú ha fet esment que els amants cèlebres de la història han viscut sempre separats".

"Els casats tenen un concepte molt més generós del món que no pas els fadrins; aquests creuen

que tots els caràcters són incompatibles, i aquells suposen que només ho és el de cadascú amb el cònjuge respectiu".

(Noel Clarasó, 1905-1985, escriptor).

"En el matrimoni s'esdevé que cadascú té els seus gustos, entre ells incompatibles, i l'un i l'altra estiren cap als seus. L'un cap al nord, l'altra cap el sud, i el resultat és que s'adrecen devers l'oest, on cap dels dos no volia anar".

"si la dona pogués viure sense el nostre treball o menjàssim el pa dels nostres fills en lloc de guanyar-lo, ens matava com l'aranya mata el seu mascle o l'abella occeix el borinot".

(Bernat Shaw, escriptor dublinès).

"El matrimoni és una cosa mal equilibrada. De nit hom té en braços una doneta estimada i, el sent demà, hom li xiscla per qual-sevol coseta".

(Vicky Baum, escriptora vienesa de principis del segle XX).

"Un altre pagès... quan li van dir que el divorci era contrari al cristianisme, digué que seguir vivint amb sa muller havia de ser un treball agradable per a Déu, donada l'aspror que en resultava".

(Lev N. Tolstoi, entrevistat per H. Williams, 9-2-1905).

"Cal defugir que entre dos qui s'estimen s'interposin les paraules irreparables.

(Citació anònima o d'autor desconegut).

"Als casats don aquesta ordre, que no és meua, sinó del Senyor: la dona no s'ha de separar del marit, i si se'n separa, que no es torni a casar o bé que es reconciliï amb el seu marit; l'home no ha de deixar sa muller".

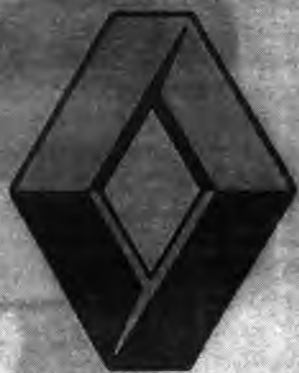
(St. Pau, a Corintis 7:10-11, des d'Efes, Asia Menor, cap el 55-56 d. C.). Ω

Brutalitat policial a Mataró (el maresme)

A Catalunya, malgrat tota la verborrea dels politicastes i dels pixatinters de torn, la democràcia encara no hi ha arribat. El nostre país continua sota una dictadura feixista, la qual cosa queda demostrada una i altra vegada per la brutalitat que demostren les forces d'ocupació espanyoles i franceses que envaeixen la nostra nació. Aquesta foto n'és una bona mostra de la violència utilitzada pels ocupants contra els/les joves catalans/-es, presa el 12 d'octubre de 1994, dia de la "raça" espanyola. En la foto s'hi pot veure uns policies espanyols apallissant un noi que es manifestava democràticament contra la "festa" totalitària de la hispanitat. Els joves agredits eren membres del col·lectiu Maulets. Passo a transcriure els fets directament de la revista "El més petit de tots i totes", portaveu de Maulets a la contrada del Maresme.

"El 12 d'octubre de 1994 una manifestació independentista, convocada per Maulets, intentava arribar a les portes de la caserna de la Guàrdia Civil de Mataró per mostrar el rebuig a la "festa" genocida de la "hispanidad". Els joves portaven una pancarta amb el lema "Les vostres festes són criminals", amb la intenció de mostrar-la a l'alcalde i les autoritats que celebraven una missa d'homenatge a "los caídos". Una dotació antiaerolots de la policia d'ocupació espanyola esperava els manifestants i va tallar en sec, a cops de porra, el seu pas. Vuit independentistes van ser "retinguts" i escorcollats de cara a la paret i amb les mans enlaire. La policia va decidir detenir dos dels participants en la manifestació. Un dels detinguts ha de ser traslladat, emmanillat, a un centre hospitalari després que la policia li obri el cap d'un cop de porra."

Per sort, la Televisió de Mataró enregistrà les imatges de les tortures policials, però no sempre els mitjans de comunicació ni les càmeres de fotos són presents quan als ocupants se'ls va la mà, normalment aquestes besties dels espanyols no surten a la llum i no són vistes per la ciutadania. Fins quan aquest poble nostre aguantarà tantes humiliacions i tantes vulneracions dels drets humans perpetrades per l'Estat espanyol contra la nostra gent? Ω

RENAULT SON FERRIOL

J. Vallespir

Avda. del Cid, 44 ☎ 42 76 14

**VENDA
DE VEHICLES
NOUS I DE
SEGONA MÀ
REPARACIONS
DE MECÀNICA,
XAPA I PINTURA**

CRONOLOGIA DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA PLENA (XX)

La història que la Ministra Aguirre ens vol escapar, silenciar i segrestar

8.6.1317: L'ambaixador Vidal de Vilanova obté del papa Joan XXII la creació de l'Ordre de Montesa, mantinguda amb els béns dels templers i hospitalers del regne de València. Sa principal fita serà lluitar contra els sarraïns. 1317: Ajut català al soldà de Miliana contra Tlemcen.

Recepció dels comptes fiscals mudèjars (moriscs) a Oriola, en "murisch" amb trasllad al "cristianiesch" (o sia, en àrab i català).

1317-1338: Alfons-Frederic governa el ducat d'Atenes. Impulsa el seu repoblament, intensifica el seu comerç i, a la mort del sebastocràtor Joan II Comnè o Comneros, conquereix el sud de Tesàlia.

1317-1338: Tanmateix qui duu el títol de duc d'Atenes (i Neopàtria, després) és Guillem, germà de Manfred.

1318: Augment del comerç d'esclaus. Negociacions amb Tlemcen, guerra corsària contra el Marroc.

Els soldà de Bugia conquereix Tunis i Ihb-al Lajani se n'exilia.

Saragossa esdevé arquebisbat. La Tarraconense perd els bisbats d'Aragó, però enclou tots els països de llengua catalana.

Jaume II prohibeix la construcció de noves mesquides.

1318 ó 1319: Creació del Ducat de Neopàtria, al sud de Tesàlia, que resta unit al d'Atenes, sota vassallatge del rei català de Sicília.

1319: Nova guerra i noves negociacions amb Tlemcen.

Drassanes de la Ciutat de Mallorca.

22.7.1319: Fundació de l'orde militar de Montesa, en substitució de la del Temple.

1319: Els grups de templers supervivents com a orde de Montesa adquireixen el castell de Perputxent (Marina Alta).

5.1319: Neix a Balaguer (Noguera) el futur rei Pere III el Cerimoniós.

18.10.1319: Obligat per son pare el rei, el primogènit Jaume es casa amb Elionor (11 anys), a Gandesa. Però tot seguit Jaume fuig a cavall i d'amagat. El primogènit addueix una vocació religiosa.

10.1319: En saber-ho, la cort castellana ho considera afront i greuge, més quan son pare el Just ja féu una cosa semblant amb una altra infanta castellana (i també el rei en Jaume el Conqueridor).

22.12.1319: L'infant Jaume vist hàbit de l'orde santjoanista i renuncia a la primogenitura en favor de son germà Alfons.

1320: és començat el claustre gòtic de la catedral de Vic sota direcció d'en Ramon Despuig.

Més guerra i més negociacions amb Tlemcen.

1320-1330: Notable tràfic marítim mallorquí amb Orient.

1321: Apareix documentada l'existència d'una drassana del "senyor rey" vora el Camí de la Mar de València, potser a l'actual Pl. del Tribunal de les Aigües. Corts catalanes a Girona.

El rei torna a augmentar el nombre de Jurats a València a 6, (2 cavallers o genorosos i 4 ciutadans) sistema que pedurarà fins a la Nova Planta.

11.4.1322: El rei confirma a l'orde de Montesa els privilegis reials que fruïren els templers i hospitalers.

Jaume II sembla reforçar la noblesa valenciana (pro-furs d'Aragó) en donar al seu fill petit Pere els senyorius de Gandia i 5 més a la Marina.

Mor Ponç VI d'Empúries sense successor directe: hereta son cosí segon, Hug de Cardona.

1322-1325: Hug VI, comte d'Empúries, un comtat depauperat i amb ren-

des hipotecades.

Principi 1223: El cavaller Simó de Tovia, ambaixador del Just, és trasmes a Granada i hi negocia una pau duradora.

23.5.1323: Totes les possibilitats econòmiques catalanes han estat invertides en l'armada reial que surt devers Sardenya des de Portofangós: certament Sardenya havia de ser un fangar mai no controlat del tot pels catalans i amb força pèrdues per guerres, una mena de "Vietnam català" de llarga durada.

L'illa seria de fet governada pels Doria i Malaspina, adés aliats de Catalunya i Venècia, adés de Gènova, Pisa i França.

12.6.1323: El fill del Just, Alfons, arriba a Port de Palmes de Sulcis (Sardenya).

6.1323: Alfons posa setge a la Villa di Chiesa (Esglésies en català), segona ciutat sarda, en mans dels pisans.

Alfons respecta la "Carta de Loeju", llei de l'illa fins el 1827.

1323: Més guerra i negociacions amb Tlemcen.

Corts a Barcelona.

"Leis d'Amors" de la decadent i escolàstica "Escòla de Tolosa".

Un motí: una tripulació catalana mata al seu capità i es llança a la pirateria al crit de "robarem de tothom".

Cort a Barcelona.

1323-1328: Revoltes camperoles ("jacqueries") a França i d'altres indrets d'Europa, que generen saqueigs.

d.1323: La Confederació adobta mesures prohibicionistes i algunes represàlies directes contra el comerç genovès, i la República lligor fa el mateix amb els catalans-aragonesos.

8.2.1324: La ciutat d'Esglésies es ret als catalans, els quals han sofert malària i deficiències d'avituallament, amb un munt de baixes.

20.2.1324: Batalla campal de Lucocisterna: els catalans (500 cavallers i 2000 infants), dirigits per Guillem d'Anglesola, derroten els pisans (1200 cavallers, 2000 balles-
ters).

12.7.1324: Els catalans entren dins Càller, la capital sarda, després d'un setge, i imposen llur pau als anteriors ocupans pisans.

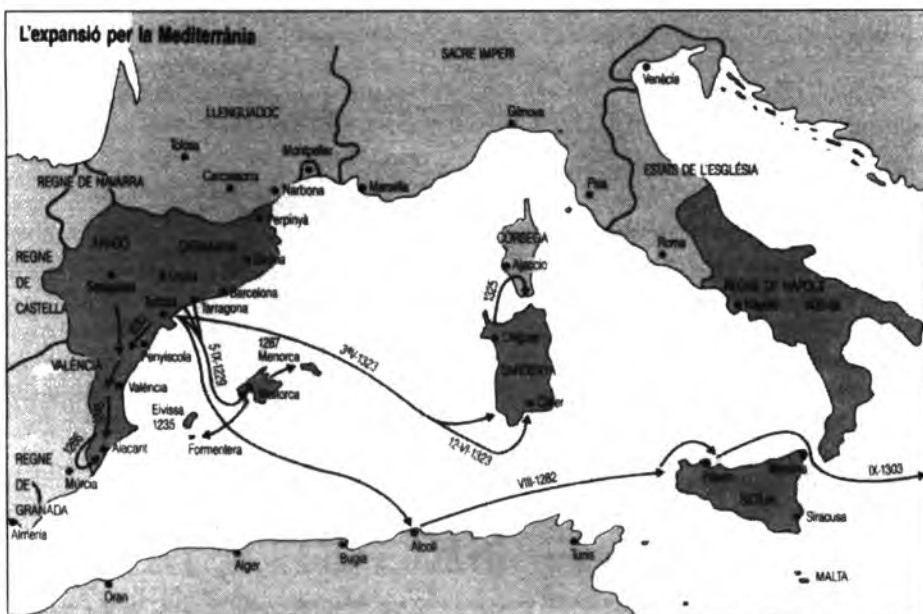
Estiu.1324: Alfons deixa Sardenya en mans del governador general de la Corona Felip de Saluzzo. 1324: Gènova aspira a fer-se amb Sardenya i ajuden els sards contra els catalans. Nova ambaixada al marroc per demanar ajut financer i l'alliberament d'esclaus catalans.

Mor Sanç I de Mallorca, sense fills. Jaume II pretèn heretar-lo, però Sanç nomena hereu son nebot, Jaume III.

1324-1329: Problemes

El comiat del cavaller.

Dominis territorials de la confederació catalano-aragonesa. A mitjan segle XIV és el moment de màxima expansió territorial -que implicava domini polític i possibilitats comercials- de la confederació catalano-aragonesa. A part del territori que avui configura el Principat de Catalunya, el domini de la confederació s'estenia al Rosselló -actualment francès-, al Regne de Mallorca i a la resta de les illes Balears, al Regne de València, a l'illa de Sicília, a la de Sardenya, al Regne de Nàpols i als ducats grecs d'Atenes i Neopàtria. Paradoxalment, el moment culminant d'aquesta expansió coincidí amb el punt més fort d'una crisi demogràfica, de la qual el país no es va refer fins al cap de cent cinquanta anys.

d'aprovisionament de queviures, sobretot per València.

1324-1384: Vida de Wycliffe o Wicleff, traductor de la Bíblia al saxó (anglès) i predicador pre-protestant, en una època en què el normand (francès), parlat sols per la noblesa i altes gerarquies (un 1% de la població d'Anglaterra) hi era única llengua oficial, fins i tot obligatòria als sermons de les misses.

1324-1343/1349: Regnat de Jaume III de Mallorca: entesa catalano-mallorquina.

1324-1335: Amb regència de Felip de Mallorca.

1325: Sàsser, ciutat sarda abans pro-catalana, instigada pels Dòria, Malaspina i l'aliança Pisa-Gènova, i moguda pel mal govern dels oficials reials, actua com epicentre de l'agitació antipatalana a Sardenya. Assassinat el podestat Ramon de Sentmenat.

Jaume II ha d'enviar una altra flota a Sardenya.

Atac a Còrsega.

Negociacions amb Tlemcen.

El rei obliga a Hug d'Empúries a permutar el seu comtat per les baronies valencianes (Pego, Xaló i Laguar) de l'infant Pere de Ribagorça, seté fill del Just amb Blanca de Nàpols.

Ramon Muntaner comença la *Cronica*, on expressa els països catalans amb els mots *tota Catalunya*.

Exempli de la Mata de Jonc d'en Muntaner, escrit a la seva alqueria de Xirivella (l'Horta), bellíssima paràbola i profecia d'unitat entre els tres reialmes catalans front a les maquinacions dels gonelles futurs, bufons dels enemics de *tota Catalunya*. "E si negun me demana: "En Muntaner, qui és l'exempli de la Mata de Jonc?" Jo li respon que la mata de jonc ha aquella força que, si tota la mata lligats a una corda ben forts, e tota la volets arrencar ensem, dic vos que deu hòmens, per bé que tiren, no l'arrancaran, ne encara con gaire més s'hi prenguessen, e si en llevats la corda, de jonc en jonc la trencarà tota un fadrí de vuit anys. Que sol un jonc no hi romandrà. E així seria d'aquests tres reis, que si

entre ells havia division neguna ne discòrdia, ço que Déus no vulla, fets compte que han de tals veïns que pensarien de consumir la un ab l'altre, Per què es mester que d'aquest pas se guarden; que mentre tots tres sien d'una volença, no temen tot l'altre poder del món, ans així con davant vos he dit, seran tots temps sobirans a llurs enemics". (Crònica 292).

"Son vers catalans e parlen del bell catalanesch del món", Crònica-cap. XVII), escriu en Muntaner dels repobladors de Múrcia i Cartagena. Fundada la ciutat de Tonochtitlan a l'actual emplaçament de la de Mèxic, a la Vall d'Anahuac, zona amb 5 llacs poc profunds.

1325-1326: Sàsser i també Càller es troben revoltades contra els catalans.

Cavaller del Temple Català.

1326: Berenguer Carròs, nou governador català de Sardenya, reprimeix severament la revolta a Sàsser: condemna el rebel Doria, abans prò-català i ara enemic, i deté el marquès Frederic Malaspina. Catalunya va imposant-hi un rígid colonialisme comercial sobre Sardenya; i barons i cavallers (la gran majoria principatins i valencians) obtenen terres a l'interior, en compensació per l'expedició. Venècia i Mallorca hi forneixen emprèstits. La reina Elisenda de Montcada, tercera muller de Jaume II, funda el Monestir (gòtic) de St. Maria d'Pedralbes, de monjes clarisses.

1326-1329: Mallorca té 61.700 habitants: 26.780 (43%) a Ciutat, i 34.920 (57%) a Part Forana.

1326: Fundat el Consolat de Mar a Ciutat de Mallorca, a imitació del barceloní. Ω

Isaac Rabin, un soldat valent al servei del seu país i de la pau

PER MARINA FERRÀ A-HAMELYNCK

Isaac Rabin està considerat per molta gent com un màrtir de la pau, des de que va ser assassinat per un membre de l'ultraortodòxia jueva, el 4 de novembre de 1995.

El senyor Isaac Rabin va néixer a la ciutat santa de Jerusalem un primer de març de l'any 1922, i passà la seva infància a la població de Tel Aviv. A la seva joventut es sentí atret per l'agricultura com a tot "sabre" educat en l'amor per la terra, i la naturalesa de la nació que l'ha vist néixer, i estudià a l'escola agrícola Caduri amb la intenció de fer feina a qualque kibutz o moshav. L'any 1941 s'incorporà al Palmaj que era una unitat d'èlit de la Hagannà, encarregada de defensar militarment els interessos de la població jueva a Palestina. A la guerra de la independència comandà la brigada Harel al front de Jerusalem. Del 1956 al 1959 el fan titular del comandament Nord de l'exercit. L'any 1959 aconsegueix un altre ascens i és anomenat sots-cap de l'Estat Major i Cap d'Operacions. Aquest càrrec el tindrà fins l'any 1964 quan el govern el fa Cap de l'Estat Major, durant aquest període té lloc la guerra dels sis dies de juny de 1967, el qual juntament amb altres generals israelians dirigeix les operacions militars.

Poc després de la guerra dels sis dies es retira de la carrera militar. El 1968 és anomenat ambaixador als Estats Units.

El 1973 torna a Israel per ser diputat del Mapai (laborista), durant la legislatura de la primera ministra, al cel sia, Golda Meir. L'octubre esclata la guerra del Yom Kippur, que és un atac per sorpresa dels països àrabs limítrofs. El 1974 aconsegueix el càrrec del Ministeri de Treball, el mateix any la senyora Golda Meir es retira de la política i la substitueix Isaac Rabin com a primer ministre. El dia 27 de juny de 1976 és segrestat un aerobus francès per un grup terrorista palestí a l'aeroport de Tel Aviv, Isaac Rabin

dóna ordre de dur endavant l'operació de rescat a Entebbe, Uganda, s'encarrega com a oficial en cap Jonathan Netaniahu, al cel sia amb les 31 persones que perderen la vida a l'incident. Degut a uns desacords amb la coalició parlamentària es veu obligat a dimidir. De l'any 1977 a l'any 1984 és diputat de l'oposició durant la legislatura de Begin, a la qual els fets més importants és els acords de pau de Camp David amb Egipte, quan Israel es retira de la península del Sinaí i aquesta torna a ser del país de les piràmides i la participació israeliana a la guerra del Líban. L'any 1984 el partit labo-

Firma a Washington dels acords de pau amb els palestins. De esquerra a dreta Rabin, Clinton i Arafat. Dia 13 de setembre de 1993

rista "Mapai" torna a guanyar les eleccions i Shimon Peres esdevé Primer Ministre. Rabin és elegit Ministre de Defensa, com a tal proposa la retirada del Líban i estableix la Zona de Seguretat.

De l'any 1990 al 1992, governa una coalició del Likud amb Shamir com a Primer Ministre. Comencen les negociacions de pau a Madrid.

L'any 1992 Rabin és designat titular del partit laborista i el seu programa guanya les eleccions internes. Esdevé Primer Ministre.

El dia 13 de setembre de 1993 firma la declaració de principis israelo-palestina, juntament amb Yasser Arafat, president de l'Autoritat Palestina, Shimon Peres com a ministre d'afers exteriors a Washington en presència de Bill Clinton. El 25 de juliol de 1994

es firma l'acord amb Jordània entre el rei Hussein i Isaac Rabin.

L'any 1995 Firma de l'acord inter-israelo-palestí sobre la retirada militar del marge occidental i de la franja de Gaza tot això, provoca una forta oposició dels ultraortodoxes jueus que veuen en els acords de pau una amenaça als seus assentaments i la seva "creuada" contra els àrabs dins el concepte de "redimir" la terra.

Rabin, un poc tímid però molt intel·ligent i analític que va sebre ser valent fins al darrer segon de la seva vida. Els ultraortodoxes el van tractar de traïdor, cremaven retrats seus, l'escopien maleint-lo davant ca seva cada divendres horabaixa. No feien més que insultar-lo, calumniar-lo...

Rabin sabia bé que se jugava la pell amb l'apropament de posicions amb els àrabs, però així i tot va seguir endavant diguessin el que diguessin aquests "fariseus" de l'actualitat.

La gent que el considera temerari per seguir amb els seus ideals pacifistes, no se n'adona que abans de tot havia de ser valent. Havia de passar per damunt de tota aquesta colla de fanàtics que fes el que fes l'esperaven a la volta de cada cantonada per matar-lo. En aquell míting del dia 4 de novembre van fallar altres

persones no Isaac Rabin. En fi, el darrer acte polític de la seva vida va ser una prova més del valor i de la solidaritat que demostrà Isaac Rabin vers els seus conciutadans, cansats i pacientment acostumats, any rera any, i generació rera generació a un clima de tensió bèl·lica que no s'acaba mai. Per ventura no era massa practicant però va sebre complir la voluntat de Déu millor que aquests feixistes religiosos que segueixen les normes judaïques al peu de la lletra, però que quan els hi sembla oportú incompleixen el més important per salvar els seus interessos particulars.

Esperem que aquest somni de la pau, cridat i cantat a certa cançó israeliana se pugui aconseguir qualche dia. Shalom, senyor Rabin! Al cel sia! Ω

SERVEI DE PNEUMÀTICS

MICHELIN

Son Ferriol

Avinguda del Cid, 73 Tlf. 42 75 53 Son Ferriol Ciutat de Mallorca
Avinguda Antoni Maura, 85 Tlf. 79 57 83 Pont d'Inca Marratxí

**SABATERIA I
ESPARTERIA**

V. DIAZ

Carrer de l'Esperanto, 65

Tlf. 42 90 17

07198 - Son Ferriol

Antonia M.ª Jaume Oliver
Materials de Construcció

Rafael Mir

Carretera de Manacor, 369

Tlf. 42 83 93

07198 SON FERRIOL

Pla d'Ocupació (III)

Acció sobre el temps de treball i els contractes

PER JOSEP SERRA. PRES. D'ESQUERRA REPUBLICANA-MALLORCA

La taxa d'ocupació a les illes Balears i Pitiüses és entre 15 i 20 punts (per l'estacionalitat) inferior a la mitjana comunitària (60%, en números redons). Tenim, així, un ampli espai de creació d'ocupació. Però tan important com aquesta taxa és l'organització del temps de treball.

En els darrers 20 anys s'ha reduït la mitjana d'anys treballats per persona, a la vegada que ha augmentat espectacularment la productivitat. La reducció del temps de treball és conseqüència del creixement econòmic, però cal replantejar-se el sistema de l'organització del treball perquè l'increment de la productivitat es vegi

reflectit en un augment de salaris, en la millora de les condicions de treball i en la creació d'ocupació. ERC proposa:

1. Reducció de la jornada laboral. Reducció del temps de treball fins a l'establiment de la jornada laboral de 35 hores setmanals a través de:

- Incentivar empreses que, reduint la jornada laboral a través de la negociació i de la reordenació d'horaris, creïn llocs de treball, mitjançant un programa d'ajuts als acords individuals, col·lectius i línies de crèdit preferents.

- Fomentar transitòriament, dins de la negociació col·lectiva, que la reducció de jornada sigui intercanviada

per crèdits de formació continuada.

- Creació d'una taula tripartida entre administració, patronal i sindicats, per redactar un projecte de llei que generalitzi la jornada de 35 hores setmanals.

2. Hores extres. Limitació progressiva de les hores extres fins arribar a la seva supressió començant per les de l'administració pública, a través de les següents mesures transitòries:

- Intercanvi d'hores extraordinàries per temps de descans o lleure, no per compensacions econòmiques. I que aquestes siguin administrades a través de la negociació col·lectiva.

- Activar, a canvi de les hores extres, una política de flexibilització horària.

3. Contractes a temps parcial. La finalitat és la de fer aflorar el treball submergit, especialment en l'àmbit dels serveis personals, i possibilitar que els aturats que per raó d'estudi, familiars o vocacionals, no vulguin complir tot l'horari, puguin accedir a contractes a temps parcial, a través de:

- Potenciar contractes de relleu amb incentius fiscals.

- Desenvolupar els Nous Jaciments d'Ocupació (vegeu L'Estel del 15 de març).

- Incorporació als plans locals i de desenvolupament comarcal.

4. Empreses de Treball Temporal (ETT).

- Supressió de la contractació a l'Administració per mitjà d'ETT.

- Substitució de les ETT per organismes de gestió pública que duguin un rigorós control d'aquelles contractacions que puguin esdevenir fixes.

5. Fiscalitat sobre ocupació (contractació).

- Reducció de costos indirectes d'ocupació.

- Reduir les cotitzacions a favor d'impactes per a empreses que tinguin excés de consum energètic o que resultin contaminants. Nou impost i ecotaxa (emissions CO2).

- Incentius per a empreses respectuoses amb el medi ambient.

- Revisió dels costos extrasalarials (reducció de la cotització per a treballadors no qualificats).

- Augment de cotitzacions empresarials en el cas de contractes temporals. Ω

LLIBRES QUE CAL LLEGIR

La revista "Serra d'Or", Joan Triadú i la narrativa dels anys setanta

Brigada Social i literatura mallorquina

En els quatre llibres que sobre l'Antifranquisme a Mallorca ha publicat l'escriptor de sa Pobla Miquel López Crespí a l'*Estel de Mallorca*, el nostre col·laborador ens ha parlat sovint de la importància que tenia, per a un militant revolucionari de finals dels anys seixanta i començaments dels setanta, que la Brigada Social (la policia política del règim) sabés que un determinat autor publicava llibres o col·laborava en els suplementos de cultura. Aquestes coses, per a un escriptor que no es distingís en la lluita per la llibertat del nostre poble, no significaven res (perquè no es jugava anys de presó, insults, cops a comissaria, tortures). Per a uns altres, en canvi, era bàsic per a provar de garantir un mínim de bufetades físiques.

Joan Triadú i la revista Serra d'Or

Joan Triadú, a començaments dels anys setanta, parlà sovint de determinats autors compromesos amb la lluita del nostre poble des de les pàgines de la revista montserratina *Serra*

d'Or ("Panorama de narració breu: el conte com a revelació" i, per l'octubre de l'any 1975, "Panorama de narració breu: les veus solitàries d'una forma lliure"). Maria-Aurèlia Capmany també analitzaria algunes obres (les de Blai Bonet, Gabriel Janer Manila, Jaume Vidal Alcover, Antònia Vicens, Guillem Frontera, Llorenç Capellà, Maria-Antònia Oliver, Pau Faner, Antoni Serra, Biel Mesquida, Antoni Lluç-Ferrer, Carme Riera i Miquel Àngel Riera) en "Novel·listes i narradors a les Illes". En el primer dels estudis abans esmentats, i en l'apartat "Una altra revelació: Miquel López Crespí", Joan Triadú parlà del primer recull de contes de l'escriptor de Sa Pobla. Es tractava del llibre *Apreu fet*, que López

Crespí acabava de publicar a l'Editorial Turmeda.

"López Crespí aporta el seu mallorquinisme (i no em refereixo al llenguatge que els mallorquins es distingeixen per dominar molt bé, menys enganyats pel castellà) en forma d'un romanticisme declarat de la millor mena, sense vergonya, i que porta a la crítica directa, a l'inconformisme jove i de carrer. Els mallorquins s'adrecen al lector com a un company de confidències, cabòries i tresqueres". (Joan Triadú)

Deia el crític de *Serra d'Or*: "Els qui vam començar a treure el nas cap a l'any 1940, no crec que puguem deixar de pensar si n'han tingut, de sort, els joves que ara tenen entre vint-i-

cinc i trenta anys, els quals s'han trobat amb editorials (alguna, almenys), concursos amb abominables premis (algun en guanyen) i articles i entrevistes als diaris, al costat dels anuncis dels seus llibres (alguns anuncis amb fotografies). Però tot això no s'hauria de dir ara. És millor esperar i tenir en compte sempre que cadascú se sent el seu mal... Així, com Josep Albanel, l'escriptor de sa Pobla (Mallorca) Miquel López Crespí, que se'n va als vint-i-quatre anys d'edat, obtingué el premi "Llorenç Riber", fou finalista del "Ciutat de Manacor" i obtingué el premi "Joan Ballester" a la II Festa de les Lletres celebrada a Campos. També fou premiat com a autor de teatre. Al llibre de narracions *Apreu fet* (Llibres Turmeda, Col·lecció Gavilans, de narrativa, Editorial J. Mascaró Pasariu, Palma de Mallorca 1973), un llibre breu, Miquel López Crespí inclou els contes del recull que dona títol al llibre i un altre recull titulat *Somnis dúctils*. En conjunt, una altra revelació i una nova aportació mallorquina a la narrativa d'avui. Per què "mallorquina"? Quina significació té el fet de dir-ho, si és que en té cap? López Crespí almenys aporta el

seu mallorquinisme (i no em refereixo al llenguatge que els mallorquins es distingeixen per dominar molt bé, menys enganyats pel castellà) en forma d'un romanticisme declarat de la millor mena, sense vergonya, i que porta a la crítica directa, a l'inconformisme jove i de carrer. Els mallorquins s'adrecen al lector com a un company de confidències, cabòries i tresqueres. Conviden i no se'ls pot dir que no. L'amor tractat com un afer personal, dolorós i que tot-hom s'hi pot trobar quan s'es com s'ha de ser, sobretot els escriptors joves, etc., en llur prosa pren una vida nova i una vehemència que no és retòrica sinó abundant i proximitat.

Els contes de López Crespí, doncs, tenen aquestes qualitats. Hi ha moments en què la visió del món és expressada d'una manera més elusiva (com en el conte 'Amor...', tan valent) i esquiven tot excés d'expressivitat. És un món que té camins, bé que en aquests reculls no en predomina encara ben bé cap, entre la lírica i la sàtira, que en el món en què vivim tot s'ho té prou guanyat". Ω

Joan Triadú

NÚM. 457 / GENER 1998 / 575 PTES.

LA LITERATURA AL PAÍS VALENCIÀ, AVUI PER ASSUMPCIÓ BERNAL I CARME GREGORI, VICENT SIMBOR I ROIG, VICENT ALONSO, FERRAN CARBÓ, RAMON X. ROSSELLÓ I FRANCESC PÉREZ I MORAGÓN RAMON MARGALEF, MÉS ENLLÀ DEL NATURALISTA PER ZENEIDA SARDÀ BLAI BONET, DELICADA AGRESSIÓ PER SEBASTIÀ ALZAMORA

SERRA D'OR

Floristeria Son Ferriol

CORONES, CENTRES, FLORS PER A NOCES I
BATETJOS, CENTRES DE FLORS SEQUES,
OBJECTES DE REGAL
SERVEI A DOMICILI

Paquita Cañellas Trias

Carrer de l'escola Nacional 41
Tlf. 971 42 71 71

07198 SON FERRIOL

Margalida Orell i Gamundi

Aurora Polar
Societat Anònima
d'Assegurances i
Reassegurances

Avinguda del Cid, 28 - Baixos
07198 SON FERRIOL
Ciutat de Mallorca
Tlf. 971 / 42 79 50
Fax 971 / 42 72 29

Art i Joia

RELOTGERIA - JOIERIA - ARGENTERIA
OBJECTES DE REGAL - TROFEUS - GRAVATS

PREUS DE FÀBRICA

Avinguda del Cid, 82
Tlf. 42 79 53

SON FERRIOL
07198 Ciutat de Mallorca

GAMMA Electrodomèstics
L'assessoram tècnicament

Carrer de Francesc Fiol i Joan, 10
(devora s'Escorxador)
Aparcament subterrani gratuït

Tlf. 75 02 78
07005 Ciutat de Mallorca

L'ESTEL
de Mallorca
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T
TEL.: 26 50 05

L'ESTEL de Mallorca
EL DIARI DELS MALLORQUINS
SUBSCRIVIU-VOS-HI !!
ANUNCIAU-VOS-HI !!
TEL.: 26 50 05

Restaurant
Cas Carbone

Dimarts
tancat

Ctra. de Manacor, km 28 • Tel. 64 65 04 • 07230 Montuiri

IASO

Tel. 971 43 60 72

Carpes * ombrel·les
envelats * toldos

Gremi de Sucrers i Candelers, 14
Fax 43 22 22 - 07009 son Castelló

CERVESSERIA
Trenta u de Desembre

Pop a la gallega
* Calamar fregit
* Gambes a la planxa
* Variats i plats combinats
* Cervesa nacional i
d'importació

ERC vine a
l'esquerra
independentista

C. Santiago Rusiñol, 1-Àtic T. 728826 F. 718404
Us atendrem personalment dilluns i dijous de 17.30 a 19.30 hores
Tenim estelades, camisetes, adhesius...

Automòbils
PLA DE NA TESA

Compra i venda de vehicles
C/ Weyler, 12 • Tel. i fax 60 04 45 Pla de Na Tesa

TENNIS
SON RIGO

Tennis
Futbol-sala
Hàndbol
Petanca
Cir. footing

Squash
Volei
Mini-golf
Tennis taula
Gimnàs

Final Avda. Son Rigo • Tel. 74 33 66
Sometimes • Palma de Mallorca

CAN TITO RESTAURANT
PEIXOS I MARISCS FRESCS
CUINA MALLORQUINA

c/ Palmera, 6 • Tel. 27 10 16 • 07006 El Molinar (Palma)

SERVIAUTO
ARENAL S.A.

SERVEI OFICIAL

Carretera Militar, 185 • Les Cadenes
Tel. 26 81 11 • Fax 74 32 77
07006 S'Arenal-Palma (Mallorca)

RESTAURANTE
Casa Jacinto

c/ Barranc, 20 • Tel. 40 18 58 • Gènova

RESTAURANT S'HOSTALOT

Menú dies feiners: 650 ptes. Cuina Mallorquina
Porcella rostida • Escaldums • Carn Torrada

Camí Vell de Sineu, km 5 • Tel. 42 87 12
S'Hostalot

Toldos ARAGON

ENVELATS BALCÓ - TERRAÇA - CAPOTES-
ENVELATS-PLANS - COBERTORS PISCINA -
LONES - TREBALLS A MIDA

Aragó, 112 - baixos
Telèfon 27 01 00

07008 - Palma de Mallorca

Toldos

Carrer de
Manacor, 121-C

Tel. 27 85 18

07007 Palma de
Mallorca

ASSESSORIA FISCAL-LABORAL

Francisca Roig Riera
Graduado Social Col. n.º 374

C/ Canas, 48 Bj.
Tlf. 26 18 74
S'Arenal de Mallorca

L'ESTEL de Mallorca. SUBSCRIVIU-VOS-HI, ANUNCIAU-VOS-HI

LAS NOTICIES

Fer Spamming pot resultar car Hotmail i Juno demanen a sis companyies que fan servir les seves adreces per al correu-brutícia

I si no, que els ho preguntin a les sis companyies que han estat demandades per fer servir un compte d'aquest proveïdor com a "adreça de retorn" en els seus enviaments de correu-brutícia.

En la seva demanda afirma que aquestes companyies han falsificat el nom de domini de Hotmail, hotmail.com, en les adreces de retorn de missatges de correu comercial no sol·licitat, identificant fraudulentament Hotmail com el servei des d'on s'han emes els "spam". "Hem tingut un problema cada cop mes gran amb companyies que es presenten falsament com a usuaris de Hotmail i malmeten la nostra reputació" ha dit Rex Smith, cap d'operacions de Hotmail.

Van\$ Money Pie, ALS Enterprises, LCGM Incorporated, Christopher Moss d/b/a Genesis Network, Claremont Holdings Limited, Consumer Connections, Palmer & Associates i Financial Research Group, son les companyies acusades.

Hotmail al·lega infracció de marca registrada i competència deslleial, així com l'existència de violacions de la llei de frau i abus informàtics, de frau i de libel.

Juno, un altre proveïdor de serveis de correu-e gratuïts ha iniciat també accions judicials contra una altra companyia pel mateix motiu i demana cinc milions de dòlars per danys i perjudicis.

El llauto de Telefónica

Els esforços titànics per eradicar vells gestos nascuts a l'ombra de la prepotència d'antics regims sempre son de lloar. I en aquesta nova època de tolerància i convivència, hem de saber ser pacients amb aquells que encara no s'hi han adaptat del tot. Hem de compren-

dre que han estat molts anys -tota una generació- de fer les coses "por decreto", i això fa que hi hagi una inèrcia, un costum, una tradició que, per mes que l'anem tapant, de tant en tant, surt amb un estirabec i, probablement, no sabem ni d'on ni com... i després ens en penedim. Davant d'aquesta situació, que podem fer? Crec que la paraula adient es "comprensius". Hem de ser comprensius amb les persones que pateixen aquesta mena de desdoblament de la personalitat, perquè si la pateixen es perquè s'esforcen a canviar. I això sempre es de lloar. Sobre tot quan apareix el gran impediment: La ignorància.

Aquesta breu reflexió ha estat producte dels esdeveniments d'aquesta darrera setmana de febrer, que començava ben galdosa, per cert. Em refereixo a les declaracions del sr. Villalonga, president de Telefónica, a Barcelona el passat dilluns (23/II/98). Al president de la companyia se li va preguntar sobre el problema idiomàtic dels catalans amb la nova estructura del 003 (informació telefònica). El problema es que, si les operadors de la zona estan ocupades, et trobes que et poden atendre des de qualsevol part de l'Estat (espanyol) on, cosa lògica, el mes probable es que no et puguin atendre en català. El problema es real, i nomes aquest fet ja em sembla censurable perquè no es pot garantir el respecte del dret del ciutadà a ser atès en el seu propi idioma. Però la cosa va anar més enllà. La seva resposta va estar a l'alçada de la seva actuació: Prepotent i menyspreadora.

La seva resposta va ser que uns milers d'anglesos de la Costa de Sol també li havien plantejat el mateix problema de ser atesos en el seu propi idioma.

Deplorable. I per diverses raons. Primera: es deplorable que Telefónica no atengui aquests senyors en angles. Segona: es deplorable que ens tractin d'estrangers o estúiejants a casa nostra. Tercera: es deplorable que ens vulguin equiparar, com a poble d'uns sis milions, a unes desenes de milers de persones. I insisteixo que el nombre no fa el

cas. Quarta: es deplorable el menyspreu amb que tracta la clientela catalana i, si volem, cinquena: es deplorable el menyspreu amb que tracta la clientela anglesa. I això, tot un president de Telefónica, es clar que es el sr. Villalonga.

Sobre l'assumpte, us recomano la lectura de l'"Entre Parentesis" del 25/II/98 d'en Desclot a l'Avui. També algunes figures polítiques s'han pronunciat sobre l'afer: en Josep Lluís Carod-Rovira, secretari general d'Esquerra Republicana de Catalunya (ERC), va titllar Villalonga de "perfecte ignorant", referint-se a la legislació estatal, on es reconeix el català com a llengua oficial, tant com el castellà. També va deixar sentir la seva veu n'àngel Colom, president del Partit per la Independència (PI), tot dient que les declaracions eren "impresentables" i que mostraven la seva "pobresa mental i la concepció jacobina de l'Estat", i es va doldre que la llengua catalana -i Catalunya- siguin vistes per la presidència de Telefónica, "com elements folklòrics".

Davant de fets com aquest: Comprensio i tolerància, però també pedagogia.

Cal que anem avançant i cal que ajudem els altres a avançar juntament.

Pedagogia. Sovint, les ofenses ens fan sortir de polleguera. Tanmateix, pedagogia. El mateix dia de les declaracions el sr. Villalonga va rebre una carta ben curiosa, en la que se'l comminava a solucionar el problema en un mes, o a resignar-se a veure les cabines de Catalunya pintades de negre.

Home, fa de mal veure. I ho patirem els mateixos catalans. Ara, la iniciativa d'expressar el nostre parer al sr. Villalonga si que em sembla correcta, es mes, pedagògic.

Des del meu punt de vista, l'ofensa del sr. Villalonga no repercuteix contra els catalanoparlants tan sols, sino contra tots els qui creiem en una nova manera de concebre l'Estat i les legislacions. No volem acabar amb els monopolis? No volem acabar amb la discriminació de qualsevol mena? No volem crear un estat del benestar on siguin reconeguts i respectats tots els drets dels ciutadans i ciutadanes? Nois, potser caldria que fem valer el nostre dret a ser atesos en la nostra llengua, vejam si s'adonen d'un cop que amb actituds com aquesta estan conculcant una i una altra vegada els nostres drets i, a sobre, es riuen a la nostra cara.

Samuel Sais

INFORMAT'98
<http://www.intercom.es/informat98> a Internet

Les empreses tecnològiques, les mes admirades pels executius EUA General Electric, Microsoft, Intel, Hewlett Packard... son les empreses que encapçalen el ranking Fortune'97, resultant d'una mega-enquesta realitzada per aquesta revista sobre una base de dotze mil sis-cents analistes, executius i directius. La llista de les 476 companyies mes admirades sortira publicada en l'edició del 2 de març de la revista Fortune

En els deu primers llocs apareixen destacades companyies tecnològiques i informàtiques. Així, les primeres cinc son, per ordre descendent, General Electric, Microsoft, Intel i Hewlett Packard. Entre les cinc primeres, nomes Coca-Cola -que ocupa el segon lloc- no te cap mena de relació amb les tecnologies de la informació.

Per tal de valorar les companyies en les seves respectives indústries, Fortune ha emprat el mètode de sempre: ha demanat a diferents executius que seleccionin les empreses seguint vuit qualitats clau: Innovació, qualitat de direcció, talent per escollir empleats, qualitat en productes i servei, valor d'inversió a llarg termini, solidesa financera, responsabilitat social i us de les accions corporatives. Microsoft ha batut records mai vistos quant a categories de talent per escollir treballadors i solidesa financera.

Entre les deu companyies líders d'enguany es troben tres que ja han complert mes de cent anys: General Electric, Coca-Cola, Johnson & Johnson; dues que segueixen essent dirigides pels seus fundadors: Microsoft, Southwest; i tres que encapçalen el ranking de major capitalització del mercat als EUA: General Electric, Coca-Cola, Microsoft.

Quant a indústries, quatre companyies han dominat en les seves categories respectives des que Fortune va començar aquesta mena d'enquesta: Boeing al sector aero-espacial, JP Morgan a la banca comercial, Northwestern Mutual a les assegurances de vida i Kimberly-Clark al sector de productes forestals.

Per altra banda, i per acabar, el revers de la moneda: algunes companyies han obtingut resultats pit-

jors aquest any: sobresurt el cas de Kodak, que ha baixat a la setena posició, quan abans ostentava el tercer lloc.

Les Breus de Notícies intercom

-- Microsoft empen accions contra revenedors: L'altre dia ens feiem ressò d'una sèrie d'accions judicials empreses per Adobe, avui li toca el torn a Microsoft. La companyia ha informat que ha interposat demandes judicials contra dotze distribuïdors de productes informàtics en tres estats dels EUA.

En la denúncia, Microsoft explica que aquests distribuïdors "precarregaven" en els discos durs programes de la companyia de forma il·legal.

-- "Top Ten" dels pirates: Jocs i aplicacions ofimatiques son els programes mes piratejats, tant per venedors com per usuaris finals, segons dades de Microsoft i la BSA. El "Top Ten" l'ocupa el Windows 95; i en segon lloc, les aplicacions incloses en l'Office 97, tant de forma individual (Word i Excel) com suite integrada. Com a valor en alça ens trobem "Windows NT Workstation": en equips de major capacitat i potencia aquest sistema es molt mes estable que el Windows 95, situació que no passa desapercebuda a molts usuaris que el demanen directament tant als revenedors com a amics i companys de treball o estudis.

-- Apple perd quota de mercat: Bones vendes, millors beneficis, però perdua de quota. Aquest seria el balanç del 1997 per a Apple. Segons diverses consultores, Apple ha passat d'un 5,7% el 1996 a un 3,1% el 1997 en quota de mercat en sistemes personals.

-- IBM posara fi a la "tarifa plana d'accés a Internet": IBM Global Services modificarà el seu sistema de tarifament per connexió a Internet, eliminant la "tarifa plana" o "temps il·limitat". La tarifa mensual que fins ara cobrava IBM de 19,95 dòlars nomes cobrirà cent hores mensuals, i cada hora addicional, 1,95\$.

-- Ericsson augmenta els guanys: La facturació global d'Ericsson va augmentar el 1997 d'un 30% en comparació amb l'any 1996, amb un volum de 179.770 milions de corones (22.471 milions de dòlars) en front dels 138.048 milions de corones (17.256 milions de dòlars) del 1996. El 1997, els deu primers mercats d'Ericsson van ser, en ordre descendent d'importància, els següents: EUA, Xina, Regne Unit, Itàlia, Brasil, Suècia, Espanya, Japo, Alemanya i Àustria. El president de la companyia, Lars Ramq-

vist, assenyala, durant la presentació del balanç anual, que "les turbulències financeres d'Àsia i Amèrica Llatina no van afectar de forma significativa els ingressos i despeses d'Ericsson". Els bons resultats de la companyia, tanmateix, no seran cap obstacle per a procedir a la "reorganització de la plantilla" de la que ja vam informar en una edició anterior del NI (i en recomanem la seva lectura).

-- Ja hi ha data per a la sentència sobre les amenaces racistes: El jutge Alice Marie H. Stotler ha fet pública la seva decisió de dictar sentència el proper dia 10 d'abril, en relació al procés contra Richard Machado per propagar amenaces racistes per correu-e. El més probable és que Machado sigui condemnat a un any de llibertat condicional. Una sentència que complauria les parts acusadores pel seu valor com a jurisprudència en casos similars.

-- Apple es més ràpid: Aquest és el missatge que transmet el nou anunci publicitari que Apple està llançant a través de les cadenes de TV nord-americanes. A l'anunci es veu un cargol amb un PentiumII arrossegant-se per la pantalla, mentre una veu en-off explica que els processadors PowerPC, amb que van equipats els Mac són dues vegades més ràpids que el Pentium II d'Intel.

-- Grup de conversa (chat) en recolzament de les seleccions de futbol llatines a la Xarxa: Latin Top ha posat en marxa un nou grup de conversa dedicat a donar recolzament a aquelles seleccions de parla hispana que participin en el mundial de futbol de París. L'adreça és: <http://www.latintop.com/chat_futbol.htm>

-- Ciberart a ARCO: Amb el patrocini del PSI CIM Internet s'ha presentat al recent clausurat Saló de l'Art ARCO una selecció internacional de seu-e dedicades al net.art. Aquesta exposició ha estat preparada pel col·lectiu Aleph (<<http://aleph-arts.org/>>) i es pot visitar a l'adreça-e <<http://aleph-arts.org/m2m/>>

-- Guatemala. Demanen la suspensió de l'aplicació de la Llei de Radiodifusió: Líders professionals, religiosos i indígenes van condemnar la nova Llei de Radiodifusió que te previst aprovar el govern, la qual impediria l'existència d'emissores locals a mans de les comunitats i contempla la venda de l'espai radioelèctric. També l'As-

sociació de Periodistes de Guatemala ha demanat la suspensió del decret, que contradiu la llei guatemalenca. La llei diu molt clar que el govern no pot vendre les freqüències radioelèctriques. Els comunicadors temen que el govern no vengui les freqüències de ràdio a una sola empresa de gran poder econòmic, i que les organitzacions cíviques i comunitats rurals no hi tinguin accés per manca de recursos per comprar-les.

-- Microsoft creix un 150% al Paraguai: L'augment tan important que ha experimentat l'empresa de Bill Gates ha dut la corporació a estudiar la possibilitat d'obrir oficines locals. Una notícia remarcable ha estat també la contractació d'un paraguaià que haurà de dirigir, de moment i des de les oficines d'Uruguai, els contactes amb els clients d'aquest país sud-americà.

-- "El Govern espanyol sembla més preocupat pels empresaris que pels consumidors": així de clar es manifesta Martin Varsavsky, president de Jazztel i fundador de Viatel. Aquest empresari, que competeix amb Telefónica i Retevisión quan s'obri el mercat de les telecomunicacions a l'estat, promet unes "tarifes" apropiades per l'ús ciutadà amb descomptes i preus realment competitius i econòmics. Jazztel, que ja ha iniciat a Espanya un servei de "callback" adreçat a les empreses, ofereix ja un descompte en relació als preus de les operadores existents d'un 40%.

-- Una dona al capdavant de les vendes d'IBM: IBM ha tornat a sorprendre a propis i estranys. L'elecció de Linda Sanford com a nova directora comercial de la companyia ha suposat un cop a l'elit de la companyia dels anomenats, també, homes de blau. Linda Sanford, ha desenvolupat la seva carrera en la corporació a la divisió de màquines d'escriure i impressores, i mai no ha format part de l'"alta direcció". En el seu nou lloc, Linda considera que és altament important tenir presents els punts de vista del consumidor a l'hora d'elaborar les estratègies de fabricació de productes i de venda.

-- Alias/Wavefront presenta Maya: La companyia que ostenta el liderat en productes per a animació i efectes especials està realitzant, des del 9 de gener i fins el 13 d'aquest mes, presentacions del seu software nou a diverses ciutats de Nord-americà. En acabar, faran les presentacions a Brasil, Mèxic

(principis de març) i, després, a Argentina i Xile. Si voleu participar en aquestes presentacions podeu sol·licitar més informació per correu-e a khilburn@aw.sgi.com

-- Olivetti davant dels tribunals per pagament de comissions antigues: El president honorari d'Olivetti, Carlo De Benedetti, compareixerà davant dels tribunals d'Itàlia per a respondre a una investigació sobre possibles suborns a funcionaris dels ferrocarrils estatals en contractes de venda. La investigació es va incoar el 1992 i es remunta al període entre 1987 i 1990.

En el procés, hi ha, a més d'Olivetti, quaranta-cinc empresaris i polítics més implicats.

-- Contra Microsoft, com més serem més riurem: Ara li toca el torn al Senat.

I és que, pel que sembla, ficar-se amb Microsoft deu proporcionar bones rendes electorals. Si més no, així ho deuen pensar els membres del Ministeri de Justícia, fiscals estatals i els mateixos senadors: Slade Gorton, un senador d'aquell país, ha manifestat que el Senat, en una investigació paral·lela a la que estan duent a terme altres organismes, investigaria també Microsoft i la seva conducta en el mercat. Caldera, també: Per a la gran majoria d'usuaris, Caldera és una desconeguda. A l'ombra dels grans, Caldera està entestada en desenvolupar una nova versió del en altre temps popular DR.DOS, que va adquirir a Novell. Entre les seves novetats, Caldera ofereix -i ho podeu trobar a la seva seu electrònica: <http://www.caldera.com>- un TCP-IP per a DOS i un navegador també sota aquesta plataforma. Però, al tema: Caldera va presentar en el seu moment una demanda contra Microsoft per incorporar MS-DOS en el Windows95, per practiques anti-competitives. El procés es veurà el proper mes de novembre. De tots els que l'estan armant, potser són els qui més raó tenen, tot i que no omplim portades de diaris ni els del NOISE recullen les seves demandes.

-- Yahoo! oferirà xerrades amb la revista Time: Yahoo! i l'editora de publicacions Time organitzaran conjuntament grups de xerrades (chats) en el més popular cercador d'Internet. Ambdues companyies oferiran grups específics adreçats als lectors de les publicacions de Time, com la mateixa revista Time, o bé People, Money i la revista familiar Parent Time. Ω

Un dels talents naturals més grans en l'esport del motociclisme és en David Salom de 13 anys. En David ja té el palmarès de campió de Balears i d'Espanya en al categoria de 125 cm. PROFÍ KONCEPT ha signat contracte a llarg termini com a patrocinador d'en David Salom, qui durà el nom i els colors del patrocinador el dia 17 de maig en el PROFÍ KONCEPT-CUP '98 que se celebrarà a la pista de s'Arenal.

I si canto trist

Jo no estimo la por, ni la vull per a demà,
no la vull per a avui, ni tampoc com a record;
que m'agrada el somriure d'un infant vora el mar
i els seus ulls com un ram d'il·lusions esclatant.

I si canto trist
és perquè no puc
esborrar la por
dels meus pobres ulls.

Jo no estimo la mort, ni el seu pas tan glaçat,
no la vull per a avui, ni tampoc com a record;
que m'agrada el batec d'aquell cor que, lluitant,
dóna vida a la mort a què l'han condemnat.

I si canto trist
és perquè no puc
oblidar la mort
d'ignorats companys.

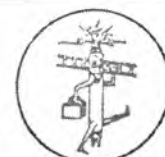
Jo no estimo el meu cant, perquè sé que han callat
tantes boques, tants clams, dient la veritat;
que jo m'estimo el cant de la gent del carrer
amb la força dels mots arrelats en la raó.

I si canto trist
és per recordar
que no és així
des de fa tants anys.

Lletra i música: Lluís Llach

el lleu de tots
mereix un respecte
FORA FUMS!

neonneon

Palma-Lux

neonneon

Carrer d'Ausiàs March, 4 - Tlf. 29 33 55 - Tlf. i Fax 29 31 03 - 07003 Ciutat de Mallorca

josep m.ª palà

Rètols Lluminosos

PETITS ANUNCIS

BORSA
IMMOBILIÀRIA

Llog per dies apartament a Palma-nova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urb. Galatzó. Tel. 671419.

Traspàs fusteria al carrer d'Antoni Rosselló a la barriada de la Sole-dat de Ciutat. Tlf. 271065

Lloc solar de tres quarterades al carrer de les parcel·les de s'Arenal, apropiat per a restaurant o gran superfície. Tel. 660484.

Per no poder atendre, se traspasa restaurant en ple rendiment a Badia Gran. Tlf. 741191.

Venc casa de tres plantes acabada de restaurar a Sa Pobla. Tlf. 477217.

Cerc cases per llogar tot l'any (anys 98/99), amb piscina. Tlf. 864424.

SERVEIS
PROFESSIONALS

S'ofereix jardiner amb coneixements de cuina. Demanar per en Lluís. Tel. 604790.

Cerc feina per guardar nins petits a ca seva a ca meva per les zones de Sineu i Maria. Tel. 525380.

La Casa Catalana de Mallorca ensenyà ball de bot i sardanes. Tel. 753559.

Si vols fer feina amb els àngels, apunta't al "Taller dels Àngels". Informació al telèfon 281642 (Xesca).

Cerc feina per guardar nins a Can Picafort o Inca. Carrer Nou, 5, Maria de la Salut.

S'ofereix pintor empaperador, econòmic, seriós, ràpid i net. desplaçament per tot Mallorca. Tel. 203239

Bugaderia Lliterma. Autoservei, rentat en sec i en ba-nyat, neteja de catifes, servei ràpid. C/Virgili, 17. Tel. 266331. Can Pastilla.

Planxisteria, pintura, mecànica. Taller San Francisco. Camí de Son Fargos. Tel. 490314. Es Pili-lari.

Pneumàtics Son Ferriol. Equilibrat de rodes, canvi de rodes i pegats, alineament de direccions assistida per ordinador. Avda. del Cid, 73. Tel. 427553. Son Ferriol.

Si teniu qualche vidre trencat, cri-dau al 473819 i el vos posarem tot d'una.

Cerc feina per fer a ca meva. Tipus ceràmica, sabates o similar. Tel. 297067.

Cerc feina de representant d'arts gràfiques o comercial de publicitat. Tel. 297667.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines, coixins, etc. Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Neteja i rapidesa. Tel. 771005.

Televisors, vídeos, ràdio-cassettes, els arreglam. Electrònica J. Garcies. C/ Francesc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'en Rabassa.

Gabinet de Psicologia. Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193.

Cerc feina per guardar nins a la comarca de Cala d'Or. Tlf. 842156.

PERSONALS

Al·lota de 17 anys s'ofereix per a feina seriosa o per a donar classes d'EGB. Tel. 677727.

Vull deixar d'ésser esclau dels castellans. Cap partit polític m'ajuda a aconseguir la llibertat. Me vols ajudar tu? Telefona'm al 964 531 175. Josep Casalta.

Atenció, catalans i catalanes independentistes. Vull cartejar-me amb tots vosaltres. Estic boja pel bon rock català: Sau, Els Pets, Lax'n'busto. No us talleu i escriviu a Marta. Indústria, 114-08030 Malgrat de Mar.

Als Països Catalans es fa molt bona música! M'agrada, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes, si somneu en una nació lliure plena de música catalana i de vibracions nostres, escriviu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Ens agradaria cartejar-nos amb al·lots i al·lotes que com nosaltres estiguin penjats/penjades per Lax'n'busto i que defensin la nostra llengua. Raquel Lagostera Costa. Gardènia, 4-08880 Cubelles.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides, etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Apartat 1.792 Ciutat.

Pensionista de 78 anys, 1'80 d'altària, català. Vull conèixer senyora pensionista entre el 50 i 70 anys, per no estar tot sol. Tenc bona pensió i pis amb 5 habitacions i dos banys. Cerca'm al 462536. Ferran.

Hola! Som una al·lota felanitxera. Som molt independentista, i estic boja pels Sau, pels Ocults i pels Pets. Segur que si m'escriviu feim una gran amistat. Som molt divertida. Adéu. M. Glòria. Carrer d'en Magallanes, 29- 07670 Porto-colom.

Senyor seriós i responsable de 53 anys. S'ofereix per cuidar senyor major i atendre'l en totes les seves necessitats. Per entrevista podeu escriure a n'En Carles. C/ Reis Catòlics, 31-07008 Ciutat de Mallorca.

Vull intercanviar revistes, còmics, fanzines i adhesius amb tots aquells joves que estiguin orgullosos de tenir sang catalana o basca a les seves venes. Pau Arranz- C/ 2 Volta 31-07209 Son Mes-quida-Mallorca.

Viudo mallorquí de 52 anys, abans casat amb una estrangera, se relacionaria amb mallorquina de 35 a 45 anys. També podria ser estrangera, però mai forastera. JABP. Apartat 161-07600 s'Arenal.

Cerc al·lota fins els 33 anys amb les ungles llargues, romàntica, una femella maca. Escriviu-me a: Óscar, C/ Ausias March, 36-6-1 07003 Ciutat.

Jove de 29 anys, fadrí, amb estudis universitaris, agradós i simpàtic, desitjaria conèixer al·lota formal de 20 a 27 anys. M'agrada el ball de saló i som bastant actiu. Anima't i escriu-me a l'apartat 690 de Ciutat.

Estudiant de ciències polítiques de 26 anys. Som independentista andalusí i m'agradaria mantenir correspondència amb independentistes catalans. Antonio. Apartat 74 Sant Fernando (Cádiz).

Hola! Soc un noi de 12 anys. En dic Josep i soc del Barça. M'agrada el futbol i el bàsquet. Voldria cartejar-me amb alguna persona. Sóc català. Escriviu-me. Josep Chillida. C/ la Bassa, 23 43530 Alcanar (Tarragona).

Hola, Em dic Raquel i tenc 14 anys. Tenc ganes d'escriure'm amb gent de 14 a 16 anys. Si vols escriure'm... Raquel González-C/ Ansel Calvé, 13, 1er 3er-08950 Esplugues de Llobregat (Barcelona).

Atenció amics i amigues! Si voleu conèixer gent (25-55 anys) per fer activitats com excursions, sortides, sopars, etc., acostau-vos el divendres de 20'30 a 22'00 a la Cafeteria Niza de la Plaça d'Espanya de Ciutat.

Som un jove de 24 anys, fadrí, cansat d'espanyolistes monàrquiques. Vull cartejar-me amb al·lotes independentistes d'entre 20-28 anys. Som simpàtic, idealista, seriós en temes de parella i català. Prometo respondre. La meua adreça és:

Miquel Àngel Rodríguez; Pl. Poeta Juan Boscán, 4-4c; 18013 Granada (Andalusia).

Cerc al·lota sense fills de 22 a 28 anys. Signe Lleó o Sagitari, que sia capaç d'estimar sense traïció. Telefona'm al 512018 dies feiners a partir de les 23 hores.

Fadrí sincer de 30 anys, simpàtic i agradable vol conèixer al·lota formal per una relació seriosa de parella. Escriviu a: Sebastià, carrer des Cubells 6, 07660 Cala d'Or, o telefona'm al 657739.

Es passen treballs per ordinador. Perfecció, netedat i rapidesa. Interessats trucar al tlf. 474404.

COMUNICATS

La Generalitat de Catalunya ofereix a entitats i de franc llibres, fulletons i material informàtic sobre la nostra història nacional. Per rebre'ls, cal enviar una sol·licitud a la Generalitat fent esment de l'entitat, adreça, telèfon, l'ús que hom en pensa fer i el nom complet del qui fa la petició amb la signatura i segell de l'entitat. Molt indicat per a professors d'història, ciències socials, català, centres d'ensenyament, biblioteques...

Si vols rebre la revista L'ILLA gratis, la pots demanar a Edicions Bromera, Polígon Industrial, 46600 Alzira. Tel. 96-2402254

Per a tots aquells i aquelles que vulguin lluitar contra l'invasor, contra els traïdors, contra l'exploació obrera, i per una terra lliure i catalana, els Maulets tenim obert l'apartat de correus 349 C.P. 43480 de Salou (Tarragona), per a qualsevol informació o col·laboració contra l'ocupant.

Si voleu rebre una subscripció gratuïta al Butlletí de la Fundació per la Pau (entitat contra l'armamentisme i la guerra) podeu adreçar-vos al telèfon (93) 3025129 o al carrer Pau Claris, 89, Barcelona 08010.

Si voleu rebre llibres en català gratuïts sobre diferents temes d'actualitat, socials o teològics, sols us cal escriure a Cristianisme i Justícia, carrer Roger de Llúria, 13, Barcelona 08010, o telefonau al (93) 3172338.

La delegació catalana de la CSEM, grup d'ajut als països de l'Est, fa una crida per enviar roba, menjar, sabates, medicines etc. Per demanar adreces on enviar-ho personalment, podeu adreçar-vos a: Benjamí Planes, CSEM, passatge Miquel Carreres, 11, 08206 Sabadell. Tel. (93) 7262 918.

Professora titulada fa classes de solfeig, piano i harmonia. Individuals i en grup. Tel. 756114. Magdalena.

Universitària fa classes de repàs d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Si voleu intercanviar adhesius, revistes, informació, etc., sobre el tema d'alliberament nacional, escriviu a l'Associació «Xavier Romeu». Apartat de correus, 36. 43480 La Pineda. Tarragona.

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres, gratuïtament, a tot aquell que els els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Podeu escriure a l'apartat 15.071 de Barce-lona-08080.

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana (JERC), i rebre els nostres butlletins, escriviu ara mateix a: JERC-Illes. Santiago Russinyol 1, àtic. 07012 Ciutat de Mallorca.

Estam interessats en un intercanvi cultural amb persones i institucions dels Països Catalans que desitgin informar-nos sobre el passat i el present del dits països i estiguin interessats en qüestions vinculades a l'Argentina. Escriviu-nos a: Baigorria 1337 .200 Rosario-Argentina.

Acció Cultural del País Valencià i el Bloc Jaume I ja és a Internet. Si voleu intercanviar propostes d'acció i lluita, o informar d'activitats, etc., podeu connectar: ACPV @vic.servicom.es

Si voleu col·laborar amb "Ajuda per als nens del carrer", grup català d'ajut a nins abandonats sobretot a Sud-Amèrica, podeu informar-vos al telèfon 93/ 6666354 o ingressar donatius a la Caixa 2100-3071**721010.

Vos recomanem boicotejar les ONG's espanyoles AGNUR España, Médicos del Mundo i Unicef amb els bancs espanyols Central Hispano i Banco de Santander que els donen suport.

Grup que té com a finalitat aconseguir la màxima difusió de independentisme arreu de la nació catalana vos enviarà mostres de material editat. Esperam les vostres idees i la vostra col·laboració. Escriviu a l'apartat 13.203-08080 Barce-lona.

Subscripcions gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. "El Llaüt de Xàbia" -Apartat 53- Xàbia 03730 Patrocinat pel Magnífic Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalusca. Podeu adreçar-vos a: LLENGUA (Ensenyansia a Dittansia de la Yenwa Andalusca) P. Pedro Romana, 1-4-2-14007 Còrdova.

Si queu rebre el Puxa Asturias en to casa, y de baldre, sólo tienes qu'enviar la direicion a: Endecha Astur-Puxa. Cai Llangreu, 10, 2°. Xixon 33206-Asturies.

La meua col·lecció té 20.000 adhesius polítics. Faig exposicions. Crec persones que hem facin arribar enganxines de l'Esquerra Revolucionària. Paniello-Apartat 139 - 22400 Monsó-Osca.

Necessit vaqueria de devers 4 quarterades per llogar al pla de sant Jordi de Ciutat. Telefonau-me al 821405 horabaixes.

"El Full" és una publicació interna de l'Associació Roca i Ferreres. Si voleu rebre'l gratuïtament comuniqueu-nos el vostre nom i adreça: Apartat de correus 9247, 08080 Barcelona.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet: <http://www.estelnet.com/lluita>.

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C. S. C * 93 4541188.

Ofereim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Apt. de Correus 1.022. 12995 Castelló. Tlf. (964) 207607.

Els Castellans de Mallorca, necessitam gent!! Si t'agrada passar-ho

Motos
Salom

Jeroni Pou, 9 • Tel. 468136
Tomàs Forteza, 24 • 462686

bé. Si vols tenir nous amics sans i saludables. Si t'agrada fer pinya amb un projecte nou: Fes-te Casteller!! Vine a veure'ns!! Assagem els dissabtes a l'Escola d'Adults son Canals. Carrer son Canals, 10. Telèfon 452414, Isidre.

Pintors, escultors, fotògrafs, etc., interessats en exposar les seves obres, així com gent interessada en comprar o simplement en visitar l'exposició del moment, podeu passar pel Café es Museu. Carrer Guillem Timoner, 10-Felanitx.

A tots els menorquins que lluiten per l'alliberament i reunificació nacional, si voleu rebre informació sobre el Partit per la Independència (PI) i de la seva branca juvenil. Joves independentistes dels Països Catalans. Escriviu a: Maür-Ruben Vinent. Carrer dels Freres, 49. Cat-07701 Maó-Menorca.

Animo a tots els independentistes de ls Illes i de la resta dels Països Catalans que solen anar a les festes de Menorca per l'estiu a que ajudin, a més de beure pomada, a fomentar la consciència nacional. Porteu tots el mocador independentista al coll.

Grup folclòric sense gaire preten-sions cerca sonadors i sonadores, cantaires i gent engrescada per seguir fent coses. Actuem alguna vegada, no guanyam gaire, però ens ho passam d'allò més bé. Ens reunim els dimecres a les 20'30 al Rafal Vell (Antiga escola). Som gent acollidora. Trucau al 971 505374

Els nacionalistes interessats per un sistema d'intercanvi cultural i turisme alternatiu per a nacions sense estat, podeu informar-vos a: Turisme Alternatiu: Bústia Postal 1.171 Castelló 12005. Es tracta d'un sistema de llarga trajectòria provada arreu del món, molt adaptable i econòmic.

Les persones interessades en les activitats de les Associacions i clubs UNESCO poden adreçar-se a la Federació Catalana de la Unesco: Mallorca, 207-08036 Barcelona. Tlf. 932534367.

BORSA DEL
MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, véngui i en parlem. Agència oficial Renault. Tel. 413867. Son Ferriol.

VENDES

Venc piano marca TLEYEL, un quart de coa, en bones condicions. Mig milió de pessetes. Tlf. 939 373 151.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL de Mallorca

Nom.....DNI.....
Cognoms.....Tel.

ATENCIÓ

- Escriviu un sol anunci per cupó
- Usau lletres majúscules
- Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL de Mallorca. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

RECORDA

Quan hagi llegit aquest periòdic, si no en fas
la col·lecció, regala'l a un amic, veí o parent
EL PAÍS HO NECESSITA

En Joan Seguí d'Inca, fa 13 anys que regenta una botiga-taller de pel·leteria al Camp Rodó.

En Josep Riutort és el director des de fa 7 anys de la Residència per a Persones Majors de SA NOSTRA que va obrir fa 23 anys al Camp Rodó. Son 209 places, totes ocupades.

N'Àngela Garcia de Madrid regenta des de fa 28 anys la botiga **Elèctrica Obrador** a Bons Aires. Fan instal·lacions elèctriques, antenes col·lectives i parabòliques, estabilitzadors... adoba ràdios, televisions...

N'Aldo Ferreiro de l'Uruguay, fa 9 anys que fa de sabater ataconador a la barriada de Bons Aires.

Carta d'Enric Valor als Blocs Jaume I amb motiu del Correllengua 96

"Pel reconeixement legal de la unitat de la llengua"

Benvolguts amics/Benvolgues amigues:

Una vegada més tinc el gust d'adreçar-me a tots vosaltres, en tant que President del Bloc Jaume I, títol amb el qual em vau honorar, per convocar-vos a participar en la nova edició del Correllengua que la nostra entitat ha organitzat enguany, sota el lema "Pel reconeixement legal de la unitat de la llengua".

Aquest any hem d'aconseguir superar l'èxit de la passada edició, quan vam demostrar a l'opinió pública del nostre País que el Bloc estava viu i ben viu, decidit a prosseguir el seu camí en defensa de la llengua, la cultura i el país, amb la voluntat de tenir més presència que mai en la nostra societat. Ara, enguany, el repte de la superació està en marxa. I ho aconseguirem; ho aconseguirem perquè comptem amb una major experiència, per-

què sabrem aprendre no només dels encerts, sinó fins i tot dels errors que vam tenir l'any passat, fruit potser de la improvisació amb què el Correllengua va ser convocat; però sobretot aconseguirem superar el sostre que voluntàriament ens hem marcat perquè al llarg d'un any han estat moltes les persones i les poblacions que s'han incorporat als nostres objectius, que han constituït nous Blocs o han engrassit els ja constituïts; ho aconseguirem, en una paraula, perquè l'esforç de tots vosaltres, de tots nosaltres, n'estic ben segur, ho farà possible.

Voldria explicar-vos, a més, el sentit del lema d'enguany. "Pel reconeixement legal de la unitat de la llengua". Es tracta d'un eslògan molt sospesat, entre diferents possibilitats que teníem, a l'hora d'acordar-lo com a referent del Correllengua 96. No es tracta, una vegada més --o no es tracta

només-- de reivindicar la unitat de la llengua que els valencians compartim amb els habitants del principat de Catalunya i les Illes Balears. No, no es tracta només d'això, ni tan sols de reiterar l'afirmació que la llengua comuna és universalment coneguda com a llengua catalana. Tot això està molt bé, i ho diuen i ho repeteixen les universitats, els filòlegs, els intel·lectuals, la gent que respecta i acata les decisions científiques com a tal, sense ingerències polítiques. Però no és prou. Si no aconseguim que els textos legals, a tots els nivells, reconeguen, des d'un punt de vista oficial, aquesta unitat de la llengua, tots els nostres esforços normalitzadors, tota la nostra voluntat de defensa d'una normativa i d'un organisme que la dicte i la fixe, seran estèrils; perquè sempre trobarem el mateix entrebanc en l'aspecte legal, que cap escrit oficial, que cap llei ni decret no deixa clar, des del punt de vista jurídic, que allò que els textos legals anomenen "valencià" és la mateixa llengua que allò que uns altres textos legals anomenen "llengua catalana". Sense aquest reconeixement legal, ja ho sabeu per trista experiència, sempre ensopeguem amb la mateixa pedra. Creiem, doncs, ben oportuna, la frase de la convocatòria i la reivindicació d'enguany.

I, a més, no oblideu que el 9 d'Octubre les quatre columnes del Correllengua convergiran a València, per deixar ben clara, allà on ha de ser, al Cap i Casal, la nostra voluntat, dels de dins i els de fora de les muralles de València, de mantenir i créixer la nostra llengua i la nostra cultura i la nostra identitat com a poble, la nostra exigència del reconeixement legal de la unitat d'aquesta llengua per la qual ens mobilitzem.

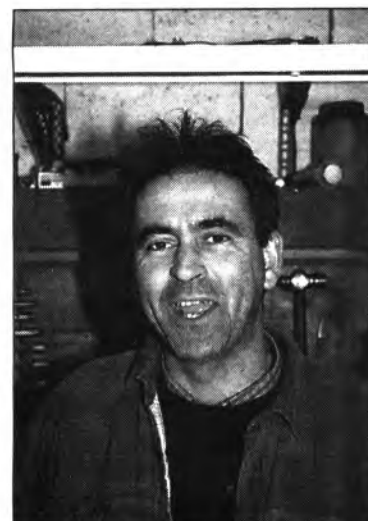
Estic segur que, una vegada més, el Bloc Jaume I podrà comptar amb tots vosaltres, amb la vostra il·lusió i participació. Ω

Rebeu la salutació més cordial,

Enric Valor i Vives,
President del Bloc de
Progrés Jaume I
E-mail: acpv@dirac.es

Na Mercè Ballesteros de Madrid fa mig any que regenta el **Forn Nou II** a la barriada de Bons Aires. Despatxa pans ai pastissos i a més serveix cafè i infusions.

En Gabriel Amengual del Brasil fa 14 anys que va obrir el Taller de mecànica Brasil a son Ferriol.

Na Pilar Cozar regenta des de fa 23 anys la **Perruqueria Pilar** a son Ferriol. Na Pilar és militant d'Unió Mallorquina.

Fa 3 anys que na Margalida Orell va obrir l'oficina d'**Assegurances l'Auro-ra** a son Ferriol. Na Margalida fa assegurances des de fa 14 anys.

Equip de Taekwondo del Gimnàs Chon-Ma de la barriada de Bons Aires de Ciutat. L'any passat feren campions de Balears. Aquest gimnàs celebra enguany el seu vint i cinquè aniversari.

«Tradició en
lideratge de
vanguàrdia»

Agip
motor oils

DISTRIBUÏDOR OFICIAL:

Cubri-D'or

Ctra. de Manacor, 330 • SON FERRIOL
Tlf. 428337 • Mòbil 929 63 97 00
07198 Son Ferriol - Ciutat de Mallorca

No a l'augment dels pressuposts de defensa! No a la professionalització de l'Exèrcit!

Que significa per a l'Estat espanyol l'entrada en l'estructura militar de l'OTAN i l'establiment a Pozuelo (Madrid) d'una caserna de l'OTAN? Que significa el rearmament i la professionalització de l'Exèrcit de la Monarquia?

Anem a pams. El 5 de gener, el rei Joan Carles visità les tropes espanyoles que participaven a Monstar en l'aplicació del pla nord americà de divisió de l'antiga Iugoslàvia i regeneració ètnica. Pla Dayton, anomenat cínicament de pau.

El 6 de gener, en ocasió de la Pasqua Militar, el rei Joan Carles afirmà que l'Exèrcit espanyol ha d'integrar-se plenament en les accions de l'OTAN i per això l'increment del pressupost de defensa per enguany permetrà de continuar amb la modernització dels exèrcits. Confia, va dir, que l'evolució de la economia permeti mantenir aquesta tendència i d'aquesta manera assolir una major eficàcia.

El ministre de Defensa, Eduard Serra, assenyalava que "aquest any de 1998... assolirem la quota de cinquanta mil soldats i mariners professionals".

Defensa ha de reclutar el 1998 entre quinze i vint mil soldats assalariats, el doble dels que incorporava anualment fins ara. De mantenir-se aquesta xifra, els pròxims anys, l'Exèrcit espanyol haurà de disposar d'unes forces de cent vint mil soldats, inclòs quan l'exèrcit sia totalment professional. Es a dir, l'u de gener del 2.003.

El Ministeri de Defensa es mostra molt optimista. Enguany s'invertiran en campanyes publicitàries, mil set-cents milions per a promoure la incorporació de joves a les Forces Armades com a professionals. A més, volen acudir a fires i exposicions per fer captació.

Una de les mesures que prendran, serà recolzar operacions de captació directa dutes a terme pels exèrcits i centres de reclutament. Una altra de les mesures serà la de potenciar la presència de bucs de l'Armada als ports nacionals i organitzar visites als mateixos. Per organitzar aquests visites als bucs, contenen amb un pressupost de cent cinquanta milions de pessetes.

A aquestes mesures (La Vanguardia, 18 de gener de 1998) cal afegir-hi el projecte de la Ministre d'Educació, Esperança Aguirre, de dur als centres d'ensenyança pública a generals que expliquin l'esperit militar.

Cal recordar que el 16 de desembre a la reunió dels ministres de Defensa de l'Aliança, l'Estat espanyol s'incorporà de manera plena a l'estructura militar, en contra d'allò promès en el referèndum de 1986, i s'establí a Madrid la seu d'un comandament sub regional conjunt, seu que té entre les seves tasques protegir el flanc sud. Es a dir, poder intervenir al Magrib.

Amb càrrec als pressuposts de Defensa i Indústria, s'ha iniciat el rearmament del nou exèrcit professional: noves fragates, bucs amfibis, nous avions de combat... Només un detall: el Govern s'ha compromès a comprar vuitanta set unitats d'avió europeu de combat Eurofighter. Cada un costa deu mil milions de pessetes.

Mentrestant la Unió Europea, a la recent cimera de Luxemburg sobre ocupació, llança un pla conjunt per, en nom de la lluita contra l'atur, augmentar la flexibilitat i la precarització dels contractes al mercat laboral. Es a dir, condemnar la joventut de tot Europa a la misèria. Sentencien als joves a no tenir mai un vertader treball amb un autèntic salari.

Entre els aspirants a ingressar a les Forces Armades Professionals, hi ha preferències per a determinades especialitats tècniques de l'exèrcit, les que major implantació tenen en el mercat laboral civil: electrònica, automoció i ofimàtica.

Per els mil.lenars d'estudiants de selectivitat que no han pogut entrar el setembre a la Universitat per manca de places. Per els qui són expulsats de les facultats per no complir les mesures dels nous plans d'estudis. Per els estudiants que han denunciat i han manifestat la més completa manca de medis, professors, aules, etc. Par a tots aquests hi ha una sortida si volen estudiar: ingressar a l'exèrcit professional.

Efectivament, retallen cada any el pressupost per a l'educació perquè Maastricht exigeix estalviar. Hi ha una taxa d'atur entre la joventut del 40%

i feines temporals amb salaris baixos. Però Defensa disposa de sis mil milions per a contractar a dotze mil cinc cents soldats enguany.

Allò que es duu a terme és una política de destrucció econòmica i social a llarg termini, paral·lela al rearmament i la professionalització de l'exèrcit i als plans de l'OTAN de preparar intervencions com ja fa als Balcanes.

Però el govern de la Monarquia coneix qui és l'obstacle: la joventut i els treballadors no accepten les con-

seqüències d'aquesta política.

Per això, els joves, estan obligats a defensar els seus drets, a estudiar a l'escola pública a fer feina amb un autèntic salari, i això exigeix independència dels plans de Maastricht, de l'OTAN i del Govern Aznar.

Per ajudar a n'això, els joves no han d'acceptar ser carn de canó dels exèrcits professionals que es rearmen a canvi de negar-los la feina i l'estudi, per a llançar intervencions militars contra pobles germans. Ω

Pere Felip i Buades

Introducció a la interpretació de la Història

Arnold Toynbee fa una interpretació basada en la força massiva i general de les creences espiritual-religioses, i hi aporta cents d'exemples de tota cultura i època.

En general. La interpretació toynbeeana, un historiador nascut en ple imperi victorià, és una mena de secularització del concepte bíblic de la Història. Tot plegat em sembla ben sòlid i convincent, alhora que creatiu.

Sols voldria exposar, per copiar millor l'evolució històrica de la nostra nació, quatre possibilitats de relacions i evolució entre les capes socials dirigents (en cas d'ascens) o dominants (en cas de decadència) o dominades en cas de decadència: "proletariat intern i extern" en terminologia de Toynbee, o sia, centrífugues i renovadores.

Vejam:

1ª Possibilitat:

1.a. Capes dirigents creatives i justes, relativament, espiritualment actives.

b. Capes dirigides imitadores i submissives.

Resultat: Expansió, imperalisme, ascens.

2ª Possibilitat:

2.a. Capes altes espiritualment actives, però autistes, poc comunicatives ni receptives.

2.b. Capes baixes cegues i submissives.

Resultat: Autocràcies, feixismes. Decadència.

3.a. Capes dominants espiritualment decadents i autistes.

3.b. Capes dominants actives i creatives.

Resultat: governs d'esquerra, revolucions, independències nacionals.

4ª possibilitat:

4.a. Capes dominants violentes i autistes, amb certa decadència espiritual.

Resultat: dissolució social, guerres civils. Moments de "tocar fons".

Per capes altes cal entendre les oligarquies (aristocràcies, burgesies, alt clergat, etc.) i per capes baixes el poble treballador (petita burgesia, assalariats, proletariats, esclaus...)

La 1ª possibilitat, en la història catalana dura fins a l'any 1333. Després, fins a la Guerra Civil Catalana (1461) hi ha un període tipus 2ª possibilitat. La Guerra Civil Catalana (1462-1472) és una possibilitat "4^a". Després tornam a l'autocràcia dels "Reis Catòlics" i els Austries (possibilitat 2^a) sols trenca per les Germanies 1^a i 2^a i els maulets austríacs de la Guerra de Successió (1519-1523, 1693-94 i 1704-1715 respectivament, breus períodes de tipus "3". Els Borbons són un període "2^a". La invasió napoleònica (1808-1814) és un període a mig camí entre "3" i "4^a". Els períodes "liberals" són "3", igual que les dues repúbliques. Les carlinades i la guerra civil són períodes "4^a". El franquisme del període "2^a". La "Transició" és una barreja del "2^a" amb el "3", i la Restauració borbònica sembla ser una barreja de factors accelerats per la mundialització. Ara bé, podríem dir que el País Valencià es troba en una fase "2^a" disfressada en part de fase "1^a" i amb el perill de la fase "4^a". Al Principat i Illes trobam més aviat una situació complexa i híbrida. Mentre que l'Espanya profunda es troba en el seu estat típic (el "2^a") durant els darrers segles. Ω

Ricard Colom.

El matrimoni Giraldo-Mula regenta des de fa 14 anys la Ferreteria FERCON a son Ferriol

Fa 6 anys que en Vicenç Canyelles de Portol regenta el Bar Son Ferriol.

Fa mig any que en Joan Toni Guasp ha obert el Bar sa Cadenera a son Ferriol. Despatxa els entrepans, les coques, les arengades torrades... És un bar del Barça.

En Rafel Coll és l'amo jove del Taller d'Instal·lacions Sanitàries J. Coll i Fills a son Ferriol.

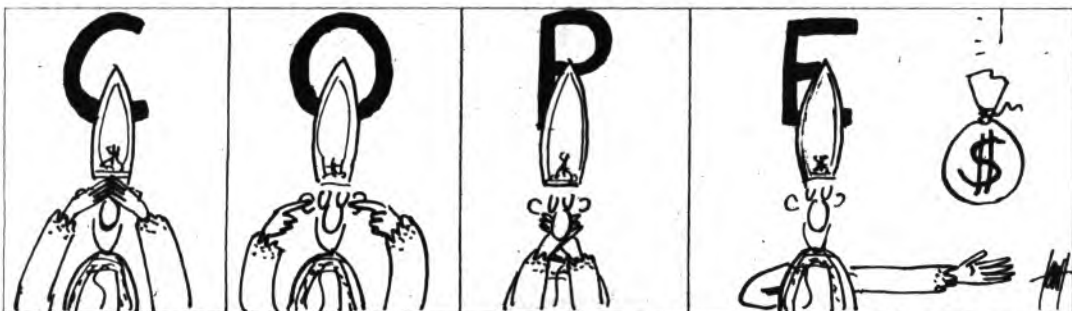
EXCLUSIVES RIARTI
VENDA A L'ENGRÓS I A LA MENUDA
MAGATZEM FRIGORÍFIC POLIVALENT
FÀBRICA D'EMBOTTITS

CARRER D'ALBACETE, 3-5
TLF. 20 96 17 - FAX 75 78 66
07010 CIUTAT DE MALLORCA

MIG
Computers

Guillem Fortesa, 24 Baixos C
07010 Ciutat de Mallorca - Tlf./Fax. 75 73 73

Toni
Batllori
ninots

LA VANGUARDIA

L'Evangeli

JOAN JOSEP MILLÀS

A vegades s'acusa l'Església de viure allunyada dels problemes del carrer i això no és vera. De fet, els bisbes s'han d'engolir les regles del mercat en els seus negocis radiofònics igual que vostè o jo els crèdits hipotecaris. Si el fraticidi ven, encara que això vagi contra els estatuts, o l'Evangeli, ja tindran cura els capellans de promocionar la germandat des de les trones, al manco mentre les trones con cotitzin a la borsa. Una cosa és la coherència i un altra la obcecació, el suïcidi econòmic, l'estupidesa.

La gent es queixa de la dictadura del mercat perquè no és capaç d'advertir els canvis que està produint en les religions. Quan encara no existia l'índex Dow Jones, et podien dur a la foguera per afirmar que la Terra donava voltes al voltant del Sol, encara que es tractés d'una idea molt comercial. Avui, en canvi, no s'atreveixen a torturar a ningú sense fer abans una projecció de beneficis. A l'Argentina, per exemple, recolzaren als militars en una operació de genocidi que semblava desastrosa, i ara ens han arribat els comptes dels generals a Suïssa i resulta que es folraren amb els béns mobles i immobles dels desapareguts. Alguna cosa d'aquesta rendibilitat els haurà arribat a través de la bacina.

Però la persecució del benefici econòmic, amb un poc de sort, se transforma en una forma de tolerància, perquè l'obliga a un a acceptar coses amb les que no està d'acord. Els bisbes espanyols detesten els fems que emet la Cope, però viuen d'ells. D'aquí a defensar la llibertat d'expressió no hi ha més que una passa. I d'acceptar que la religió és un producte de consum, dues. Potser, a cop de compte de resultats se fan demòcrates de veritat. Marxant una d'evangelis. Visca el mercat. Ω

Inici de campana

Inici de campana
efimer entre els arbres
-fora porta- de tarda.
La pols dels blats apaga
un or trèmul en punxes
blanquinoses de plana.
L'àmbit vincla i perdura
comiat d'enyorances
d'avui mateix.

Desvari
de vies solitàries.
Argila i calç.
Finestres
de la casa tancada,
quan torno, d'horabaixa,
girant-me adesiara.

Bartolomeu
Rosselló-Pòrcel

► Lorenzo Sainz, president del Madrid

Les comptes d'en Lorenzo Sainz

Que conti don Lorenzo els contes que vulgui. La realitat però és que el seu Madrid està endeutat fins al nas. La prova és que deu doblers fins i tot als seus jugadors i que s'ha hagut d'endeutar un poc més amb un crèdit que li servirà per tancar quatre forats. I com que els comptes no li surten al president blanc ni amb calculadora, ha començat una campanya per vendre el Bernabeu. Aquesta és l'única sortida que li queda per poder tancar el forat de 20.000 milions que té el Madrid. Per començar, s'ha equivocat quan ha posat l'exemple de la venda del Sarrià. L'Espanyol va mal-

vendre el seu camp i encara està endeutat. Si el Madrid no s'ho munta millor, és que són uns ineptes. Com tot el que faci olor d'espanyol, es clar. Ω

J. Coll i fills, S. L.

C. I. F. B - 0764194 - R. I - 21068

AIGUA - GAS - CALEFACCIÓ

Carrer Fletxa J. Coll, 19
Tlf. 42 80 64 - Mòbil 908 33 22 15

07198 Son Ferriol

ENRIC VALOR

Infantesa
Adolescència i joventut
1924-1935
L'escriptor i gramàtic
L'autor; retrat humà.

Infantesa

Enric Valor i Vives va néixer el 22 d'agost de 1911 al núm. 22 del carrer Major de Castalla, un poble molt bonic presidit per un castell.

És el segon fill d'Enric Valor i Amorós i de Dolores Vives i Amorós.

L'avi patern era d'Alcoi i l'avi matern de Dénia.

De fet, com a ell li agrada explicar, els Vives van venir de Perpinyà, en l'Edat Mitjana amb les tropes del rei Jaume II.

Del seu pare va aprendre a estimar els clàssics, la natura i la conversa. La seua mare el va fer descobrir la literatura a través de les històries que els explicava a ell i al seu germà Josep, a la vora del foc. També els llegia molts llibres o els els contava en valencià si és que estaven escrits en castellà.

De tots dos va heretar un immens respecte i estimació per la nostra llengua.

Quan va ingressar a l'escola ja sabia llegir. Li havia ensenyat son pare amb L'esquella de la Torratxa, que era una revista de Barcelona.

A l'escola era molt treballador (la seua memòria és extraordinària i el seu interès pel saber també) però, en eixir, s'ho passava molt bé jugant a peu guerra i a pilota a la placeta de l'Església i a altres jocs a l'hort de sa casa. Els seus grans amics d'infantesa van ser Pere Vidal, Diego Domènech i el seu germà.

Ja havia descobert, des dels set anys, l'afecció per la cacera, sobretot pel que té d'excursionisme i de contacte amb la gran professor de llengua.

A partir de 1950 comença a publicar les seues bel·licismes Rondalles Valencianes. Eren les Rondalles que havia escoltat de menut a casa o quan anava pels pobles de la rodalia. N'ha escrit 36 i algunes d'elles també han estat recollides per rondallaires de països molt llunyans com els germans Grimm o l'escriptor rus A.N.A. Afanasief. Les seues rondalles originals són molt completes i anaven adreçades a un públic adult.

El 1960 publica la primera edi-

ció de L'ambició d'Aleix i comença la seua etapa de producció com a gramàtic, publicant obres molt importants com, per exemple: Millorem el llenguatge (1971, editorial Gorg), La flexió verbal i Temes de Correcció Lingüística (1983, Eliseu Climent Editor).

El 1984 la Federació d'Entitats Culturals del País Valencià inicia la publicació de les rondalles de vuit volums. Actualment aquests volums són publicats per l'Editorial Bullent.

El 1992, les editorials Albatros i Tàndem Edicions inicien la publicació en vuit volums de les rondalles adaptades per Rosa Serrano per als lectors infantils i anteriorment publicades per Gregal Llibres. L'edició està il·lustrada per Francesc Santana i Enric Solbes.

L'autor; retrat humà.

Enric Valor ha dedicat la seua vida a estudiar i difondre la nostra llengua i a fer magnífics retrats de paisatges, pobles i moments de la nostra història. La seua obra és un autèntic monument a la llengua dels valencians. Per tot això ha rebut molts guardons i molts premis entre els quals podem destacar:

El Premi de les Lletres Valencianes de l'Ajuntament de València el 1985.

El Premi d'Honor de les Lletres Catalanes lliurat per l'Omnium Cultural de Barcelona el 1987.

La Creu Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya, el 1993. Aquest mateix any és investit Doctor "Honoris Causa" per la Universitat de València.

A finals de novembre de 1996 la Societat Musical El Micalet li atorga el Premi Miquel de l'Honor.

El 1997 rep el Premi Botànic Cavanilles de l'IVEN (Institut Valencià d'Excursionisme i Natura).

El 18 d'abril de 1997 la CAP-PEPV i Tàndem Edicions li reten un homenatge al poble de Benetús, en el qual participen escoles d'ensenyament en valencià de les comarques Horta Nord, Horta Sud, Camp de Túria i ciutat de València. Ω

Rosa Serrano - Gemma Lluch

LA BENCINA ► ANGEL / GUILLERMO

MARIA ALBAREDA VIDAL

En Pere "enlletrat"

Renoi, quina satisfacció! Quan el notari hagué donat una reüllada a les signatures dels contractes i s'hagué dibuixat en el seu rostre fi i expressiu l'aprovació i el conveni de tots plegats, en Pere, al qual ningú aquell dia hauria gosat motejar de «Pere enlletrat» com «secretament» el remolcava la gent del poble, es desinflà en un gros sospir d'alleugeriment com es desinfla un bot de vi un cop s'ha buidat del preciós líquid.

Sempre se n'havia dolgut, d'aquest remolc, i aquest dordre l'havia portat a una situació equivocada respecte els companys. Quan sentia que aquests es posaven a fer comentaris de coses que portava el diari, ell hi prenia part sense pensar-s'hi, com si també ho hagués llegit i estigués interessadíssim, sense recordar-se que per no haver anat mai a estudi no sabia de lletra.

Els companys, li gastaven la broma: li van treure el remolc de Pere enlletrat. I, vulguis no vulguis, ho va haver de pair. Al cap de poc temps, el remolc s'havia afermat en el poble i tothom li deia «Pere enlletrat».

Després de les primeres enraïades, decidí de canviar de tàctica, i s'ho prengué rient.

Acabava de vendre, per una suma que li semblava molt enraonada, les quatre quarteres que eren seves d'un tros situat mig a fora mig a dins que estava darrera de les últimes cases del poble, a tocar gairebé. Un ermasset que no li treia cap profit, i aquest ermot l'havia comprat gent importantíssima.

Els compradors eren representats o apoderats de la cada vegada més poderosa Caixa de Pensions.

Quan ja hagueren enllestit de cal notari, dues o tres vegades va pensar en els companys de cafè: «I ara que riguin».

I se n'hi va anar, encara amb la mel a la boca dels calerets que li anaven a tocar.

Ell mateix no sabia avenir-se'n: un tros d'erm i bardisses, i té... «tocaria» amb uns quants duros... i que em vinguin darrera amb un flabiol sonant.

Es remogué tres o quatre vegades en el seient sense que els companys del «truc» se'n adonessin, però ell els deixà fer. Aquesta vegada se'n riuria, i encara que li diguessin «enlletrat» però ell no tingués lletres, els plantaria per la cara que no les necessitava per res.

Mentrestant, anava pensant dintre seu: «Que no ho sabeu? Sóc capitalista». Però els companys, engrescats en el joc, ni tan sols el veien.

Pensà de prendre-s'ho malament, però tot seguit rebutjà la idea: ja se n'assabentarien ja, i llavors... quina riota! Ara era tot un senyor com els de la capital, amb llibreta a la futura (aquí rigué) perquè si la

«Caixa» era «futura», es devia a ell.

Es guaità els companys d'un a un. Psè! El ferrer... quatre claus i ferrallots, quatre espurnes a la fornall, i tot plegat només per veure pots de matxo i ferradures... El baster... pots comptar! Ell i son pare treballaven en una botiga estreta com un budell de gat. Quan havien de caminar tots dos amunt avall de la seva botiga, ell i el pare es retopaven per darrera o per davant, i com que el pare i el fill estaven renyits, s'estrebaven per poder passar primer, ara tu, ara jo, i la cosa durava una estona sense dir ni un mot.

També, quina vida més «perra».

El boter... vingà cercols de carretons i botes. Rutlla per aquí, rutlla per allà, a cal boter tots eren mig sords, prou pena tenien... El cadi- raire... més de quatre cops s'havia rosegat el bigoti creient que era un vímet dels que feia servir pel treball, fusta! I segons dites, a l'olla també hi tiraria vímet per dinar, en lloc d'una fideuada. Ja es veia amb el greix que duia a sobre, pobret! La camisa li anava prou baldera damunt de l'esquena, i si l'omplia... era de vent!

Quina colla de babaus, reconxo! Cap, cap, no valia ni una escopinada. Qui, d'entre ells, era capitalista? Quin, veïam?

Se'ls torna a mirar d'un a un: nas de ganxo, nas de gos, nas de barnilla de cotilla, nas de paperina... una colla de nassos, només, i cap calé a la butxaca. I «allò», aquella colla de nassos, havien de tenir poder sobre ell, que no sabia de lletra però a hores d'ara tenia una bona almos- ta de diners? I ca, home, i ca! Pere enlletrat, eh? Bé, bé, bé.

Es remogué tant a la cadira al compàs dels seus pensaments i dels seus càlculs, que aquesta cruixi de barrots com si anés a estellar-se. Tots alçaren el cap.

-Pere, coi, que t'ha entrat un "sal- pullit" a les calcis?

- Si esbotzes la cadira, Pere, el «Nic» te darà l'avio.

- Que t'ablaïxes, Pere?

- Pere, eh, tu....

- Pere va. Pere ve...

Ni que el matessin els hi ho diria. Que es fotxessin la mà al...

Alçà el cap tant com pogué i remogué les soles de les espaden- yes fent créixer i bellugar la terrissa que sembrava el terra i que molts altres peus havien transportat fins allí.

Es girà a la cafetera que roma- nia dreta darrera un taulell dibui- xat de noms, renoms i algunes galloferies amb carbons trets de la llar, i gratant-se el mentó per des- sota la gorra encerolada d'haver-s'hi refregat qui sap les vegades els dits, digué amb una veu escanyada:

- Marieta... Marieta, voleu que

us canti una cançó?

- Au, venga, canta.

«Caminero caminero soy
adonde cae un árido boi
ni las balas ni el ruido del cañón
hasen ir más de prisa mi cora-
zón. No más tu...»

I arribat fins aquí de la cançó, sense reposar gens ni mica, es clavà d'una estirada de gorra al cap, obrí la porta de la taverna i marxà carrer enllà donant abans una mirada de superioritat al grup de companys que jugaven a la bescrambilla.

No s'acostà cap més dia al cafè. Ara ja ho devien saber que era un «mil·lionari», però es faria fosc a mig del dia quan ell obriria la boca per a fer-ne cinc de com havia anat la cosa, tan planerament, que ni ell mateix s'ho acabava de creure.

I el Pere «enlletrat», per a man- tenir aquesta dèria no s'acosta més al bar i els companys els defugia.

I fins ací que a l'entorn de l'ex- traordinària venda de l'ermot de Pere «enlletrat», situat de moment com una mica apartat de les darreres cases de la vila, però amb vistes no llun- yanes de ser-hi a dins si el con- tractista d'obres no es desdria de construir aquella renglera de cases que l'engrandirien per aquella banda, ja no se'n parlà gaire més i la sona- da bona oportunitat del Pere s'oblidà de seguida.

Passà un quant temps, i tothom ja s'havia oblidat de la renglera de cases que engrandirien el poble per la banda de la Conca, que encara no s'havien construït. Tampoc no s'havia fet res en l'ermot d'en Pere (ara de la Caixa de Pensions). Quan ell passava per allí a prop, bé s'ho mirava, i ho veia sempre igual: un munt de pedruscall que anava caient apilotat un damunt de l'altre, resi- du d'una barraca de bestiar de molts anys inservible. Un tronc enorme de pi posat travessar al costat del que havia estat porta d'entrada de la cabana, feia com un banc on s'hi podia asseure tothom qui estigués cansat, sobretot els dies d'hivern quan hi tocava la soledat. I així es feia. Els veïns se n'aprofitaven els dies de sol i fins i tot les mès- tresses del veïnat hi estenien la bugada, principalment les calcetes dels menuts, i de passada feien la xerrameca.

Això, tot plegat, impacientava una mica el Pere, que considerava una fallida de la «Caixa» tenir «allò» en tant d'abandó, mentre els dies, les setmanes i els mesos an- aven passant i «ells» tan fresques escrivint en el rònc edifici de la «Caixa» vella, un dels primers edi- ficis bancaris que s'havien instalat per a fer aquesta feina tan agrada- ble de manejar diners, ni que fos- sin dels altres.

Això l'impacientava tant, que més d'una vegada, tot prenent el sol en aquell tronc amb algun desva- gat com ell, n'havien fet conversa. Però tot arriba en aquest món si un té paciència.

Un dia aparegué, davant l'esto- rament dels veïns de la vila, i amb molta alegria de part del Pere «enlle- trat», un cartell clavat en el banc on seien: «Prohibido el paso y la estan- cia en este solar. Obras de la «Caja de Pensiones». La autoridad.»

És clar, s'acabaren les entrades al solar i prendre el sol en el tronc de pi estirat a terra, tan còmode i tan a l'abast dels desvagats que l'u- saven. Per ells, podien tardar una temporada més, tan bé que hi esta- ven.

Però al cap de ben poc ja hi entra- ven uns senyors amb uns grans pla- nells als dits, i cintes mètriques, i cabassos per aquí, cabassos per allà, i una excavadora, i altra gent que ho miraven tot que segons va deduir en Pere no feien altra cosa que tafanejar.

En pocs dies, l'ermot d'abans quedà girat enlaire i l'excavadora anà resseguint els racons, sobretot la raconada assolellada on hi havia hagut el tronc de pi, que ara ja havien fet fora. I quan l'excavadora ja va haver desplaçat el tronc i començà d'obrir un forat a terra, entre el gran enrunall hi va aparèixer una caixa... Una caixa misteriosa, ben clavada de tots costats i reforçada amb unes llantes de ferro.

La van obrir... I davant dels ulls meravellats dels treballadors i dels miraires i dels desvagats que hi havia sempre, van aparèixer, una mica esmorteïda la seva brillantor per la colla d'anys que devia estar colga- da a terra, i ben endins, grapat d'un- ces d'or que feren emmudir els pre- sents mentre a altres els queien les llàgrimes.

Quan va saber-ho el Pere enlle- trat, que en aquell moment no hi era, va quedar mut, paralitzat. Para- litzat de debò, car el colpí un col·lapse del qual mai més no se'n

revingué del tot.

I poc s'aprofità el poble d'aquella riada de dobles que, segons les lleis que regien en aquell temps, tot diner sense amo propi i declarat, passava en poder de l'Estat si no hi havia una declaració escrita i sig- nada pel posseïdor on quedés ben clar que el deixa a fulano i fulano, familiar seu. O a qui fos, mentre esmentés un nom i una adreça.

NOTA DE L'AUTOR

Aquesta narració és bàsicament real i així m'ho contaren. Com també és cert que hi hagué antigament en el poble un home al qual motejaren (no costa res «fabricar» un remolc) de Pere (Enlletrat), car tenia la mania de fer el savi. Això no vol dir que el retrat de dit per- sonatge sigui exactament com fou.

El fet de la troballa d'una caixa d'unces desenterrada al fer unes excavacions, també es cert, si bé l'he fet lligar amb la personalitat del personatge Pere perquè això anava bé amb el treball. Es tracta, doncs, d'una narració que no es pot dir sigui del tot fictícia.

El solar per la construcció d'un edifici de la «Caixa d'Estalvis» va ser comprat exactament com i allà on he dit, com també fou allí aprop on aparegueren les monedes d'or soterrades des de qui sap quan i que no eren de ningú. Per això anaren a parar a l'Estat i el Municipi de Santa Coloma, tot el més, n'obtin- gué un tant per cent ben magre.

La nova -llavors- Caixa de Pen- sions, va ser construïda certament, nova de peu, i és la mateixa que podem veure ara. Però si abans hem dit que quedava «als afores», i ara no hi és, és degut a què es va anar construïnt al seu voltant, afegint-hi carrers, uns més llargs que els altres, amb cases grans que són les matei- xes d'ara. Per això «La Caixa» és ara als «dintres» de la població, no als afores. Això vol dir que el poble creix «a la seva» i va aconseguir que hi passés una carretera pel mig, i amb totes aquestes variacions -no diem «milliores» perquè algunes no ho són- la població de Santa Colo- ma tingué més coses, això sí. Ω

Alternativa per Mallorca

DISSABTE DIA 28 DE MARÇ A
CAN SALOM DE PETRA

SOPAR-CONFERENCIA-TERTULIA

Conferenciant:
Gabriel Bibi

Escòcia

(De *Les Nacions de l'Europa capitalista* d'Imma Tubella i Eduard Vinyata)

Venint per la carretera de New-castle que travessa la plana litoral de la mar del Nord, on els exèrcits anglesos i escocesos s'enfrontaren sovint a l'Edat Mitjana, i després de les Uplains, muntanyes de no massa alçada, però difícils de traspassar, darrera de les quals el reialme d'Escòcia va poder mantenir la seva independència, en arribar als *borders* o terres frontereres, trobem un cartell que diu: **Benvinguts a Escòcia**. Darrera el cartell, el país. La gent, els costums canvien, són diferents...

Com si haguéssim passat una frontera, trobem botigues que venen tota classe de records típics i un banc que canvia les lliures angleses per lliures escoceses (del mateix valor).

La situació d'Escòcia en una de les extremitats d'Europa sota la protecció dels mars agitats i les difícils comunicacions terrestres amb els centres vitals d'Anglaterra, van ser un gran ajuda per al manteniment de la seva independència fins a l'any 1707.

La vella organització tribal, que de fet va durar fins a l'any 1745, encara no s'ha oblidat del tot. És normal trobar pels carrers d'Edimburg escocesos de totes les edats que exhibeixen orgullosos els seus *tartans* (vestit tradicional compost per les famoses faldilles). Els teixidors continuen imprimint els colors distintius dels clans més coneguts: Campbell, McAdam, McMillan, McGregor, McDonald, etc...

Escòcia té també una gran tradició militar... els batallons escocesos són els més famosos de la Gran Bretanya. Des de sempre ha existit una forta tendència al fet que tots els escocesos entrin en els mateixos cossos.

Partits com el **Partit Nacionalista Escocès**, aprofitant que el servei militar és voluntari, encoratja la gent que entri a l'exèrcit perquè continuï la tradició, pensant que potser un dia a Escòcia li anirà molt bé trobar-se amb un exèrcit constituït.

La diferència nacional s'expressa també mitjançant el senti-

ment religiós... L'anglicanisme mai no ha pogut penetrar a Escòcia. L'Església Escocesa (**Church of Scotland**). L'assemblea anual de la Kirk (Església Presbiteriana) recorda, i en realitat vol recordar, una mena d'Estats Generals d'Escòcia. S'ha de dir, però, que el catolicisme importat pels immigrants irlandesos i polonesos sobretot, ha pres una força considerable aquest últim segle.

Aquest paper tan important de l'Església és aprofitat pels partits anglesos, en aquest cas de dretes, per comparar la situació d'Escòcia a la situació d'Irlanda i transformar als ulls de l'opinió pública la lluita política i cultural escocesa en una lluita de religió... En aquest cas no entre catòlics i protestants, sinó entre anglicans i presbiterians...

De tota manera, l'opinió pública anglesa sap que el problema d'Escòcia no té res a veure amb el d'Irlanda, almenys en el camp de la religió.

Alba, nom celta d'Escòcia, és un país de símbols... la seva bandera és la creu blanca de sant Andreu sobre fons blau. Utilitza també l'estàndard dels seus antics reis: el lleó roig sobre fons d'or... l'himne nacional és la cançó utilitzada per les tropes escoceses en la victòria de Bannochburn de l'any 1314, el **Scots wah hae wi Walla-abad bled**.

Podem definir Escòcia com una nació celta on la cultura anglosaxona es va imposar ja no solament en el camp de la llengua sinó també en el caràcter i el tipus nòrdic de la gent. Com veurem més endavant, la influència escandinava és molt forta, molt més que no pas a Anglaterra. Cal dir però que dues terceres parts del país encara parlava celta a la fi del segle XVII i que actualment podem trobar una gran influència d'aquesta cultura en les tradicions i els mites, encara que no puguem dir el mateix en el pla lingüístic.

Avui les gran aglomeracions escoceses, la diguem ne Escòcia activa, és anglo saxona. A les illes Shetland i Orcades es conserven una

sèrie de dialectes originals anomenats **Iowlands Scotch** (escocès de la terra baixa) i que en realitat són una varietat de l'anglès amb fortes influències germàniques i escandinaves.

Quan a l'escocès cèltic, anomenat també gaèlic d'Escòcia o **erse**, l'any 1961 només el parlaven 80.978 persones. La seva àrea es redueix al nord-est dels Highlands, les terres altes i a les illes Hèbrides. La literatura de l'**erse** és rica, sobretot en poemes. En aquesta regió escocesa la llengua s'ensenya en gairebé dues-centes escoles primàries i dos instituts de segon ensenyament. Malgrat tot, l'esforç és insuficient per a assegurar la supervivència d'aquesta llengua.

La població d'Escòcia representa la desena part de la del Regne Unit (6.000.000 d'habitants) i el territori ocupa la tercera part del de la Gran Bretanya.

La demografia i la distribució de la població representen per a Escòcia un factor diferencial més.

La demografia té unes característiques una mica arcaiques. La natalitat és elevada i la mortalitat també, sobretot en les velles regions industrials. Aquesta situació és agreujada per la gran tendència a l'emigració. Des de l'annexió a Anglaterra, Escòcia és una reserva d'homes de la qual han tret profit, a més dels anglesos, Canadà, Estats Units, Austràlia i Nova Zelanda. Escòcia perd 20.000 habitants cada any que marxen cap a Anglaterra i més de 20.000 cap a la resta del món. És per això que encara que la natalitat és elevada, la població no deixa de disminuir... Naturalment, la insuficiència de llocs de feina és també una de les causes d'aquesta emigració.

Malgrat les fortes inversions nord-americanes, el nivell de vida escocès és molt inferior al d'Anglaterra i la taxa d'atur molt superior al de la resta del Regne Unit. Això fa que, sobretot en les zones més industrials, la gent sigui molt radical en les seves idees polítiques. L'únic diputat comunista de la història britànica fou elegit el 1945 en

un poble prop de Glasgow.

A la regió d'Edinburg i Glasgow, és a dir a la franja sud d'Escòcia, a les terres frontereres, hi ha el 75% de tota la població escocesa.

De fet, l'origen de la fortuna de Glasgow està en la unió dels regnes d'Escòcia i Anglaterra l'any 1707... Gràcies a això Glasgow va poder participar en el mercat d'Amèrica; primer en el comerç de tabac i després de la guerra d'independència dels Estats Units amb el comerç de cotó. Actualment la majoria d'indústries a Glasgow són estrangeres... Sobretot nord americanes... la Rols Royce és el símbol de les últimes indústries del país...

Mentre Escòcia va ser un país pobre, els anglesos no hi van parar massa atenció, varen deixar fer més o menys, tot intentant treure'n el màxim possible... que s'ha trobat petroli al Mar del Nord i, a conseqüència d'això, el sentiment nacional ha pres una nova embranzida, Anglaterra comença a mirar Escòcia amb dues actituds diferents: l'una, aprofitar el que pugui donar l'oli per a pagar els deutes de la tan dèbil economia anglesa... l'altre, criticar els moviments nacionalistes que només miren per ells i no volen ajudar els anglesos que tant han ajudat Escòcia...

Tornar a ser escocesos és l'eslògan que utilitzen els partits nacionalistes que volen trencar o que consideren que ja és trencat el pacte o tractat d'unió entre Escòcia i Anglaterra de l'any 1707.

Actualment, al Parlament de Westminster a Londres hi ha un secretari d'Estat per Escòcia del qual depenen els departaments de l'Interior, de Sanitat, Agricultura, Pesca, Educació i Desenvolupament. Quan una llei afecta només Escòcia es discuteix dins un comitè especial de la Cambra dels Comuns format per tots els representants escocesos i per un nombre d'anglesos que serveix per a mantenir la relació de forces existent entre els diversos partits.

El 27 de novembre de 1975, el govern anglès va publicar un Llibre Blanc en què estudiava un pro-

jecte d'autonomia per a Escòcia i Gal·les. El programa de Devolution White Paper es resumeix en l'establiment d'assemblees pròpies per a Escòcia i Gal·les elegides pels electors respectius. L'Assemblea d'Escòcia tindrà facultats legislatives i podrà nomenar un govern d'Escòcia. A Gal·les la legislació continuarà depenent de Londres. El punt més important de tots és que en els dos casos Londres es reserva el dret de veto...

Els nacionalistes escocesos no estan contents amb aquesta autonomia, car el que ells demanen és simplement l'anul·lació del tractat de 1707 i poder disposar dels seus propis assumptes.

En una anàlisi detallada de tots els punts del Llibre Blanc feta pel Partit Nacionalista Escocès, el 30 de gener de 1976, es veu que en realitat totes les coses queden com abans, que Westminster no regala res, tot al contrari, mira d'escurçar al màxim.

Una de les principals crítiques que fa el Partit Nacionalista Escocès al Llibre Blanc és que no dona a l'Assemblea d'Escòcia els poders suficients per a poder modificar l'estructura econòmica i social escocesa... que tants canvis necessita...

Quant als parlamentaris, del 71 escocesos només 11 són del Partit Nacionalista Escocès... tots els altres són profundament influenciats pels partits anglesos...

Actualment els partits i organitzacions nacionalistes duen a terme una campanya anomenada "Adéu Escòcia"... En les últimes eleccions generals d'una població de 2.800.000 votants 800.000 eren anglesos. Dels 2.000.000 d'escocesos 840.000 varen votar el Partit Nacionalista Escocès, és a dir, el 42% dels escocesos abonen les idees nacionalistes...

Si el percentatge de població escocesa que es trasllada a Anglaterra i l'anglesa que s'instal·la a Escòcia continua sent tan elevat, a l'any 1978, data de les pròximes eleccions, els anglesos seran majoria a Escòcia. Ω

(Continuarà).

DE TU DEPEN

Els uns parlen castellà perquè consideren que "fa més fi". El que demostra que no saben ben bé allò que és realment fi, noble i normal: parlar la llengua del país on vivim.

¿PARLARÀ CATALÀ?

«Perquè ja n'estem tips que encara duri el reatait de cervell que varen fer als nostres pares. La responsabilitat de la nostra generació és anar al fons del problema.»

Foc i Fum

MATEU JOAN I FLORIT

Per motius mecànics,
el **Foc i Fum**
d'aquesta quinzena no
ha sortit. Demanam
compresió.

Solidaritat amb les dones maltractades

Assemblea de dones - Montenegro, 8, 1r. Ciutat

Una sèrie de morts de dones a mans dels seus marits o companys durant l'any passat i part d'aquest ha sacsejat bruscament l'opinió pública. Aquesta reacció ha contribuït a treure a la llum un problema social que afecta a un elevat percentatge de dones en la nostra societat que, fins el moment vivien anguiades i de manera perillosa la seva situació, en l'anonimat i davant la indiferència pública, llevat d'alguna que altra denúncia del moviment feminista.

El bombardeig informatiu d'aquestes agressions ha plantejat canvis legislatius damunt el Codi Penal, a la Llei d'enjuiciament criminal, o canvis legals d'àmbit no específic.

El Govern del PP ha llençat a l'opinió pública el missatge de la seva disponibilitat a la reforma del Codi Penal, en el sentit d'augmentar les penes pels delictes d'agressions a dones.

Ens sembla molt sospitosos pretendre solucionar tots els problemes socials, polítics i morals per la via judicial i ficant a la gent dins la presó.

La nostra solidaritat passa per l'atenció a la víctima i per evitar aquests tipus de problemes atacant les causes que els produeixen.

No hem d'ignorar el que han confirmat diferents estudis en relació als maltractaments: Es tarda en denunciar-los catorze anys abans de fer pública la situació. Aquests s'inicien en les parelles joves, per problemes de gelosia i també en l'embaràs quan l'home ha de compartir les atencions rebudes. Les dones s'adonen de que, facin el que facin res no canviarà, que les conseqüències seran les mateixes, tant si té un comportament om un altre. Els costa buscar ajuda especialitzada i només presenten denúncia en casos extrems. Normalment, abans o després de presentar denúncies, les dones es veuen obligades a

deixar ca seva i dirigir-se a un centre d'acolliment.

Es pot detenir el procés quan encara és possible, però això exigeix una xarxa de recolzament que doni informació a la dona afectada, ajudi a verbalitzar la situació, proporcioni ajuda psicològica, econòmica, professional, treball per a que pugui recuperar l'autoestima, torni a prendre el control i replantegi la seva vida.

Les causes més profundes d'aquesta problemàtica estan relacionades amb factors ideològics i socials. És a dir, en la consideració social que se té de les dones, del matrimoni i del paper d'aquestes.

Les dones pateixen maltractaments perquè són dones, i els homes utilitzen la violència perquè poden. Es tracta d'una qüestió de poder (poder conferit des de l'educació en determinades idees i valors, des del poder econòmic, la prepotència que ser home proporciona en la vida social... i la força), d'unes relacions de convivència basades no en la igualtat sinó en el domini i subordinació, en deixar clar qui mana.

Afortunadament, no totes les relacions de convivència estan basades en el poder ni totes les persones fortes peguen a les més dèbils.

És per això que, la solució del problema requereix una veritable implicació social i una veritable consciència que la gravetat del problema passa per la prevenció. **Aquesta implica una acció coordinada, dirigida a les escoles, des de tots els medis de formació cultural i d'opinió pública que difongui un concepte de convivència basada en el respecte, la igualtat i la llibertat, que trenqui amb la idea del matrimoni per a tota la vida.**

A més a més, s'han de dedicar més esforços a la formació professional de les dones, que obri perspectives de treball i d'independència. Ω

Les tortures

(Dedicat als cents de milers de ciutadans torturats pel franquisme i les seves GESTAPOs)

Res no canvià
El cos s'adoloria,
ha de menjar i respirar l'aire i dormir,
té la pell molt fina i, just a sota, la sang,
disposa de grans recursos de dents i ungles,
els seus ossos fràgils, les seves articulacions extensibles.
Durant les tortures cal tenir-ho tot present.

Res no canvià.
El cos tremola com tremolava
abans de la fundació de Roma i després,
en el segle vint abans i després de Jesucrist,
existeixen les tortures com havien existit sempre,
només la terra s'ha fet més petita,
i qualsevol cosa que passa
és com si passés a casa del veí.

Res no canvià.
Hi ha més gent,
al costat d'antigues culpes n'han aparegut de noves,
reals, concebudes, momentànies i nul·les,
però el crit amb què el cos hi respon
ha estat, és i és el crit d'innocència,

sègons l'eterna escala i l'etern registre.

Res no canvià. Potser només maneres, cerimònies, danses.
El gest amb què les mans protegeixen el cap
és el mateix.
El cos es doblega, forceja i s'arrenca,
cau postrat, encongeix les cames,
empal·lideix, s'infla, baveja i sagna.

Res no canvià.

Fora del curs dels rius,
la línia dels boscos, de costes, deserts i glaciers.
Entre aquests paisatges l'ànima va errant,
desapareix, torna, s'apropa, s'allunya,
estranya a si mateixa, inaccessible,
un cop certa, un altre cop incerta
de la seva existència,
mentre que el cos hi és
i no té on posar-se.

Wisława Szymborska (poetessa polonesa, Premi Nobel de literatura 1996) Traducció: Heide Axmacher. Ω

La marca de l'esclau

Quan ara fa 120 anys, Abraham Lincoln alliberà tots els negres de Louisiana, Texas i altres estats del sud de Nord Amèrica es produí un fet que a primera vista sembla inexplicable, però que un profund coneixement de l'ànima humana permet de trobar-hi l'explicació. Una gran part del negres alliberats, cansats de rondar a la recerca de mitjans de vida, es presentaven a llurs antics propietaris i els pregaven de tornar-los admetre en les mateixes condicions d'abans.

La degeneració moral de la raça, accentuada durant el temps d'esclavatge, havia llevat a aquells homes i dones la consciència de llur personalitat i les facultats de llur ànima. Acostumats a l'obediència cega i irreflexiva, eren incapaces d'obrar per compte propi. I, per estalviar-se la fatiga de pensar, renunciaven completament a aquelles facultats que diferenciaven l'home dels irracionals i preferien restar subjugats com abans.

Els Països Catalans han estat privats de les seves llibertats durant quasi tres segles. Han estat quasi tres segles d'una repressió refinada, admirablement encaminada a la destrucció de la personalitat catalana. L'escola, la ràdio, la TV, el periòdic, el llibre han estat destrament manejats per aconseguir la nostra total castellanització.

Però els pobles no moren. El caliu de la cata-

lanitat ha estat guardat i conservat amorosament pels nostres obrers pels nostres pagesos i pels pescadors de la nostra mar, i a l'hora de la mort de la dictadura, els poetes i els literats no han hagut sinó de revifar aquell caliu i brandar aquest foc que ens ha portat finalment a unes certes llibertats polítiques. Un cop assolides aquestes llibertats, les manifestacions de l'esperit català ja no exigeixen tant de sacrifici ni comporten cap perill. En el moment de reconquerir les llibertats de Catalunya, la confusió en l'idioma hauria estat l'excusa dels porucs, dels pusil·lànim i dels enzes que no haurien volgut exercir el nou dret de parlar i escriure l'idioma de la Pàtria. El català que no fa honor al seu idioma és el captiu que enyora les cadenes: és el presoner que, enlluernat per la llum del dia, enyora la foscor de l'ergàstula: és l'esclau que està satisfet amb la marca infamant.

En aquests moments d'una certa llibertat, fora necessària la regeneració dels catalans desnaturalitzats, la destrucció de tots les marques d'esclavatge (rètols, periòdics, ràdios, televisions...) que la nostra gent encara porta, com si no sabés que Catalunya, que els Països Catalans tenen un xic de llibertat o com si no volgués gaudir d'aquesta llibertat per la qual hem maldat quasi tres segles. Ω

Joan Delofeu

bar son ferriol

Vicenç Canyelles i Ferrà
Catalina Salvador i Cladera

Avinguda del Cid, 54 - Tlf. 42 77 99
07198 SON FERRIOL

EL CRUCE

POLLASTRES I
CONILLS A L'AST

CAMÍ DE MUNTANYA, 75 - B • TLF. 42 83 36 • SON FERRIOL

CATALUNYA,

Nacionalisme ja, nacionalisme ara

Aviat tornarà a ser temps electoral. Tornaran els programes enganyosos, els somriures "profidén", les besades i les estretes cordials de mans i les promeses polítiques. Aquestes promeses que, quadrienni rera quadrienni, al ser les mateixes, es converteixen en mentida, en enguany en frau. Em referesc, concretament a les promeses nacionalistes.

Senyora i senyors nacionalistes, teniu devers un any per, aprofitant que comandau al Consell Insular, faceu quelcom més que dir paraules demagògiques i faceu falses promeses. Teniu devers un any per

fer obres. Obres que nosaltres, els molts nacionalistes vertaders (els amants de la nostra cultura, de la nostra llengua, de la nostra terra, de les nostres tradicions, dels nostres costums...), estam esperant de vosaltres ja fa temps... des que inventareu el "pacte de progrés". No serà que de "progrés", per alguns, si que té de progrés aquest invent? però de nacionalisme no.

De totes maneres, vosaltres teniu devers un any per "fer" coses, no per a prometre-les. I més val que sia així. En una paraula, que les faceu, que si no, tornareu a prometre que les fareu i això passarà dins d'un

any i llavors nosaltres ens en recordarem que quan poguerem fer-ho, no ho fereu.

Senyora i senyors del "Pacte de Progrés" adoneu-vos-en que dins un any us presentareu davant nosaltres i ens demanareu el nostre vot i ens fareu promeses. Però aquesta vegada no podeu venir amb les mans buides. Aquesta vegada ens haureu de recordar els fets. Uns fets que, ara per ara, no existeixen, o no els veiem. Fets nacionalistes, fets de lluita per la cultura, per la llengua, pel territori...

I no em vengueu amb històries de politiqueix, de lluita per uns

càrrecs, de lluita pels diners. No ens vengueu amb això.

Vosaltres teniu el Consell, vosaltres teniu el "Pacte de Progrés", i doncs, empreu-lo d'una vegada. Per Mallorca i no pel politiqueix.

Ara, i des del Consell, que se vegi. Que se vegi que el Consell és nostre. Salvau la nostra cultura, salvau la nostra llengua. Faceu-ho ara, i llavors veniu a demanar-mos el vot. I teniu un any per fer-ho, llavors ens haureu de demanar el vot. I, com ho fareu? Amb fets? Amb promeses? De vosaltres, senyora i senyors, depèn. Dins d'un any ens veurem...
Ω **Pere Felip i Buades**

En Josep Anglada de Ciutadella de Menorca fou un dels fundadors de l'Associació de Veïns de son Ferriol. Ara fa una vintena d'anys juntament amb en Pere Bibiloni i en Josep Caragol iniciaren la vida cultural i urbanística d'un poble que aleshores començava a caminar.

Ciutadans de primera, de segona, de tercera

“Si véns en avió, vas ben vestit i portes diners a la butxaca, podràs quedar-te aquí sense cap tipus de problema”. M'ho comentava un amic. Té tota la raó. “Si, en canvi, véns en patera, passant amb treballs i fatigues l'Estret de Gibraltar, sotmès a les màfies que fan negoci a costa teu, etc, ja pots anar viu, que és molt possible que acabis repatriat o en la més absoluta clandestinitat”. També té raó. “I, malgrat tot -continua- són molt més perillosos per a nosaltres els que vénen en avió i van carregats amb l'ordinador portàtil, el telèfon mòbil i tota la història que no els que hi arriben així com poden, i amb el risc d'esser expulsats l'endemà. Jo ho faria ben a l'inrevés, continua: els primers els tornaria ràpidament cap a casa seva. Són els que destrossen el nostre entorn natural, els que rapinyen amb el nostre territori, els que ens veuen senzillament com a font d'exploació internacional. Duen diners al damunt, efectivament, i això els fa especialment

perillosos: tiraran endavant negocis immobiliaris diversos, esgotaran els nostres recursos naturals... i passaran olímpicament de nosaltres. No ens interessin per res. Els segons, en canvi, arriben en unes circumstàncies totalment diferents. Arrisquen la seva vida per arribar a una espècie de Terra Promesa que els acull amb malfiança, quan no amb hostilitat manifesta. Ningú no valora els seus riscos i els seus sacrificis. Sempre estan entre els que no compten.

Existeix actualment, entre nosaltres, un mestissatge molt curiós, fet de ciutadans de condicions i categories ben diverses. Per un costat, hi ha els que compten. Aquests es fan sentir, tothom sap que existeixen, tenen els seus mitjans de comunicació, els seus negocis, els seus canals de promoció en el conjunt de la societat. De vegades, fins i tot, presenten una actitud superba enfront de la població autòctona. Es posen rètols de l'estil “Residentes Europeos” (com si els mallorquins

fóssim asiàtics) o “Amigos Alemanes” (com si no hi tinguéssim res a dir, nosaltres, en aquesta suposada “amistat”).

Aquests residents foranis constitueixen un cercle privilegiat, que, des de fa uns anys, han començat a organitzar-se estrictament en defensa dels seus interessos. No és l'interès general de Mallorca o de les altres illes el que els preocupa, sinó la defensa dels seus interessos més particulars, d'interessos concrets que afecten a grups humans també molt concrets. (Per exemple, quan han construït allò que “ells” volen, poden perfectament passar per ecologistes i demanar una moratòria quant a la urbanització; o quan “ells” han fet l'esforç d'aprendre castellà, bé poden prescindir de la nostra llengua).

Poden publicar un mitjà de comunicació en espanyol, anglès, francès i alemany, per exemple. Però, aquesta pluralitat concreta té a veure amb la realitat de la gent de fora que viu a l'illa? On queden els cen-

tenars, possiblement milers, de parlants de tàglog que viuen entre nosaltres? Qui en sap res, dels berebers que han vingut a guanyar-se la vida aquí? On es pot fer una traducció simultània a l'àrab, si fa falta? Quines possibilitats hi ha que surti una publicació en àrab, amàzigh, tàglog i swahili, entre nosaltres, malgrat que els parlants d'aquestes quatre llengües de segur que fan un gruix important de la nostra població?

La realitat ens ho demostra: no som tots iguals, per molt que les lleis ho proclamïn emfàticament. Entre nosaltres, evidentment, hi ha ciutadans de divisions diferents. N'hi ha de primera, que ens poden honorar dient-nos amics o que ens poden arribar a fer dubtar de la nostra pròpia condició d'uropeus; n'hi ha de segona, que hi són però no decideixen gran cosa; n'hi ha de tercera, que no decideixen res, ni tan sols sembla que hi siguin... Ω

GUILLEM DE BERGUEDA

La Família Montero de son Coc acaba d'inaugurar la Cervesseria Trenta u de desembre a la barriada de Bons Aïeres de Ciutat. Són especialistes en el pop a la gallega, el peixet fregit a l'andalusa i el frit mallorquí. La cervessa nacional i d'importació i els vins de ribeiro. Se menja per unes 750 ptes.

Na Celina Bosch, natural de Bons Aires i veïna de s'Aranjassa, és la bibliotecària de la Biblioteca Municipal de sant Jordi. Un lloc amb molts de llibres, periòdics i revistes per poder llegir amb tranquil·litat. A partir d'Ara és una de les poques biblioteques del terme de Ciutat on hi podeu llegir L'ESTEL DE MALLORCA.

Introducció a la interpretació de la Història

Malvasia

La malvasia prové de les illes del mar Egeu i el seu cultiu és dóna a tota la conca mediterrània, encara que també es cultiva en indrets allunyats d'aquest mar, com per exemple la zona de la Rioja.

A Mallorca es conrea principalment a Valldemossa i a Banyalbufar. D'aquest últim poble, és famosa la dita de que a Banyalbufar s'hi ha d'anar per les temàtiques, pel gerret i per la Malvasia.

El vi obtingut d'aquests ceps ja era elogiat en temps dels romans per Plini el Major; posteriorment es convertí en vi de taula dels reis del Casal català. L'Arxiduc Lluís Salvador també fou un amant de la malvasia, la qual també va agradar a na George Sand. A les les rondalles mallorquines s'esmenta sovint aquesta beguda principesca. Actualment es parla de que la Família Douglas, propietaris de s'Estaca, finca on la Malvasia ha tengut un paper important sobretot en temps de l'Arxiduc, s'interessa per aquest cep (us imagineu un vi mallorquí a Hollywood?).

Les malvasies més famoses foren la de la Baronia de s'Estaca i la

econòmic.

En l'actualitat, la fermentació de la Malvasia es realitza en dipòsits d'acer inoxidable a temperatura controlada; la criança posterior es du a terme, o bé en bótes de roure vell, en les quals s'hi ha envellit rom, o bé en bótes de roure americà nou.

M'Agradaria molt que la paraula Malvasia no desaparegués del nostre vocabulari, i que ben aviat en poguéssim trobar botelles a les diferents vinoteques. Ω

Francesc Grimalt

del senyor Umbert, de més baixa qualitat segons Lluís Ripoll. Les principals causes de la pràctica desaparició del cep foren la plaga d'oidium de l'any 1851 i la de la fil·loxera de 1892, així com el canvi de cultiu de les vinyes pel de la tomàtiga i la patata, els quals treien major rendiment

En Pere Calafat de Santa Maria és l'amo de les Bodegues Jaume de Puntiró. Els trobarem a la Fira de Cuina Mallorquina de Ciutat.

Són les dependents de la Fàbrica de Licors que fa el Palo Tunel de Bunyola. Les trobarem a la Fira de Cuina Mallorquina de Ciutat.

En José Sebastià de Sóller regenta des de fa 2 mesos la **Cafeteria Es Siurell Dolç** a la barriada de Bons Aires de Ciutat. És una cafeteria especialitzada en berenars, cafè capicino, cafè de Jamaica i cafè bombó. Els sucres de taronja premuts a l'acte.

N'Antoni Bauçà de sa Gerreria, fa 4 anys que té la barberia a la barriada de Bons Aires. Durant 30 anys la va tenir a sa Gerreria, però va haver de fugir perquè hi havia massa rates.

Cinc accions noviolentes

Gandhi va fer que el concepte de la noviolència passés a formar part del coneixement universal. Especialment després del seu pas per la història, abundants accions noviolentes han permès de tractar conflictes amb resultats molt positius. Aquest recull històric és una mostra d'alguns dels exemples més coneguts que han pogut seguir, en major o menor mesura, l'escola creada per Gandhi:

L'any 1955, a Montgomery, a l'estat nordamericà d'Alabama, **Martin Luther King** va liderar un moviment de desobediència civil per a la consecució dels drets dels negres. Els transports públics d'aquesta localitat tenien compartiments separats per evitar als blancs la presència dels negres. **Martin Luther King** va ser massivament seguit en la seva convocatòria de boicotejar els autobusos per a ocasionar fortes pèrdues econòmiques als propietaris blancs de les companyies. Els ciutadans negres s'aixecaven una hora abans del normal i també arribaven més tard a la feina. No obstant, finalment aquests esforços van servir perquè aquesta llei discriminatòria fos derogada.

L'any 1957, Vinoba Bhave, successor espiritual de Gandhi, va fundar el moviment *Shanti Shena*, l'armada per la pau. Els *Shanti Sainiks*, els soldats de la pau, esdevingueren pacifistes d'accions tan radicals com la d'interposició física per aturar la violència entre indús i musulmans a l'Índia. Moltes vegades eren ells mateixos els primers en patir les conseqüències de les agressions. Quan intervenien en un conflicte ho feien participant activament a les fases prèvia, simultània i posterior a la situació bel·lica.

Les espectaculars accions dels *Shanti Sainiks* animaren a activistes no violents d'altres països a seguir el seu exemple. L'any 1961 es fundà la Brigada Mundial de la Pau (WPB) i l'any 1981 es crearen definitivament les **Brigades internacionals de la Pau (PBI)**. Ambdues organitzacions s'han caracteritzat per la seva oposició frontal i sobre el terreny als conflictes violents.

L'any 1967, a Califòrnia, als EUA, els obrers agrícoles del raïm estaven en vaga per a demanar una millora de les seves condicions. El treballador d'origen mexicà **Cèsar Chávez** liderava la protesta. Com alguns obrers no gosaven secundar l'aturada, els vaguistes van passar a boicotejar el raïm a tot el país mitjançant una campanya a peu de carrer per a convèncer als consumidors. Sorprès per l'èxit del boicot, fins i tot el president Nixon sortí per televisió menjant raïm: Finalment, els propietaris, per donar sortida al producte, van optar per la seva exportació a Londres. Llavors els

descarregadors del port anglès s'afegiren a la protesta i es negaren a baixar les caixes a terra. Després d'un boicot de cinc anys, els propietaris van acabar signant convenis amb els sindicats d'obers agrícoles. Un dels gestos més impactants d'aquesta llarga acció va ser el fet que, quan semblava que res de tot allò significaria cap millora pels obrers, **Chávez** es declarés en vaga de fam per aconseguir que alguns companys no recorressin a la violència. **Chávez** sabia que, per la via violenta, el seu moviment quedaria ràpidament esclafat.

El gener de 1971, **Pepe Beúnza** és convertit en el primer objector de consciència al servei militar que no era testimoni de Jehovà a l'Estat espanyol. Tenia darrera un grup de recolzament i s'oferia a fer un servei civil substitutori. El seu empresonament va ocasionar diverses reaccions. Una d'elles va ser l'organització d'una marxa des de Ginebra fins a la presó de València.

Quan va sortir en llibertat, seguí estant obligat a complir el servei militar, davant la qual cosa decidí fer un servei civil alternatiu al barri d'Els Orriols, a València. D'aquesta manera tornà a ser detingut. El desembre de 1973, el govern espanyol aprovava una llei que condemnava als objectors a una pena única de 3 a 8 anys de presó, quedant exclosos de la mili i incapacitant-los per a la docència i els càrrecs públics.

No satisfet, Beúnza, junt amb **Gonzalo Arias**, planificà l'organització d'un servei civil controlat pel Ministeri de Treball, idea que desembocà a la llarga en el servei civil del barri de can Serra, a l'Hospitalet de Llobregat. Els primers participants del projecte, que fou autogestionat per manca de recolzament oficial, foren empresonats el febrer de 1976. No obstant, l'exemple ja s'havia estès i d'altres prengueren el relleu. D'aquesta prova pilot sorgiren després nombroses idees per a la creació d'altres serveis civils autogestionats a diferents llocs de Catalunya i l'Estat.

El dia de Nadal de 1975, **Lluís M^o Xirinacs** es va plantar davant la presó Model de Barcelona. S'hi va estar durant un any i nou mesos des de les nou del matí fins a les nou del vespre. Demanava que deixessin anar tots els presos polítics i la seva presència davant de la Model va acabar simbolitzant la voluntat popular d'amnistia als presos. La seva posició intransigent va ser qüestionada per alguns, però també va rebre moltes adhesions. Una d'elles va significar que dues persones, **Fernando Garcia** i **Eulàlia Malimón**, n'esdevinguessin acompanyants fixes davant al presó: Ω

Extret de la Fundació per la Pau

Llengües vives Galego-português

Oliveça lusófona

No Estado espanhol, para além da Galiza, da parte ocidental das Astúrias, do Berço e d'umha pequena region da Samora, existen outros dous territórios de língua galego-portuguesa: um no Norte da província de Cáceres, perto da Serra de Gata (onde se fala umha espécie de galego arcaico -com influências do estremenho- conhecido como "fala de Xálama") e outro na província de Badajoz, a comarca de Oliveça, conhecida como o Gibraltar português. Esquecidos de todos, mesmo do Governo português, os oliventinos som hoje umha minoria lingüística, sem qualquer reconhecimento oficial, que vê desaparecer a língua que lhes é própria desde que Alfonso Henriques, o primeiro rei português, reconquistara a comarca aos mouros.

Homenagens na Galiza a Rodrigues Lapa

Com motivo do centenário do seu nascimento a Associação Galega da Língua (AGAL) organizou diversos actos comemorativos em Compostela e Ourense durante o passado mês. Ademais, o periódico *A Nosa Terra* dedicou-lhe um suplemento.

Manuel Rodrigues Lapa (1897-1985) foi um dos mais importantes filólogos portugueses do presente século. Preocupado des de muito cedo pola Galiza e a sua língua (como demonstram os seus contactos com o galeguismo a partir dos anos trinta) foi um dos máximos defensores da reintegração do galego no âmbito da Lusofonia. Como era de esperar o **oficialismo**, com eu sem disface galeguista, silenciou a efeméride e é alguns até de mortos continuam a ser molestos.

A RAG tem novo presidente

Francisco Fernandez del Riego foi elegido o passado 29 de Novembro presidente da Real Academia Galega. Foi umha solução de compromisso entre o sector galeguista moderado, que representa Fernandes del Riego e o **oficialismo fraguista** que apostava por Constantino Garcia, elegido finalmente secretário. Como primeira tarefa impuso-se, por paradoxal que pareça, o **llograr a plena normalizaom lingüística dentro de própria Académia**. Lembremos, per exemplo, que há poucos meses a TAG editava un livro da academia Luz Poço Garça exibindo o topónimo **La Coruña** na capa. Pretenda também, solucionar o problema da financiação económica que tem a instituição e transformá-la definitivamente numha Academia da Língua (sic).

A Nosa Terra cumpiu 90 anos

O periódico fundado em 1907 polas Irmandades da Fala e, des de sempre, integramente escrito em galego, passou ao longo de todos estes anos per diferentes etapas, incluído o exílio na Argentina. A editora de ANT conta hoje com pertó de 800 accionistas e com cinco mil suscritores. Queremos desde estas páginas aproveitar para felicitar este semanário.

Fraga ignorou o galego

O reeleito presidente de Governo galego, Manuel Fraga, nom dedicou nem imha só linha do seu longo discurso d'investidura, 120 fólhos, à política lingüística. A Mesa pola Normalizaçom Lingüística criticou este **esquecemento** e lamentou que nom se criase umha vicecenselheira de Política Lingüística para diferenciá-la dos assuntos culturais.

Justiça para o galego

O Tribunal Superior de Justiça da Galiza vem de lhe dar a razom à Plataforma polo Ensino em Galego ao anular o decreto de Governo galego que permitia a iseação da língua Galega per deficiências de carácter auditivo. A Plataforma polo Ensino em Galego valorou com un trunfo a sentença: "a **anulaçom do artigo é um grande afiançamento para o nosso idioma**".

Notícias breves

* A mesa está a denunciar a actuação da Telefónica, discriminatória para com os galego-falantes, enquanto mantém contactos com Retevisión, com o fim de promover o uso de galego nesta outra empresa de telefonía.

*Penelas Martins ganhou o Prémio de Poesia Espiral Maior com a obra *As linhages do frio*. É este um dos escasos prémios literários galegos sem censuras ortográficas.

*Editado um método de aprendizagem do inglês desde o galego, pol *A Nosa Terra*. É o primeiro feito na Galiza.

* AGAL homenageou em Ourense ao escritor Branco Amor no.

* *Para a frente* é o novo vozeiro-catálogo do Movimento Defensa da Língua (MDL). Apartado 550.32080 Ourense (Galiza.) Ω

Contestador de Telefónica en català

El servei contestador que la companyia Telefónica ofereix gratuïtament a tots els seus abonats pot activar-se per funcionar en la nostra llengua.

Procés que heu de seguir:

- 1) Despenjau l'auricular i esperau la notificació d'accés al servei contestador.
- 2) Marcau el número 1 (opcions personals).
- 3) Marcau el número 4 (canviar l'idioma).
- 4) Quan us demani la clau d'accés, si no en teniu una de personalitzada marcau 0000 (quatre zeros).
- 5) Marcau el número 1 (llengua autonòmica).
- 6) Sentireu el missatge "Ha seleccionat l'idioma català".
- 7) Marcau el número 1 i rebreu el missatge "Idioma acceptat".

Si volem que la nostra llengua tenguí més presència a tots els nivells, hem de fer ús sempre que sigui possible dels mitjans que ens la facilitin.

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS Joan Ros

HORIZONTALS

1. Trista i bella història d'un pobre campaner i una bella gitana que vivien a prop d'una campana (mitja volta i escaig). 2. Una capsua que camina sense beure gasolina. Entre glop de vi i glop de vi, una arca es va construir. 3. Tancada per defunció. En front d'una situació delicada, és la paraula més exclamada. El darrer vagó del tren. 4. La joguina dels nostres ulls. Del revés, sóc un cargol sense closca que em fico a la fusta per la rosca. Vocal d'amor i d'odi. 5. Un còmic sense cap ni peus. El Pere sense por. 6. Casa de pagès. Final de segle. Sóc un mot capicua de significat estrany. 7. Agafes aire. Comença una exposició. 8. Del revés, estan fets un nus. Sóc una arma que a la Diana has de llançar-me. 9. És teva. Peix musical que es conserva en sal. 10. Arma ofensiva sota el pont. Il·luminat personatge bíblic. Pronominal de primeres.

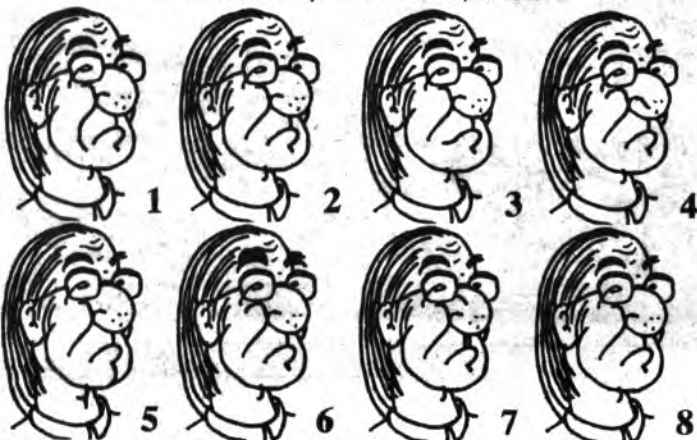
VERTICALS

1. Professional de treballar amb els diners dels altres. 2. Article de llana. Comunicar un atractiu. 3. Calamarsa. Fa que l'olor entri pels ulls. 4. Tant n'hi podeu treure el suc ajuntant-la amb un cavall com amb un roc. On els anglesos van a prendre unes copes. 5. Moll de baix a dalt. El camí de les veïnes. 6. Nom de noia. Central del Barça. Fan companyia. 7. En Robert Redford en té quatre. Romans que van de lila. Cada dia es fa més gran. 8. Un d'aquells catalans coneguts arreu del món. 9. No es pot començar una cançó que no el doni el director. Sodi simbòlic. Són de perles. 10. Un embolic que ens ve de la primera fila.

ELS BESSONS ENRIC III

2 dels 8 són completament idèntics, els veus?

Refranys populars (I) La mar i la seva gent

RECULL DE JOSEP PUJOL I VILA

El fet que el nostre país tingui un litoral tan extens, ha possibilitat que, tradicionalment, un gran nombre de persones estiguin relacionades amb la mar, sigui com a medi de vida o per vocació marinera i esportiva.

El refranyer mariner fa referència a la navegació, la pesca i, molt especialment, la meteorologia, punt de vital importància per a la seguretat dels navegants.

A barca vella, tothom hi fa estella.
A bord del veler, després del patró, el cuiner.
A bord una dona, cosa poc bona.
A la mar i a la terra, el peix gros es menja el petit.
A nau espatllada, la mar plana li és temporal.
A nau foradada, tot vent li és contrari.
A pescador de canya i moliner de vent, no els cal pas notari per a fer testament.
A port arribat, vot oblidat.
A ribera, gent de faixa; a la riba, mestres d'aixa.
Abans el mar per veí, que senyor mesquí.
Al marit, barca; la muller arca.
Al matí vent seré, a les deu la tramuntana, al migdia vent de dalt i a la tarda marinada.
Al pescador i al caçador, sempre se'ls escapen els més grossos.
Alta mar sense vent, no promet segur temps.
Amaina la gàbia, si el port et crida.
Amb bon vent, la nau arriba a port.
Amb bona mar tothom és mariner.
Amb bona mar, el patró no pot manar.
Amb bona mar, tothom se sent cridat a navegar.
Amb temporal, es mira al cel.
Amb veles soltes, es perden moltes voltes.
Barca buida o barca plena, per al pescador sempre mullena.
Barca nova, peix al cove.
Barca varada no fa jornada.
Barca vella no aguanta vela nova.
Barca, ase o carro, la càrrega al darrera.
Barques velles, sempre fan aigua.
Boira de Març, aigua segura i la mar moguda.
Boira terrera, sol espera.
Boira, boirassa, el cul de la burra t'amença i ballaràs amb la barcassa.
Boirina, ruixada o ventada, mar agitada.
Bonança en la mar i en el cel foc, sang i foc.
Cada peix fa sa mola.
Cafè de proa i cafè de popa, parents llunyans.

Cel de rufa, mala mar.
Com més mar, més peix.
Com més mar, més vela.
Corrent de llevant, sardines de pam.
D'aigua que avall vol anar, es fa el mar.
De la mar l'esturió i de la terra el bacó.
De la prostituta i el vent, una quarta a barlovent.
Del foc, de la dona i de la mar, t'has de guardar.
Dofins a fora, peix a terra.
Dofins que molt salten, porten vent i calma espanten.
El bon patró no escolta opinió.
El Garbí, a les set se'n va a dormir.
El llevant entra llepant: no te hi mostris confiat, que no ho hagi de lamentar.
El mariner a la mar, el pagès a la terra, i el soldat a la guerra.
El mariner és àngel de Déu, que el vent el porta i el vent el treu.
El nin fa carícies i el rem fa durícies.
Els dofins, es mengen el peix cru i no beuen vi.
Els focs de Sant Elm, el mariner tem.
Embarcar en barca de canya, ho fa només qui s'enganya.
En bona mar, tothom és bon mariner.
En el mar, lluços pescar, i en el riu, barbs.
És al matí quan s'agafa el peix.
És de bon pescador, qui sap fer vela a temps.
Es perden naus i galeres, i les noies casadores.
Farola de Capdepera, el mariner espera.
Gota a gota, el mar s'esgota.
Has de pensar, en fondejar, que et caldrà llevar.
Jo et flic... a bord tot ho paga el xerric.
Jornada de mar, no es pot taxar.
L'avar, la mar i la flama, com més té, més brama.
La boirina marina, és d'aigua padrina.
La mar mai diu prou.
La mar, l'amic posa en oblit.
La mar, al mariner més vell, posa en perill la pell.
La mar, com més té, més brama.
La mar, fa forat i tapa. Ω

A na Coloma

Coloma, tu ets un au,
que nia en aquest jardí,
només per a contemplar-te,
sovint voldria venir.
Ni la vara de Jessé
ni el clavell més morenet,
poden assemblar-s'hi,
en fragància i nitidesa,
com en to ulls vaig veure-hi,
aquell horabaixa d'estiu.
Negra troca tos cabells,
els teus ulls, maragdes fines,
dins ta boca blanques perles,
tan formoses, agradoses,
com mai al món se n'han vistes.
Ets dolça, i bona persona
simpatia i humanitat,
tot això, ets Blanca Coloma
símbol d'Amor i de Pau. Ω

Vicenç de son Rapinya

Diguem no!

De març el primer diumenge
el poble sortí al carrer,
per defensar la natura
Son Quint i son Muntaner;
avui, l'únic pulmó verd
que Ciutat encara té.
Com hom la cosa no vol
fent un passeig vam anar,
dins la boscuria endinsar
entre els arbres i matolls,
a sa Taulera arribar,
aquell paratge formós
molts d'ulls va meravellar,
a més d'un la consciència
que per a conservar-ho,
bé calia avui lluitar
el territori conservar,
de tota especulació. Ω

En Vicenç de son Rapinya

SOLUCIONS									
NÚMS. 2 i 8									
10	A	R	C	1	O	T	1	E	M
9	T	A	B	A	C	A	L	V	A
8	S	T	A	U	N	D	A	R	D
7	I	N	P	I	R	E	S	E	
6	M	A	S	E					
5	M	I	A	V	A	L	E	N	T
4	N	I	N	A					
3	O	A	I	L	I				
2	C	A	R	G	O	L	N	O	E
1	E	L	G	E	P	E	R	U	D
10	9	8	7	6	5	4	3	2	1

ES GALL

Jaume Matas, vida i miracles -IX-

"Anau alerta, els de casa,
al centralisme tossut",
digué en Matas, com fa un ase
que diu al porc "orellut!"
Sou un president venut,
quan clavau fatal espasa
vós mateix a l'Estatut.

Treis al carrer en un gran dia
els cavallers en combat
i, esclau de "castellania",
no us queda a l'Autonomia
quasi gens d'autoritat...
Sols tendreu per policia
la que ens pren la llibertat!

Per què tal bauxa i despesa
en balls, jocs, bous, focs,
brogit...?

Perquè així un poble embogit
mai tindrà la lliçó apresada,
que la hisenda i la riquesa
la'ns roben des de Madrid.

"Alerta, deis, a la tromba
del centralisme llunyà!"

No, Matas, el paquet-bomba,
que ens està cavant la tomba,
el portau a dins la mà. Ω

PROU D'IMPOSTS CAP A MADRID

L'ESTEL de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....

Adreça.....

C.P.....

Població.....

C.I.F. Tel

M'interessa una subscripció

ANUAL 3.500 PTS

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa.....

Adreça.....

Núm. entitat.....Núm. sucursal

Compte núm.....

Firma

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca

Profecia

PER CLIMENT GARAU DE LLUCMAJOR

El vint-i-sis de febrer,
mil nou cents noranta vuit,
un conflicte estava a punt,
però frenada tingué.
Dins s'assumpte intervingué,
es cap de ses nacions,
per exigir condicions,
a n'en Sadam, què és té?
Amb aquestes condicions,
en Sadam, va afluixar,
i permís els va donar,
que fessin inspeccions.
Que cerquessin pels contorns,
pels grans palaus aixecats,
que s'havien assenyalats,
bombes d'exterminacions.
S'americà concentrà,
una força ben nombrosa,
tot això tengué en compte,
perquè res pogués fallar:
avions i submarins,
molts grossos preparatius,
per en Sadam engrunar.
Si sa guerra començava,
dins el món se'n parlaria,
en Sadam se caçaria,
per ésser el gran culpable.
S'altre vegada cremava,
els pous que allà hi ha,
Per poder-los apagar,
un gros capital costava.
Aquest Sadam, s'ha cregut,
que ell ho és, un Déu vivent!
representa s'element,
que Allà li dona llum.
S'ha cregut ser el perfum,
de sa gran força humana,
que per dins el món treballa,
recolzant lo seu costum.
Encara que al món hi ha,
nacions a l'oposició,
Rússia i Xina el color,
no el volen barrejar,
Emperò s'americà,
té sa força, preparada,
sa distància calculada,
pels projectils enviar.
Amb dos dies sobriaren,
per sa guerra acabar,
difícil de calcular,
els humans que morien.
Baldades, en quedarien,
per tota vida penar,
en Sadam, llevat posà,
els seus el maleirien.
S'Americà, s'ha cuidat,
amb so seu espionatge,
que en Sadam fabrica un arma,
per matar s'humanitat,
això té estudiat,
tirar-la dins Nova York,
matar molta gent de cop,
sense edifici espanyar.
En el qui perd, li pertoca,
es creure, i també callar,
amb sa guerra es tirará,

bomba bacteriològica,
això serà cosa grossa,
se gent que se matarà.
Se gana de comandar,
matarà es poll i se lloca.
Sa matèria fabricada,
molta de nació la té,
ningú vol ésser es primer,
fer sa gran animalada.
Una persona apurada
ella se vol defensar,
un dia la tirará,
si se troba assetjada.
Sí s'arribava a tirar,
ja no valdrien miracles,
ses quatre tan grosses guardes,
que a dins tot el món hi ha,
Budista i cristià,
mahometà i pagans,
aquells miracles tan grans,
que Déu los va heretà.
Els microbis mataran,
molta de gent de la Terra,
s'anirà ferra qui ferra,
els primers triomfaran.
Despoblades deixaran,
ses ciutats tan numeroses,
fanàtiques i piadoses,
cap d'elles en quedaran.
En això ho profetitzà,
un home foraviler,
que va fer ell de guerrer,
quan en Franco se va alçà.
Amb en Durruti, lluità,
allà a Serra Cavalls,
a Madrid, moments estranys,
los vaig haver de passar.
Climent Garau i Salvà,
me posaren quan vaig néixer,
amb sa guerra tan cruenta,
tres anys jo les vaig passar.
De la mort me vaig salvar,
jo diria de miracle,
de veritat no em pensava,
a vuitanta anys arribar. Ω

El castell de Bellver

ESCANDELL

Damunt és puig de Mesquida
entre pins ben destacat,
Bellver jeia protegida,
Bellavista, de Ciutat.
Obra de s'Edat Mitjana,
es castell considerat,
com es més ben conservat,
de l'època cristiana.
Bellver, lloc de fantasia,
el panorama s'aixampla,
se veu lluny, Cabrera i Randa,
més a prop Palma i Badia.
Bellver, deixa bon record,
és balconada ideal,
contempla costa i es port,
s'Almudaina i Catedral.
quatre torres té adossades,
segons es punts cardinals,
tres més curtes especials,
adossades i esmotxades.
Se quarta queda en es nord,
Rodona i curra, elevada,
des conjunt és separada,
per entrar, té gòtic pont.
Ressalta i va més amunt,
es Castell que sa murada,
ella queda separada,
deixant un fossat profund.
No hi ha castell sense història,
Bellver fou mansió reial,
presó de trista memòria,
i museu municipal. Ω

mallorquí

per en què parles
castellà?

HÉLIX